"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....$2.50
Visose kitose viešpatystėse.....$3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laiške. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States.....$2.00
To Canada and Mexico.....$2.50
To all other Foreign Countries.....$3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of Ma[illegible]rd, 1879.

Metai XXII — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 7 d. LAPKRIČIO (NOVEMBER), 1913 M. — No. 45

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MEXIKO.

Jungtinių Valstijų valdžia, vertčiama didžiųjų Europos viešpatysčių, ant galo Mexiko prezidentui Huertai pastatė ultimatum ir pareikalavo, kad jis pasitrauktų nuo prezidento vietos ir kad jos nepavestų nei karo ministeriui Blanquetui, nei kitam, nes su jų pagelba galėtų toliau pats kraštą valdyti, bet kad Mexike butų paskirti nauji rinkimai, į kuriuos Huerta kištis negalėtų.

Tą Jungtinių Valstijų reikalavimą jų atstovas O'Shaughnessy perdavė Huertos sekretoriui Rabaga pereitos subatos dieną ir jis nedėlioj jį perstatė Huertai, bet tas iki šiol ne tik nieko neatsakė, bet įturį rašto laiko paslaptyj.

Huertai lieka vien arba atvirai apreikšti, jog Jungtinių Valstijų reikalavimo neišpildysiąs, nes ne jų reikalas kištis į neprigulmingos tautos naminius reikalus; tąsyk Jungtinių Valstijų atstovas turėtų iš Mexiko pasitraukti, diplomatiški susinešimai butų pertraukti; arba išpildyti reikalavimą. Ką jis padarys, nežinia. Mexiko valdininkai mano, jog prezidentas Wilson norįs remti revoliucijonierius ir padėti Carranzai paimti viršų ant Huertos.

Nedėlios vakare Huerta pakvietė pas save atstovus kitų kraštų, bet nežinia ko nuo jų norėjo. Ambasadoriai susirinko, nepribuvo vien pasiuntiniai Vokietijos, Norvegijos ir Rusijos, nes jie buvo iš sostinės iškeliavę į Vera Cruz, kur jie susitiko su specialiu pasiuntiniu Jungtinių Valstijų prezidento John Lind. Jie užtikrino Lindą, jog Rusija, Norvegija ir Vokietija palieka Jungtinėms Valstijoms laisvę griebtis tokio revoliucijos Mexike raminimo budo, kokis joms pasirodys geriausiu.

Mexiko iždo ministeris apreiškė korespondentui Vokietijos laikraščio "Frankfurter Ztg," buk Huerta Francuzijoj gavęs 25 milionus doliarių ir jam tų pinigų užteksią iki pabaigai šių metų. Bet francuziškieji laikraščiai, kurie turėtų apie tai žinoti, to nepatvirtina. Gal Huertos agentai Francuzijos bankuose jieško paskolos, bet jos dar negavo.

Jungtinų Valstijų valdžia, matyt netiki, kad Huerta paklausytų jos reikalavimo ir pasitrauktų nuo prezidento vietos; todėl traukia vis daugiau kariumenės prie Mexiko rubežių ir geležinkeliams prisakyta turėti pakaktinai ten vagonų kariumenės pervežimui. Gabenimui kariumenės prirengti ir kariško laivyno transportiniai laivai. Mexiko pakrantėse yra šeši Jungtinių Valstijų šarvuočiai laivai ir dvi kanuolinės valtįs. Tų laivų vadovas, admirolas Fletcher, užtikrina, jog į šešias valandas gali apvaldyti geležinkelį nuo Vera Cruz į Mexiko miestą.

Revoliucionierių vadovas Carranza mėgina susitarti su Jungtinių Valstijų valdžia. Jis žada išversti Huertos valdžią, jeigu Jungtinės Valstijos jam padės; jeigu atidarys rubežių ginklų gabenimui. Jis žada įvesti Mexike tokias reformas, kokių Jungtinės Valstijos reikalaus. Bet nežinia, ar tokios reformos patiks mexikonams, nes jos butų primestos kaimyno, kurio nekenčia mexikonai. Nuolankumas Carranzos tam kaimynui prieš jį galėtų sukelti mexikonus, ir prieš jį kiltų vėl revoliucija.

Mexiko revoliucionierių eilėse yra daug moterių, kurios mušiuose neapsileidžia vyrams. Aplinkėse Juarez moteris Alanis yra t vadovė revoliucionierių pulio.

BALKANŲ PUSSALIS.

Didžiųjų Europos viešpatysčių ambasadoriai Atėnuose, vardu savo kraštų persergėjo Grekijos valdžią, kad visi kraštai geidžia greito paženklinimo neprigulmingos Albanijos rubežių, o tą ženklinimą Grekija trukdo, tikėdama, kad tas trukdymas nusibos komisijai ir ji grekų užimtus Albanijos kraštus paliks Grekijai. Jai mat pasisekė neįsileisti tarptautiškos komisijos tyrinėti grekų kariumenės laike karo papildytus žiaurumus, tai ji mano sutrukdyti darbą ir komisijos, ženklinančios Albanijos rubežius. Bet tarp vienos ir kitos komisijos yra didelis skirtumas: tyrinėjanti žiaurumus buvo privatiška, todėl ji Grekijai galėjo tik morališkai užkenkti; ženklinanti gi Albanijos rubežius yra didžiųjų Europos tautų valdžių paskirta; jos su Grekija nesiaus, bet gali ir prievartą vartoti, jeigu ji jas išdrįstų įžeisti kokiu nors budu, kad ir stabdant ženklinančios Albanijos rubežius komisijos darbą.

Grekija su Turkija susitaikė visuose svarbesniuose dalykuose, tai bent nesibijo naujo karo, kuriame, be abejonės, grekai butų sumušti.

Pasibaigus Balkanų karui, ir toliau nuo jo gali buti svarbios permainos. Austrija, supykusi, kad Vokietija nerėmė ganėtinai, kada ji už Albaniją buvo susipykusi su Rusija, susiartino su Francuzija, didžiausiu Vokietijos priešu; ji gali visai iš ryšio su Vokietija pasitraukti ir prisijungti prie Francuzijos, kaip prie jos prisijungė Ispanija. Tąsyk Vokietija liktų viena ir nieko svarbaus politikoj veikti negalėtų. Buvo pagedę ir priešiai Francuzijos su Rusija; juos taisyti lankėsi Paryžiuj Rusijos užsienių ministeris, bet ar tas pasisekė, tikrai nežinia. Grįždamas vienok namon, jis lankėsi ir Berline, todėl, kaip mano, Rusija stengiantisi susidraugaut labjaus su Vokietija.

RUSIJA.

Nors neva Europoj dangus truputį prasišvaistė, bet, matyt, nevisai; tam prasišvaistymui niekas neužsitiki. Vokietija atsisakė dalyvauti parodoj mieste San Francisco ir, kaipo svarbiausią atsisakymo priežastį, padavė įtemptus politiškus prietikius Europoj, iš ko gali kilti didelis karas. Rusija, rudenyj atitarnavusius kareivius palaikė iki naujų metų, jų nepaleido. Išleista Rusijoj caro manifestas, kuris apreiškia, jog tarnavimas kariumenėj tampa pailgintas, reiks tarnauti tris mėnesius ilgiau. Manifestas sako, jog, dauginant kariumenes kituose kraštuose, Rusija negalinti to nepadaryti. Gal tokiu budu padauginimo kariumenės nuo jos pareikalavo Francuzija, nes jeigu kiltų karas, jį Francuzijai vienai su trimis galingais priešais prisieitų vesti, nes Rusija į laiką nebutų karan prisirengusi; jai visuomet reikia prisirengimui ilgo laiko, kol savo kariumenę, kur reikia, spėja sutraukti. Todėl pradžioj Rusijai karai vis nesiseka, nes jos priešai nelaukia, kol ji prisirengs.

Rusijos iždo ministeris padavė dumai sekantiems metams biudžeto sumanymą. Tikimasi nuo žmonių surinkti 3,521,697,282 rb. Tokios jau sumanyta ir išlaidos. Išlaidoms skiriama 252,700,000 rublių daugiau negu šįmet. Nors Rusija yra vienas iš vargingiausių kraštų, bet užtai valdžios palaikymui ji apverčia daugiausia pinigų, ir tos išlaidos kasmetai milžiniškai pasididina. Beveik ketvirta dalis surinkimų eina kariumenės reikalams, užtai apšvietimo ministerijai skiriama tik 160 milionų rublių. Surinkimai pasididino tik 140,700,000 rubl., taigi daug mažiau negu išlaidos.

PIRENĖJŲ PUSSALIS.

Portugalijoj karaliaus šalininkai vėl sukilo prieš republikonišką valdžią. Prie karaliaus šalininkų prisidėjo ir kariumenės dalis.

Tarp Ispanijos ir Francuzijos padaryta naujas sutarimas, sulyg kurio Ispanija tampa Francuzijos padėtoja, nors prieš tai Barcelonoj darbininkai kėlė protestus ir riaušes. Sulyg to sutarimo, Ispanijai Francuzija skolįs pinigus, kada jų reiks. Abudų kraštai pasižada išvieno veikti Morokko sultanate, viens kitam padėti. Ispanijos portai ir karo laike turi but atidaryti Francuzijos kariškam laivynui. Abudu kraštai pasižada ginti vieųs kito pakrantes. Abudu kraštai pasižada eiti išvien, jeigu kas nors norėtų Portugaliją užpulti. Padariusi šitą sutarimą, jeigu kiltų karas, Francuzija gali nuo Ispanijos rubežių savo kariumenę karan paimti, ir laike karo Ispanija apsiima ginti ne tik savo teritoriją, bet ir francuziską Morokko sultanetą.

IŠ LIETUVOS.

VILNIAUS GUBERNIJA.

VILNIUS.

— "Ruggėlės" ("vasilko") diena davusi žydų įvairioms prieglaudoms ir ligonbučiams 8 tukstančius rublių pelno.

— "Kur. Kraj." redaktorius tieson traukiamas už skelbimą žinių apie Vilniaus policijos tardymo skyrių.

Pompų stacija, reikalinga busimajai vandens leistuvei, jau baigiama statyti. Šiomis dienomis bus čia mašinos gabenamos. Paliko dar stogas dengti ir pravesti lietų nuleidžiančias trubas. Vandens įvada pradės jau veikti šią žiemą.

Aplankėm naują rumą Bernardinų sodne. Pastatytas jis iš raudonų plytų gotų styliaus, puikiai išrodo tarp žaliuojančių medžių. Jau pabaigti ir trįs šuliniai, reikalingi vandens leistuvei. Kiekvienas šulinys suteikia 3 tukstančius kibirų vandens kas valanda, o, pasinaudojus pompomis, sutejks dvigubai tiek.

Bandymo šulinys, kuris turės 300 metrų gilumo, jau iškastas iki 200 metrų. O.

— Lietuvos žinios —

— Rugsėjo 22 d. buvo šešių Šiaur-Vakarinio krašto fabrikų savininkų įgaliotinių suvažiavimas. Vietos komiteto pirmininkas Gordonas paskaitė susirinkusiems naujai sudarytą apdraudimo įstatų sumanymą, kuris buvo priimtas. Valdybos buveinė skiriama Vilniuje. Sulaukus įstatymų patvirtinimo, nutarta Darbininkų Apdraudimo Draugijos visuotiną susirinkimą sušaukti. Tame susirinkime ketinama rinkti valdybą ir paskirti apdraudimo mokesčius.

— Vilniaus lenkų laikraščių sekmadienio (rugsėjo 29 d.) numeriai išėjo beveik ištisai pavesti lenkų šįmet minimomsioms Horodliaus unijos sukaktuvėms. Tos unijos aktas pasirašytas buvęs spalio 2 d. (n. kal.) 1413 metais, taigi prieš 500 metų.

Aną dien Vilniuje, Peterburgo spaudos komiteto įsakymu, konfiskavo apie 1,500 egzempliorių Peterburgo laikraščių: "Sovrem. Slovo," "Rieč," "Pravda" ir "Trud."

— Visos Rusijos gyventojų sąrašas skiriamas 1915 m. Vilniaus gubernatorius išleido dabar aplinkraštį, draudžiantį kol-kas šiokiu ar kitokiu tikslu daryti gyventojų sąrašą. Norima, kad žmonės prie busimojo vienos dienos sąrašo ruoštųs kaip prie konors neaprasto, visu savo atsidėjimu, o ne kaip prie ko-nors kasdien pasikartojančio.

— Rugsėjo 25 d. sustreikavo Vilniaus žydų spaustuvių raidžių statytojai. Jie išreiškia tuomi savo nepasitenkinimą dabar Kieve nagrinėjama žydo Beilio byla.

— Lietuvių kalba bus jau penkiose Vilniaus vidurinėse mokyklose išguldinėjama: 4 gimnazijose ir realinėje.

— Miesto valdininkai jau keli metai atgal ėmė rupintis įgyti nuosavius butus ir kreipėsi į miesto valdybą, prašydami suteikti jiems tuo reikalu plecius išmokėjimui. Išpradžių miestas kaip ir buvo norėjęs tą reikalavimą išpildyti, bet dabartinė miesto valdyba tą sumanymą griežtai atmetė. Ketina miestas pats sau priklausančioje žemėje statyti savo valdininkams patogius butus, už kuriuos bus imama kuopigiausi nuoma. Bet valdininkas, nustojęs tarnavęs, turės ir iš jam tokiomis sąlygomis suteikto buto pasitraukti. Tokiu budu bus užkirstas kelias spekuliacijoms panašioms, kokios daromos yra Montvilo įkurtoje kolionijoje.

— Lauko darbininkai pabrango ir Vilniaus gub. Dabar rudenį mokama čia vyrui 1 rub. dienai, o moterims tap pat dienai už bulvių kasimą 60 k.

— Smulk. pramon. ir prekyb. suvažiavimų taryba, kurios įstatai buvo šių metų birželio 5 d. caro patvirtinti, kreipėsi dabar į Vilniaus miesto valdybą, kviesdama suorganizuoti tos tarybos vietos skyrių. Tų suvažiavimų tikslas — ginti smulk. pram. ir prek. reikalus. Kad galima butų skyrius įkurti, reikia bent 15 pirkliams ir pramonininkams susirinkti ir pasivadinti savo skyriaus įkurėjais.

— Lietuvos žinios —

BOGUSLAVIŠKIAI, Vilniaus gub. ir apskr. Nesenai Boguslaviškiuose buvo lietuvių vakaras. Vietiniai scenos mėgėjai vaidino "Gyvieji nabašnikai," "Į mokslą" ir "Jonukas-melagis." Viskas pavyko palyginamai gerai. Scena buvo prirengta vietinio klebono kun. P. Bertulio kluone, kuri visai gražiai išrodė, tiktai kai-kam sunku buvo matyti. Pagaliaus uždyką negalima reikalauti didelės įstaigos.

Neapsiėjo, žinoma, ir be trukdytojų. Iškarto viskas ėjo gerai, bet antroj pusėj vakaro atsirado du girtuokliu, kurie pradėjo kelti netvarką, tačiau ir jiedu priversti buvo nurimti.

Daug dar yra Boguslaviškiuose tamsių žmonių, o tai dėlto, kad maža kas teskaito laikraščius. Sako, kad geriau butelį alaus išsigerti, negu nusipirkti kokį laikraštį, ar knygelę.

Vienas iš publikos.

ŽASLIAI, Trakų ap. Rugsėjo 24 d. nakti, geležinkelio stotyje išsėdo iš traukinio jauna, graži, poniškais rubais apsitaisiusi moterė ir nuėjo pėsčia į Gurancų sodžiaus pusę.

Netrukus išlipo aficieras iš vagono ir jis kaži-kur dingo. Palaukėjęs, tas vyras sugrįžo, ir nuvažiavo tą pat nakti pirmuoju traukiniu Vilniun.

Išryto du vietos valstiečiu — Sladkevičius ir Červiakas atrado, Gurancų sod. kelių vos vieną verstą nuėjusią nuo Žaslių stoties, jauną keliauninkę nužudytą. Prie jos galvos gulėjo taip vadinamas finų peilis. Be vienos žaizdos krutinėje, lavone nužudytosios sužeidimų nematyti. Netoli Žaslių rasta pintinukas su užkandomis, degtine, kitais menkniekiais ir dokumentais, kuriuose minimos pavardės J. Vitkovskio, Veronikos Vitkovskienės, T. J. Gdanskio, Lomžos notaro Barančio ir Petro Černovo.

Policija energingai jieško prasikaltėlio.

TRAKAI. Trakų bažnyčioje per pamaldas pavogė aukų dėžutę, kurioje buvę 40 rublių. Policija suėmė tris merginas: Teklę Audruškevičiutę, Vladislavą Volončevičiutę ir Joanną Juzepavičiutę; pavogtoji dėžutė buvo atrasta pas Juzepavičiutę.

— Viltis —

KAUNO GUBERNIJA.

KAUNAS.

— Kauno gubernijinio kalėjimo kaliniai, kaip girdėjęs "S.-Z. T.", nuo sausio 1 d. ligi rugpjūčio 1 d. uždirbę 10 tukst. 800 rb. 50 kp. Visų kalinių šiuo tarpu ten esama 300 žmonių.

— Šaltinis —

— Kauno gubernijoje esama viso labo 10 liuterių parapijų. Dviejose — butinai Jurbarko ir Kėdainių—truksta dvasininkų.

— Rugsėjo 15 d. Kauno Ukio draugija buvo sušaukusi čia ukio, pramonės ir prekybos įgaliotinių suvažiavimą pasitarti dėl busimojo Vilniaus pramonininkų suvažiavimo. Suvažiavimas buvo sušauktas Vilniaus suvažiavimo organizacijinio komiteto pasiulymu. Suvažiaviman atvyko apie 70 žmonių. Susirinkusiems plačiai referavo tam tyčia atvykę iš Vilniaus tėnykščio komiteto nariai: dvarininkas P. Konča ir d-ras A. Damaševičius. Po kalbų ir ginčų nutarta sutaisyti Kaune tam tikrą komitetą, kurin išrinkta apie 20 žmonių.

— Kauno gub. draugijų reikalams komisija įregistravo šias draugijas: 1) Kauno lietuvių kliubą "Avilį"; 2) skaitymo mėgėjų draugiją Aleksandravoje, Ras. ap.; 3) Joniškio vidurinei mokyklai įsteigti ir laikyti draugiją; 4) Žarėnų ukio burelį, Telšių ap.; 5) Užvenčio ukio burelį, Šiaulių ap.; 6) Kamajų ukio burelį, Zarasų ap.; 7) Šaduvos ukio burelį, Šiaulių ap.

— Kauno gubernatorius neleido įsteigti skaityklų Pabaisko ir Linkavos "Blaivybės" draugijos skyriam.

— "Litovsk. Rus," kuri nesykį jau pirmiau už lietuvių laikraščius paskelbė įvairias iš Kauno lietuvių gyvenimo žinias, rašo savo N209, kad einąs gandas, jog jau galutinai nutarta nuo Naujų Metų leisti Kaune dienraštį.

PATUMŠIAI, Telšių ap. Rugsėjo 15 d. (s. k.) buvo Barvydžių sodžiuje pas p. Jogminą Patumšių valsčiaus vyrijos sueiga. Nutarta statyti Beibelėje, prie naujai statomosios bažnyčios, dviklasę mokyklą. P. Barusevičius, patumšiečių starasta, išsirupino mokyklai plecių, nemaža ir savo žemės pridėdamas. Bet sueigoje visgi atsirado ir neišmanėlių, kurie šaukė: "nereik, nereik mums mokyklos!" Patumšiečiai ligšiol neturi arčiau mokyklos, kaip už dviejų mylių.

Valstietis.

— Čia dar tebėra užsilikusi mada kelti ilgas vestuves, gausingas svaigalais. Tokiosna vestuvėsna paprastai priguža neprašyto jaunimo, kuris pasigeria, sukelia muštynes.

Toksai atsitikimas nesenai pasikartojo visame savo gražume.

Bet apskritai čmus, visgi toji mada nyksta, nes musų parapijoje, ačiu Dievui, blaivybė spartokai platinasi.

S. J. Šviesunėlis.

— Šaltinis —

RASEINIAI. Sulyg apyskaitos, rugs. 1 d., Raseiniuose (Kauno g.) buvę: lietuvių 3,086, žydų 2,016, pravoslavų 481, lenkų 206, vokiečių 168 ir kitažemių 30 žmonių.

— Šaltinis —

LIŠKEVA, Seinų apskr. Rugsėjo 12 d. nežinia iš kur atbėgęs pasiutęs šuo Liškevoje įkando mergaitę, o Kybyšuose įkando dvi mergaiti ir berniuką. Tasai šuo apriejo taipogi daugybę šunų.

Jis.

KOVA SU MIŠKŲ GADINTOJAIS.

Kauno gubernijon vienam mėnesiui atvažiuoja iš Peterburgo miškų reikaluose specialistas Nazarovas, departamento vice-direktorius. Jis viską ištyrinės ir paskui rupjsis priemonėmis, kaip kovoti su miškų gadintojais: visokiais vabalais, kirmėlėmis.

— Šaltinis —

TELŠIAI, Kauno gub. Rugsėjo 21 d. įvyko lietuvių-rusų vakaras-spektaklis vietinės gimnazijos naudai. Toksai vakaras manoma buvo surengti gegužės mėnesyje, tik kaškin dėlko užsitęsė iki šio laiko. Buvo sulošta "Kurčias Žentas," ir prieš vaidinimą ir pasibaigus, choras padainavo kelias liaudies daineles. Lošimas nusisekė pusėtinai: kai-kuriems artistams truko gyvumo. Choras dainavo pusėtinai, nors kai-kur ir jautėsi trukumų, tačiau kaltinti jo negalima, nes tai juk ne nuolatinis, o tik šio vakaro surengtas choras. Nuo jo daugiau ir negalima reikalauti.

Rusų kalba buvo vaidinta trįs veikaliai. Publikos buvo net perdaug, turbut dėlto, kad Telšiuose panašių vakarų retai buna. Didelė salė prisigrudo pilnutėlė.

Juzė.

VELIUONA, Kauno ap. Rugsėjo 22 d. buvo vienos dienos gyvulių paroda. Parodon statė savo karves ir arklius daugiausia smulkiųjų ukių savininkai. Arklių viso labo buvo 184, karvių 47. Karvių dauguma — tai maišytos olendrų su vietos gyvuliais veislės. Kur kas už karves gražesni buvo arkliai didžiųjų, sunkiųjų belgų veislės. Geriausiems arkliams ir karvėms skyrė dovanas, kurioms suteikė Žemės Ukio Departamentas 100 rub. ir Vyriausi Valstybės arklių auginimo Valdyba—75 rub. Beto vietos gyventojai paaukojo dovanoms 150 rub. pinigais ir už 75 rublius visokių padarinių, sėklų ir t. t.

— Lietuvos žinios —

DARBĖNAI, Telšių ap. Sekmadienį, rugsėjo 22 d. įkurta čia Vartotojų Draugija. Narių prisirašė 34, pajų sudėta iki 123. Pinigų, rodos, nestokuos. Žmonės užsiinteresavę, kad tik Valdyba iškarto viską tvirtai pastatytų. Sankrovų savininkams tas nelabai patinka, šnairiai žiuri į naują draugiją.

Misa Barzdytė.

UKMERGĖ, Kauno g. Dvare L. ponia R. sutaisė retą iškilmę. Nesenai tame dvare pabaigė visus lauko darbus, taigi, dvarininkė sumanė atsilyginti. Ji nupirko degtinės ir alaus keletą bosų. Nedėldienyj suvadino visus darbininkus ir davė kiekvienam pavalgyti bei išgerti iki valei. Šitos ponų vaišės pasibaigė labai triukšmingai. Vieni užganėdinti, kiti ne. **Daukas.**

PLATELIAI, Telšių ap. Kol neturėjome pačto-telegrafo skyriaus, vietiniams gyventojams buvo labai neparanku gauti korespondenciją, o dėl siuntinių ir pinigų reikėdavo net Salantus pasiekti. Grafas Šuazelius įsteigė dabar savo lėšomis pačto-telegr. skyrių. Su to skyriaus įkurimu, žymiai padaugėjo gaunamų laikraščius skaitlius. Skaitlinę paduodu vien tik Platelių miesto ir apielinkės, nes Gintališkės val. yra už 5 verstų nuo Platelių, iš kur to valsčiaus valstiečiai atsiimėja laikraščius. Šiais metais Plateliuose gaunami išviso apie 100 egz.

Esant valsčiui toli nuo miesto, valstiečiai su reikalais keliauja tenai, dėlko ir aludžių mieste tėra tik viena, nors monopoliui gerai sekasi. **"Tikrasis."**

— Lietuvos žinios —

RADVILIŠKIS, Panevėžio ap. Čia ketinama įsteigti lietuvių jaunimo burelį vardu "Žvaigždė." Burelio tikslas: lavinti savo narių protą ir dorą.

NAUMIESTIS, Raseinių ap. Kauno gub. valdyba leido Naumiesčio (Rasein. ap.) šventadienių jomarkus: sausio 1 d., vasario 29d., kovo 19 d., birželio 25 d., rugpjučio 10 d., rugsėjo 29 d. ir lapkričio 10 d. nukelti į artimiausįjį trečiadienį. Be to, leista dar 5 nauji jomarkai, taip-pat trečiadieniais. Tokiu budu Naumiestyje busią dabar jomarkai kiekvieno mėnesio pirmąjį trečiadienį.

Taip pat leista įvesti Eržvilko miestelyje (Rasein. ap.) kas trečiadienis mugės ir keturi jomarkai: sausio 6 d., vasario 2 d., liepos 14 d. ir rugsėjo 21 d.

— Viltis —

TELŠIAI. Telšių mieste skaitosi šiuo metu šitiek gyventojų: išviso 7,215 žm,, iš jų: 2,654 lietuviai, 3,076 žydai, 270 rusų, 208 lenkai, 10 vokiečių, 4 latviai. Pagal tikėjimų Telšių gyventojai skirstosi: 3068 katalikai, 3076 žydai, 270 stačiatikių ir 261 kitų tikėjimų.

ŽAGARĖ, Šiaulių pav. Nesenai apleido Žagarę visų čia gerbiamas mokytojas-lietuvis A. Vokietaitis. Paskirtas jis dabar į Kuršėnus. Jo vieton į Žagarę atvyko rusas. J. Kutra, mokytojas-lietuvis, irgi iškeltas. Lietuvių kalbos mokytojo dar nėra.

Žl.

EŽERĖNAI. Nors Ežerėnai yra Lietuvos miestas, bet, atsidurus jo gatvėse, reikia manyti, kad kaškin kokiame lenkų mieste esi. Tik retkarčiais, sekmadieniais, arba antradieniais, kai esti turgai, užgirsti šnekučiuojant lietuviškai atvažiavusius iš apielinkės lietuvius. Žinoma, ir iš miesto gyventojų yra tokių, kurie dar tebešneka lietuviškai. Tik jie gėdijas gatvėse balsiai kalbėti, kad neužgirstų kas-nors. Jie dargi savo vaikus mokina lenkiškai, kad "nebutų gėdos," kai užaugs dideli."

Yra ir lietuvių inteligentų ir taip dar keletas šiek-tiek "apsitrynusių."

Retai kas skaito laikraščius. Štai vienas jaunikaitis labai nusistebėjo, kad yra kokie tai laikraščiai "Liet. Žinios," "Liet. Uk." O šis jaunikaitis baigė miesto mokyklą, tai ko-gi norėti iš sodiečių, kurie dar tebėra apsemti tamsiose lenkinimo bangose ir tik dabar pradeda susiprasti.

A. Jaunikaitis.

— Lietuvos žinios —

SUVALKŲ GUBERNIJA.

GARLEVA, Marijampolės ap Rugsėjo 28 d. buvo "Blaivybės" susirinkimas, kuriame dalyvavo ir pirmininkavo atsilankęs iš Kauno ""Blaivybės" centro sekretorius J. Naruševičius. Didelį įspudį padarė jo graži ir įtiringa prakalba, už kurią susirinkimas padėkojo trukšmingu delnų plojimu.

Tarp kit-ko, nutarta parsigabenti blaivininkų kalendoriaus "Dieve Padėk."

Simanas Jokubauskas.

JĖVARAVAS, Marijampolės apskr. Nesenai, Žirniškių kaime pas ukininką V. Gruzdą buvo išleistuvės Amerikon sesers, merginos 24 m. amžiaus. Susirinko ir aplinkinių kaimų daugybė jaunimo, kuris per ištisą naktį girtuokliavo, o rytojaus dieną apie 5 valandą ryto pradėjo skirstytis kas sau. Vienas tų berniukų, J. Varnis, 25 m., kuris norėjo, kad toji išeivė su juo apsivestų ir kartu eitų Amerikon, bet ji nesutiko, likęs su ja atskirame

kambaryje, griebęs peilį smarkiai ją ir save sužeidė. Abudu sužeistuoju nugabenta ligonbutin.

J. Bucas.

— Šaltinis —

MARIAMPOLĖ. Šiomis dienomis nusiųsta iš čia gubernatoriui užtvirtinti naujos draugijos, vardu "Sietynas," įstatai. Draugijos siekimas — platinti Suvalkų gub. gyventojuose dailės, jausmo, skonio, švarumo, blaivybės, kuno dailumo bei sveikumo auklėjimą. Rodosi, dar tokios kombinacijos draugijų pas mus nebuta. Busimoji draugija ketinanti daryti visokių vakarų, konkursų, paskaitų, gražinti namus, darželius ir t. t.

— Lietuvos žinios —

— Nesenai čia buvo surengtas "Gabijos" vakaras. Vaidinta "Švarkas ir Milinė." Publikos prisirinko pilnutėlė salė. Daugelis buvo vietos moksleivijos.

Pasibaigus vaidinimui, buvo dainos, šokiai ir žaislai.

Al. Žaslietis.

SUVALKŲ GUBERNATORIAUS ATSIŠAUKIMAS.

Suvalkų gubernatorius p. Kuprejanovas tam-tikrais, visoje gubernijoje išlipintais, atsišaukimais kviečia einančius į Vokietiją uždarbiauti darbininkus pasinaudoti vietinių darbininkų stoka ir pareikalauti didesnio užmokesnio ir geromis sąlygomis padarytų kontraktų. "Šį laiką — rašo p. gubernatorius — šimtas tukstančių suviršum fabrikų ir kaimų darbininkų Vokietijoje yra atitraukti nuo savo užsiėmimų ir pašaukti kariumenėn, nes nesenai išleistu įstatymu yra padauginta Vokietijos kariumenė. Iš to paeina tenai darbininkų stoka."

Kitu atsišaukimu p. gubernatorius žada šimtą rublių tam, kuris padės pagauti kokį-tai Lušaitį, kuris šį rudenį užmušęs Vilkaviškio apskričio žemsargį.

Abudu atsišaukimu spausdinti ir lietuvių kalba. Kalba ten nors ir neperpuiki, bet visgi suprasti galima.

Nežinia tiktai, kodėl musų vyriausybė ne visus savo atsišaukimus verčia lietuvių kalbon.

— Lietuvos žinios —

— Suvalkų gub. išeivystė platinasi pasibaisėtinai. "Tygodnik Suvalski" pabrėžia ypač išeivybę iš Suvalkų gub. miestų, kurių žydai netaip smarkiai apleidžia, kaip krikščionys gyventojai: Vilkaviškyje, krikščionims išsidangino, paliko 79 nuošimčiai žydų; Šakiuose—84 nuoš. žydų; Marijampolėje—72 nuoš. žydų; Kalvarijoje—55 nuoš. žydų; Seinuose 55 nuoš. žydų ir Naumiestyje —58 nuoš. žydų.

Kad išeivybė ir sodžiuose ne mažesnė, liudija nors ir tas faktas: Suvalkų Žemės Ukio Drjos susirinkime buvo dvarininkų keliamas klausimas, bene pargabenus sau chinų žemei dirbti. Šis sumanymas atmestas, nutarta bet vis dėlto prastesnių žemių nebedirbti ir mokėti darbininkams nuo darbo, ne nuo dienos.

"RYTO" VEIKIMAS.

— Ligšiol "Rytas" yra įsteigęs 25 skyrius šiose vietose: Naujieji Švenčionys, Valkininkai, Labanoriai, Palušiai, Gilučiai, Kietaviškis, Kaltinėnai, Pivošiunai Konsipuoliai, Rudiškis, Šešuoliai, Merkinė, Gontovninkai, Alytus, Sumeliškis, Korgovdai, Podenbiai Nemunaitis, Lingmėnai, Divianiškis, Košedarai, Melagėnai.

Paduoti patvirtinti "Ryto" kursai Vilniuje. Kursuose bus visokio amžiaus vaikinai ir merginos leisti prie egzaminų liaudies mokytojų, aptiekos mokinių, kariumenės savanorių, bugalterių ir t. t.

Beto, tuose kursuose bus prirengiami vaikinai ir mergaitės į 5 kliasą gimnazijos. Tokiu budu "Ryto" kursai galės priruošt vaikinus ir į dvasinę seminariją.

"Ryto" valdyba.

— Vilties —

STONEYBURN, Škotijoj. Ačiu pasidarbavimui kun. Kemešio, nesenai tapo sutverta čia lietuvių-katalikų "Blaivybės" draugijėlė, į kurią prisirašė 31 narys (jų tarpe kelios moterįs). Šita jauna draugijėlė po truputį pradeda darbuotis: steigia pasilinksminimo vakarėlius ir daro susirinkimus, tik gaila, kad neturi susirinkimams svetainės.

Čia gyvena apie 50 šeimynų ir suviršum 100 pavienių lietuvių. Dirba visi anglių kasyklose. Apšvietimas nedidelis, gyvuoja 5 draugijos su 2 knygynėliais; laikraščių ateina apie 12 egzempliorių.

Paukštelis.

MAŽOJI LIETUVA.

Kaip yra laikomi susirinkimai. "Lietuvos" skaitytojai, rasi, įdomauja, kaip "nulaikomi" susirinkimai Maž. Liet. Štai atsibuvo tulo "Marynės ir Vaisko Vereino" (jurininkų ir kariumenės susivienijimo) susirinkimas. Susirinkimas nulaikytas tokioje ir tokioje gaspadoje. Atvėrus susirinkimą "nušaukta ciesoriui ant garbės." Paskui tas "kalbėjo žodį," tas kalbėjo ir t.t. Tada tapo dainuota "Deutschland, Deutschland über alles" (Vokietija, Vokietija už vis augščiaus), ant ko tas ir tas pranešimą laikė ir t. t. O tada jau "sekėsi linksmoji dalis." Ta linksmoji dalis susideda iš šokių bei gėrimo, po kurio kitą dieną kai-kada viens "veikėjas" randama kur patvoryje įstrigęs, kitas šale kelio be žado gulintis ir panašiai. Tokios tai draugystės neša prusiečiams vokišką apšvietą ir kulturą.

IŠ AMERIKOS.

LYTIŠKOJI HYGIENA MOKYKLOSE.

St. Louis, Mo. Kaip Chicagoj, taip ir St. Louise publiškose mokyklose mokiniai bus mokinami lytiškos hygienos. Iki šiol lytiškieji prietikiai nuo vaikų buvo slepiami, bet slėpimas pasirodo blėdingu.

AR TAS BUTŲ BESIRENGIMAS KARAN?

Chicago, Ill. Gauta čia žinia, jog 15 raitelių regimentas, stovintis Sheridan Park, gavo prisakymą prisirengti traukti į San Antonio, prie Mexiko rubežių. Taipgi ir 1-mas raitelių regim. rengiasi traukti prie Mexiko rubežių. New Yorko milicijai taipgi prisakyta prisirengti. Manoma todėl, kad Amerikoj bus sumobilizuota visa kariumenė ir ji trauks Mexikan.

ANČIŲ MEDŽIONĖ IŠ AEROPLIANŲ.

Hammondsport, N. Y. T. P. Jaquith surengė medžionę ant ančių iš aeropliano. Kadangi aeroplianas lekia greičiau negu antys, tai jam nesunku buvo lekiančių ančių pulkus pavyti. Jis, jas pasivijęs, šaudė ir į valandą laiko užmušė 20. Užtai vienok medėjas tapo teisman patrauktas, nes dabar uždrausta antis šaudyti.

ANGLIJOS SUFRAGEČIŲ VADOVĖ CINCINNATI, O.

Cincinnati, O. Atsilankė čia žinoma Anglijos sufragečių vadovė Emelina Pankhurst. Savo kalboj ji apreiškė, jog Amerikos moterįs nereikalauja griebtis tokio kovos budo kaip Anglijoj, nes čia moterų padėjimas kitoks. Gal but taipgi, kad prie tokio kovos budo Amerikos moterįs nesiduoda prikalbinti.

STAIGA PASIMIRĖ MILIONIERIUS.

Cody, Wyo. Privatiškame geležinkelio vagone nuo apopleksijos pasimirė milionierius Charles W. Gates, sunus nesenai mirusio John W. Gates. Vėlionis tikėjosi vakaruose pataisyti savo sveikatą, bet tas jam nepasisekė.

GAL SUMAŽĖS SALIUNŲ SKAITLIUS.

Madison, Wis. Valstijos legislatura priėmė Bakero bilių, kuris reikalauja, kad saliunų nebutų daugiau, kaip vienas ant 250 gyventojų ir kad saliunų, jau leistų, kiton vieton nebutų galima kilnoti. Saliuninninkai mėgino per teismą tą bilių panaikinti, bet ir teismas jį pripažino geru. Gal todėl Wisconsino valstijoj sumažės saliunų skaitlius.

KATALIKŲ KUNIGUI SIULO KONSULIAUS VIETĄ.

Des Moines, Ia. Užsienių ministeris Bryan pasiulė katalikų kunigui Františkui Nugent, vietą Jungtinių Valstijų konsuliaus Jeruzolimoj. Nežinia vienok, ar kunigas priims siulomą vietą, nes Amerika nepuikiausiai apmoka savo atstovus svetimuose kraštuose.

NUŠOVĖ JĮ SEPTINTOJI PATI.

Williamson, W. Va. Sarah Sloan nušovė savo vyrą T. Sloaną, kada tas džiaugėsi su aštunta savo pačia. Sarah buvo septintoji jo pati. Sloan į trumpą laiką su septyniomis pačiomis persiskyrė ir su viena persiskyręs, veda tuoj kitą. Užmušėją suareštavo. Ji visai nesigaili savo darbo ir sako, jog už moterių suvadžiojimą teisingai nubaudė buvusį savo vyrą.

PATRAUKTA TEISMAN 141 VARIO KASYKLŲ DARBININKAS.

Calumet, Mich. Allonez distrikte, kur streikuoja vario kasyklų darbininkai, patraukta teisman 141 darbininką. Tie darbininkai mat, nepaklausydami teismo uždraudimo, prisiartino prie kasyklų.

NUO GUBERNATORIAUS REIKALAUJA $100,000.

Kadangi Massachusetts valstijos gubernatorius laike streiko įžeidė buvusį prezidentą Central Labor Union Bostone, Jamesą Moriarity, tas gubernatorių teisman patraukė ir nuo jo reikalauja $100,000.

NEW YORKO IŠLAIDOS.

Šiems metams miesto New Yorko išlaidos siekia $192,966,551, arba tik $284,110 daugiau negu pernai. Kitais metais išlaidos pasididindavo kasmetai po 10 milionų doliarių. Miesto taryba tikisi kitą metą galėsianti tulus mokesčius sumažinti.

PERSUNKŲS EXAMINAI.

Washington D. C. Iš norinčių pastoti į karišką akademiją West Point, 60% neišlaikė examino, nors visi buvo baige augštesnę mokyklą. Todėl karo ministerio užmanyta examinus norintiems akademijon įstoti palengvinti, arba įtaisyti prirengimo kursus, nes kitaip akademijai pritruks studentų.

DIDELI ŠALČIAI PIETVAKARUOSE.

Kansas City, Mo. Piet-vakariuose lapkričio 1 d. užstojo toki šalčiai, kokių ten nuo 25 metų nebuvo. Texase termometras nupuolė iki 16° žemiau zero.

SUGRĮŽO IŠ ŠIAURINŲ KRAŠTŲ.

New York. Iš tolimų šiaurių sugrįžo čia tyrinėtojas Dillon Wallace, apie kurį manyta, kad jis pražuvęs. Tyrinėjo jis Labradoro vidurius ir prisigriebė iki vietai, kur 10 metų atgal nuo bado išmirė visa tyrinėtojo Hubbardo expedicija.

EXPLIOZIJA.

Hartford, Conn. Lapkričio 3 d. krautuvėse Levelando prie N. Front gatvės, nuo nežinomos priežasties atsitiko smarki expliozija, kuri triobos šienas išvertė ant šale stovinčių medinių namų. Manoma, kad prie to užmušta mažiausia septyni žmonės.

MOKESTIS NUO PELNO.

Washington, D. C. Nuo lapkričio 1 d. Jungtinėse Valstijose tapo įvestas mokestis nuo pelno, bet mokestį tą turės mokėti tik turintieji suviršum $3,000 pelno į metus. Tarp lietuvių mažai bus tokių, kurie tą mokestį turės mokėti.

UŽSIMANĖ BADAUTI.

St. Louis, Mo. 50 studentų Smitho akademijos, kadangi už riaušių kėlimą juos nubausta, nutarė badauti, bet akademijos perdėtinis lengvai juos pertikrino, kad badavimas yra tai netinkantis akademikams kovos budas. Matyt, studentai valgyti norėjo, todėl lengvai davėsi pertikrinti.

GAISRAI.

Winnipeg, Manitoba. Sudegė čia salyklų krautuvės Canada Melting Co. Nuostolių ugnis padarė ant 150,000 dol. Iš kur ugnis atsirado, tikrai nežinia.

Jackson Mich. Išdegė vidurys šito miesto; sudegė du namų blokai, dvi bažnyčios, pašto trioba.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Indianapolis, Ind.** Tarnaujanti ant gatvinių karų apšaukė čia streiką.

¶ **St. Clairsville, O.** 50,000 sąnarių United Mine Workers of America organizacijos nutarė, sušelpimui Colorado streikierių kas mėnesis mokėti po 1 dol. nuo galvos.

¶ **Indianapolis, Ind.** Pačto klerkai, tarnaujanti geležinkelių vagonuose, gauna didesnes algas: pridėta jiems po 100 dol. metams. Bet padidintas algas gauna tik klerkai 15 ir 127 divizijų, gyvenanti Indianapolise.

¶ **East Liverpool, O.** Streikuoja darbininkai puodų dirbtuvių East Liverpoolyj ir Wellsvillej, Ohio; taipgi Chestere ir Maxwell, W. Va. Streikuoja 5,000 darbininkų. Jie reikalauja geresnių algų.

¶ **New York.** Streikuoja 125 šoferiai Postal Transfer Co. Išsyk automobilių bėgiojimas pasiliovė, bet paskui kompanijai pasisekė surasti pakaktinai streiklaužių. Streikieriai reikalauja 10 val. darbo dienos, $3.75 už dienos darbą ir unijos pripažinimo. Iki šiol jie gaudavo po $100 dol. mėnesiui.

¶ **Trinidad, Colo.** Traukiasi šitose aplinkitėsė anglių kasyklų darbininkų streikai. Susirėmimai streikierių su kasyklų sargais, policija ir šerifo žmonėmis nuolatai atsitinka. Pereitos savaitės utarninke susirėmime užmušta 1 sargas, o septyni žmonės tapo sunkiai sužeisti, o tame du vaikai. Kruvini susirėmimai buvo Hartingse, Delaqua ir Sabasca.

¶ **Indianapolis, Ind.** Užgimė čia gatvinių karų tarnų streikas. Kompanija surinko streiklaužių, kurie vaziuoja po policijos globa. Pertai pasitaiko gana tankiai streikierių susirėmimai su policija ir su streiklaužiais.

¶ **Harrisburg, Pa.** Įgavo galę teisės, reguliuojančios Pennsylvanijoj moterų darbą. Naujos teisės sutrumpino ilgį moterių darbo nuo 60 iki 54 val. savaitėj. Nuo to išskirtos vienok tarnaitės ir farmų darbininkės.

¶ **Trinidad, Colo.** Streikuojanti šito distrikto kalnakasiai, pareikalavus milicijos perdėtiniui, atidavė jam 1,100 karabinų, nes gerai žino, jog su ginklu sunku kariumenei pasipriešinti. Darbininkams pažadėta, jog, jeigu jie išduos ginklus, milicija pasitrauksianti.

IŠ VISUR.

‖ Gauta žinią, jog Huertos kariumenė iš miesto Chihuahua pasitraukė į Juarez, o Chihuahua užėmė revolucijonierių vadovas Villas.

‖ Bavarijoj tapo galutinai nuo sosto prašalintas beprotis karalius Otto, o karaliumi pagarsinta valdęs jo vardu regentas, kunigaikštis Liudvigas.

‖ Sulyg Francuzijos darbo ministerijos surinktų žinių, Francuzijoj yra iš viso 11,317,434 šeimynų, o tame 1,805,744 šeimynos neturi vaikų, 2,967,571 šeimyna turi tik po vieną vaiką, 2,261,978 po du vaiku. Tris vaikus turi tik 1,643,425, po keturis 987,392 šeimynos, po penkis — 566,768, po šešis — 327,241, po septynis — 182,998; po aštuonis turi tik 94,729 šeimynos, po devynis — 44,728, po dešimtį — 20,639, po vienuoliką tik 8,305, po dvyliką — 3,508, po 13 jau tik 1,437 po 14 — 554, po 15 — 249, po 17 — 79, o po 18 vaikų turinčių šeimynų Francuzijoj yra tik 45.

‖ Keliauja Amerikon ir duktė žinomos Anglijos sufragetės Pankhurst. Jos motina dabar yra Chicagoj.

‖ Šiaurinėj Afrikoj, Morokko pakrantėse siautė smarkios vėtros. Vėtra išmetė ant kranto tris laivus, kurie tapo sudaužyti. Įgula vieno laivo prigėrė.

‖ Prusuose, mieste Breslau, prasidėjo antra byla teisman patrauktų už paleistuviavimą su mokyklų mokinėmis. Kaltinamų yra 15 vyrų, užimančių draugijoj svarbias vietas.

‖ Žinomam raštininkui ir profesoriui Kopenhageno universiteto, Jurgiui Brandes, rusiškoji valdžia neleido atkakti Rusijon, nes Brandes yra žydas.

‖ Bulgarijos kariumenė išsiuntė Francuzijon aficierą Torovą pakviesti dvikovon žinomą Francuzijos kariško laivo kapitoną Pierre Loti, kuris, budamas laike karo ant Balkanų ir karui prisižiurėjęs, laikraščiuose paskelbė apie žvėriškus pasielgimus krikščioniškų tautų kariumenių ir teisino turkų kariumenę. Loti yra nariu Francuzijos akademijos.

‖ Vidurinėj Amerikoj, respublikoj San Salvador, nuo smarkių lytų kilę tvanai labai daug nuostolių pridirbo. Skaitlių prigėrusių žmonių paduoda ant 54, bet ištikro gal jų but daug daugiau.

‖ Dėl bylos žydo Beiliso Kieve, kaltinamo užmušime stačiatikio mokinio Juščinsko, neva, kad iš jo išgavus kraują žydų macoms, Varšavos žydiškose dirbtuvėse nedirbo žydai darbininkai ir per tai žydiškos dirbtuvės sustojo. Panašiai žydai ir jiems pritarianti krikščionįs darbininkai elgėsi taipgi ir Odesoj ir Vilniuje. Tokiu budu žydai protestuoja prieš apkaltinimus, buk tikėjimiškiems tikslams jie vartoją krikščionių kraują.

‖ Statęs savo kandidaturą Mexiko prezidento vietai Felix Diaz, bijodamas, kad jo Huerta nelieptų suimti ir nužudyti taip, kaip nužudė Maderą, su keliais draugais pasislėpė ant Jungtinių Valstijų kariško laivo Wheeling, o paskui jį pergabeno ant didesnio kariško laivo "Louisiana."

‖ Perdėtinis Berlino eksperimentualės medicinos instituto, profesorius August Wassermann, savo kalboj išreiškė pasitikėjimą, kad trumpame laike bus surastas gydantis vaistas nuo iki šiol neišgydomo vėžio.

‖ Ant jurių sudegė francuziškas laivas "La Patrie." Jo įgulą išgelbėjo į laiką atėjęs vokiškas garlaivis "Kronprincessin Cecilie."

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ PASSAIC, N. J.

Svečių atsilankymas. Pagaliaus ir musų mažytėlis naujokynas susilaukė savo "atpusko." Spalio 22 d. atsilankė gerbiamasai musų tautos žadintojas bei veikėjas Dr. J. Basanavičius, rinkdamas aukas musų Tautos žydiniui—Tautos Namams. Jisai papasakojo mums apie dabartinį Lietuvos stovį, apie greitą paskutiniųjų laikų musų apleistoje tėvynėje kulturos ir gerbuvio pažangą. Paaiškino mums taipogi savo atkeliavimo bei L. M. Drjos tiksius ir visa tą, ką lietuviai šiądien turi nukęsti nuo svetimtaučių.

Antru kalbėtojum buvo su Dr. Basanavičius iš Brooklyno atvažiavęs p. Liutkauskas. Šisai kalbėtojas savo prakalboje nurodė, kaip tuli musų laikraščiai eina preišais mokslą, priešais kulturą, priešais pažangą. Ištraukomis iš tųjų laikraščių parodė, ko jie verti ir į kur veda tą musų visuomenės dalį, kuri yra jųjų įtekmėje.

Laike p. Liutkausko prakalbos gerb. Dr. Basanavičius rinko aukas. Iš didesniųjų aukų reikalinga pažymėti sekančios: Draugystės Šv. Kazimiero iš Paterson, N. J.—$21.50; vietinės draugystės Šv. Jurgio — $10.50, SLA. 47 kuopos — $5.00, L. S. S. 45 kuopos $3.50; pavienių žmonių daugiausia aukavo p. P. Norkus — $10.50; p. Kolyta — $5.00; p. Sakatauskas, — $3.00 ir t. t. Dramatiškas Ratelis gi uždengė vakaro surengimo lėšas. Viso šiame susirinkime aukų surinkta $73.75. Tai gana daug, nes susirinkime dalyvavo, net gėda sakyt, nepilnai 40 žmonių, iš kurių dar keliolika tuoj, prakalboms pasibaigus, parodė duryse kulnis.

Prakalboms pasibaigus, aš turėjau progą pasikalbėti su gerb. Dr. Basanavičium. Užėjus kalbai apie Amerikos lietuvių socialistus, štai ką išgirdau iš gerb. Svečio: "Visur aukavo įvairiausios draugijos, bet L. S. S. kuopos dar niekur nieko nedavė. Passaic'ės socialistų kuopa tai bene pirmutinė, kuri aukavo. Nors maža tai auka, bet ačiu ir už ją." Dabar kaszin už tokį "prasižengimą" prieš lietuvišką "socializmą" ar tik neišmes 45 kuopos iš Sąjungos?

Laike prakalbos gerb. Basanavičius paskelbė, kad jau esą surinkta aukų šioje šalyje virš $20,000; o tas jau aiškiausiai liudija, kad visuomenė tam darbui karštai prijaučia ir neklauso įvairių ponų, kurie skelbiasi esą žmonių reikalų užtarytojai, o ištikrųjų gi tiktai ardo kiekvieną ramų ir ne jųjų naudai pradėtą kulturos darbą.

Smagu ir linksma, kad tamsybei pradeda nebuti vietos tarp lietuvių, kad pažangus darbas visuomenėje ima viršų ir, rasi, netoli tas laikas, kuomet demagogija paskęs savo tamsiuose darbuose....

P. Sakatauskas.

IŠ ROCKFORD, ILL.

Vakaras. S. Daukanto gimimo dienos paminėjimas. Spalio 25 d. vietinė draugija "Kanklės" surengė trijų aktų dramos vaizdelį: "Švarkas ir Milinė." Visą pelną skyrė Tautos Namams. Žmonių prisirinko vidutiniškai; todėl ir pelno galėjo likti. Lošimas išėjo gana silpnai. Pilnai galima priskaityti prie pavykusiųjų Bliudžiaus (S. Jokubauskas) ir Bliudžienės (p-lė K. Urbinkė) roles. Jeigu visi lošėjai butų įsigilinę į roles ir supratę, kaip aukščiau minėtos ypatos, tai lošimas galima butų skaityti pilnai nusisekusiu. Vaidinimui pasibaigus, bažnytinis choras, vadovaujant vietiniam vargonininkui, sudainavo porą dainelių, kurios nusisekė gan gerai.

Spalio 26 d. Simano Daukanto draugystė turėjo vakarėlį paminėjimui Simano Daukanto gimimo dienos. Programas susidėjo iš paskaitų, prakalbų, dainų ir dekliamacijų. Vakaras pavyko vidutiniškai, nes, apart vietinių, buvo ir svetimas kalbėtojas, p. S. Biežis iš Chicagos, kuris daug naudingų dalykų pasakė. Gaila, kad žmonių buvo nedaug, nes, viena, daug užkenkė blogas oras, o antra, tą pačią valandą buvo kitos draugijos susirinkimas.

A. M.

IŠ THOMAS, W. VA.

Vietos draugijos ir lietuviai. Čia lietuvių yra apie šimtas šeimynų ir apie du kartu tiek pavienių. Suaugusių merginų yra 7, kurios, išskirant vieną čia gimusią, visos yra atvažiavusios iš Lietuvos. Draugijų yra, sulyginant su vietos lietuvių skaitlium, gan daug. Seniausia, 1896 m. susitvėrusi draugija yra Šv. Jono Krik., turinti narių apie 180. Vėliaus, 1905 m., susitvėrė Šv. Juozapo dr., kuri turi apie 150 narių. Tame pačiame mete tapo sutverta taipogi ir Šv. Jurgio kareivių dr-ja, kurios narių skaitlius siekia 28. Toliaus turime Uk. Kliubą (narių 45) ir Thomas Mainierių Pašelpinę draugystę. Pastaroji susitvėrė šiais metais, turi 42 nariu ir prie jos gali prigulėti kaip vyrai, taip ir moterįs. Apart šitų visų draugijų, yra čia dar L. S. S. 206-ta kuopa ir Kooperativiška Draugija, kuri, nežiurint, kad įsikurė pracitame rugsėjyje, žada atidaryti savą valgomųjų daiktų krautuvę. Nors kai-kurie nesusipratėliai stengiasi, dėl nežinomų priežasčių, pakenkti šiai draugijai, tačiaus tas jųjų nelemtas darbas eina niekams, neatneš damas jokio nuostolio draugijai.

Abelnai imant, vietos lietuviai žengia pirmyn. Žymiai daugina si laikraščių skaitytojų eilės iš vietos lietuvių. Čia pastebėtina vienas įdomus dalykas: žmonės išsirašo daugiausia laikraščius iš Lietuvos. Prieš keletą metų čia ateidavo laikraščių vos 3 egzemplioriai. Dabar visur jau gali pamatyti jeigu ne vieną, tai kitą laikraštį. Abelnai, ne ant vietos stovimė.

Anglių kasyklos čionai dirba gerai, bet uždarbis mažas. Į mėnesį prie 10 valandų darbo dienos žmonės uždirba vos nuo $40.00 iki $80.00. Už dienos darbą mokama $2.10.

Ne socialistas.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

Svečių atsilankymo atbalsiai. Čia noriu trumpai paaiškinti, kodėl Philadelphijos lietuviai taip mažai aukų sudėjo Vilniaus Tautos Namams.

Philadelphijoj lietuvių yra apie 15 tukstančių, o draugijų suviršum 30. Visos draugijos šį-tą veikia, žinoma, daugiausia kelia balius; apie sceniską perstatymą joms nei užsiminti negalima. Iš balių kartais uždirba ir po 100 dol. Todėl draugijos viena kitą remia ir savo narius po bausme varo į kitos draugijos balius ir draugijos iš ižđo paskiria pinigų pragėrimui; todėl daug skystimėlio išgeriama laike balių, nes žmonių netruksta; vieni eina atsigerti, kiti—kad nuo bausmės išsisukus.

Kaip draugystės laikėsi vienybės, balius rengdamos, taip nutarė draugiją ir Svečius priimant. Visos draugijos pietinėj Philadelphijos dalyj, kur yra daugiausia lietuviškų draugijų, nutarė priimti Svečius kuoiškilmingiausiai ir tam išrinko komitetus. Toj miesto dalyj yra gana turtingų draugijų, kaip tai: Šv. Kazimiero, kuri turi apie 400 narių ir apie 2,000 dol. pinigų; Šv. Mykolo Arkaniolo ne kiek menkesnė, Šv. Antano turbut seniausia; Laisvės Kliubas gal yra turtingiausias, kitos yra menkesnės. Tos draugijos be skriaudos galėjo paaukauti 100—200 dol. Bet veikiant visoms vienybėj, viskas kitaip virto. Visą valią atidavė komitetams, o kad Tautos Namams—tai ne partijų reikalas, pakliuvo ten ir socialistų; Laisvės Kliubo komitetas buvo iš socialistų, o tie nemiegojo. Kitų draugijų komitetai susidėjo iš tautiečių, nors ir jų eilėse nemažai buvo socialistų, o tie juk Tautos Namams nepritaria; todėl ir komitetų darbavimosi pasekmės buvo ne kokios.

Pašelpinės draugijos iš ižđo nieko neskyrė; jos laukė, ką komitetas nutars. Tuom tarpu į komitetus papuolė visokių pažiurų žmonės, tai komitetų konferencijoj, balsuojant, nutarta iš draugijų iždo nieko neskirti. Vien visos draugijos susidėjusios paėmė svetainę susirinkimui ir kiekvienam paliko liuosą valią aukauti kiek nori. Žmonės gi, matydami draugijų nedidelį prijautimą Tautos Namams, taipgi aukavo po mažiau negu butų aukavę, jeigu draugijos iš savo ižđų butų skyrusios didesnes aukas. Visi buvo perimti socialistų dvasios, net karšti katalikai aukų klausime patikėjo socialistams, kurie įkalbinėjo, kad Tautos Namų mums nereikią; todėl ir aukavimas nereikalingas. Laike prakalbų surinkta vos 187 dol. o tikėtasi surinkti mažiausia kokį tukstantį. Socialistai, matydami savo agitacijos vaisius, džiaugėsi ir delnus trynė. Gėda už tai pietinęi Philadelphijos miesto dalies lietuviams ir jų draugijoms!

Pietinės Philadelphijos lietuviai pašiepia rytinius vadina juos tamsunais, bet tie neva tamsunai geriau suprato savo pareigas ir noriau Tautos Namams aukavo pinigus; draugijos iš savo ižđo skyrė, kiek išgalėdamos. Šv. Jurgio draugija paskyrė iš ižđo 100 dol., o kitos pirko bent po sieksnį žemės (Dar laikas atitaisyti klaidą, ir tą vertėtų padaryt. **Red.**).

Nors kun. Kaulakis per pamokslus ragino žmones dėti aukas Tautos Namams, bet jo raginimai pasiliko šauksmu tyruose, atsimušė į atšalusias Philadelphijos lietuvių širdis it žirniai berti į sieną.

Plunksna.

IŠ LOWELL MASS.

Tamsi lietuvių kolionija. Turbut, niekur nėra tokios tamsios lietuvių kolionijos, kaip Lowellyje. Tai galima prirodyti paskutinių dienų atsitikimais, butent: **Dr. J. Basanavičio ir p. M. Yčo, Liet. Mok. Dr. pasiuntinių, atsilankymu.**

Į Naujosios Anglijos komiteto sutaisytą Svečiams maršrutą pateko ir musų Lowell. Svečiai ap-

silankė rugs. 27 d. Ir štai svetainėn susirenka tiktai apie 50 ypatų, kurios suaukavo Tautos Namams vos $12.00. Aukavo 9 žmonės po $1.00, ir smulkiomis aukomis sūmesta $3.00. Lietuvių čionai yra apie 900. Kur gi buvo visi kiti. Rasi, nežinojo? Bet visur buvo išskleisti apgarsinimai, o ir kunigas 2 nedėldieniu iš eilės užsakė. Draugystės turėjo savo susirinkimus, kame turėjo progą susipažinti su L. M. Dr. pasiuntinių atsišaukimu. Beveik visuose laikraščiuose aiškiai buvo pažymėta Svečių atsilankymo diena, ir lowelliečiai negalėjo to nežinoti. Buvo pakeltas ir klausimas apie Svečių priėmimą, ir, gėda prisipažinti, draugijos atsisakė nuo priėmimo, kaip ir nuo aukavimo tam prakilniausiam tikslui. Berods, Aušros Vartų P. Šv. dr-stė buvo $10.50 paskyrusi žemės sieksniui nupirkti Tautos Namams Vilniuje. Jau ir pinigai buvo perduoti dr-stės prezidentui, bet tą patį vakarą per prakalbas atsisakyta ir tą patį sieksnį pirkti (?).

Kodėl taip elgiasi musų lowelliečiai, kodėl į Svečių susirinkimą neatėjo, kodėl nenori aukauti? Tai aiškiai galima bus suprasti, jeigu pamatysime, kaip vietos lietuviai šlankioja po saliunus, kaip namuose maukia rudį, kaip, pasigėrę, pešasi, vienas kitam pakaušius daužo.... Juk toki darbai atima ne tiktai visą laiką, bet ir pinigų pristinga aukauti kokiam nors prakilnesniam tikslui. Ypatingai gėda musų lowelliečiams, jeigu mes atsižvelgsime į kitas kolionijas, kurios nesulyginant mažesnės, ó Tautos Namams klojo šimtais (pavyzdin Lincoln, N. H., lietuviai kurie, net ir Svečiams neatsilankius, o stambias aukas per laikraščius pasiuntė Tautos Namams). Yra teisybė, keletas susipratusių lietuvių; tie ir aukavo. Kiti gi Ragučiui savo pinigus atidavė. $12.00 Tautos Namams nuo lowelliečių liks amžina dėme musų kolionijai (Lowelliečiai, be abejonės, susipras ir, kaip mums rodosi, pasistengs pataisyti padarytą klaidą. **Red.**).

Pakeleivis.

IŠ ATHOL, MASS.

Socialistų prakalbos. Spalio 26 d. L. S. S. 114 kuopa parengė prakalbas; kalbėti buvo parkviestas p. P. Svotelis. Jis savo prakalbos pirmą temą turėjo — "Socializmo principų išguldinėjimas." Išguldinėjo pusėtinai—viskas buvo dorai aiškinama; jeigu taip butų sekusi prakalba į pabaigą, tai, galima butų paskaityt prakalbą nusisekusia ir naudinga, pamokinančia. Bet, ant nelaimės, pirmoji tema neilgai tęsėsi. Paskui kalbėtojas pradėjo karščiuotis, keikt visus nesocialistus. Dirbo, dirbo Amerikos valdovus, išvadino juos mulkiais, besmegeniais, o nabagas Wilsonas, tai net kelis kartus buvo asilu išvadintas. (O ar kalbėtojas yra protingesnis, ir ką jis protingesnio nuveikė? Wilsonas žinomas profesius, o kas yra tasai išmintingas kalbėtojas? **Red.**). Tuos paėgs, griebė lietuvius, tautininkus; ypač Šliupą, kad pastarasis skelbia Lietuvos meilę tik dėlto, kad jis yra tikras kapitalistų bernas, (o iš kur tas prakilnus protautojas tai žino? **Red.**). — "Visi girdi, kapitalistų bernai yra tie, kurie skirsto žmones į tautas; nes jie, skelbdami tautos meilę, tik kursto vienos tautos darbininkus prieš kitus, kad tokiu budu kapitalistams palengvinti išnaudojimą!" Toki buvo šauksmai to sveiko proto" politikieriaus.

Pabaigęs kept vėžius Šliupui, užriko: "Kas yra Tautos Namai?!—Basanavičius?!, Yčas?!" "Tautos Namai tai esą šovinizmo namai".... "Basanavičius—seniaus buvo kovotojas už laisvę, o dabar—esąs juodosios armijos šalininkas" "Yčas — esąs caro bernas." Na, ar nepuiku? Puikiau nereikia. Išgirdome, kad Basanavičius kuniginis, Yčas caro bernas, kad Tautos Namai mums nereikalingi, nes juose dykaduoniai priegą turės, o darbininkai ten negalės kojos įkelt. Ir ko mums daugiau reikią? Mes galime tik džiaugtis, kad toks "geradėjas" mums daug "naudingo" papasakojo, nors pliauškė, anot lenkų patarlės: "Jak Piekarski na mękach." Tai dar ne viskas. Pabaigoj griebėsi dar vienos "politikos." Matydamas, kad jo šauksmų niekas neklauso, neprisideda prie socialistų, pradėjo gązdint klausytojus: girdi, "jei jųs nesusiorganizuosit (suprask, nepriglūsit prie socialistų) tai, užstojus bedarbei Amerikoje airiai jus visus išpjaus.... Ar ne puikus budas organizavimo! Čia jau galima manyti, kad turbut kalbėtojui ratas galvoje pradėjo suktis į kitą pusę ir jam pasirodė, kad visi nusigas tų "baisių" pasakų, kaip vaikas baubo ir prisidės prie socialistų. Bet neatsirado nei vieno, kuris butų tos baubiškos kalbos išsigandęs.

A. K. L—s.

IŠ BENTLEYVILLE, PA.

Prakalbos. Darbai. Vietos lietuvių gyvenime nieko įdomaus nėra. Visi sau ramiai snaudžia, sapnuodami nežinia apie ką. Kad išbudinus sumigėlius, spalio 22 d. surengta prakalbos, kuriose, kaip galima buvo spręsti iš apgarsinimų, dalyvausiąs labai garsus kalbėtojas, p. Pruseika.

Prakalbosna susirinko, nežiurint gražaus oro, labai mažas skaitlius klausytojų: su moterimis ir vaikais vos kokia 70 žmonių (išviso lietuvių čia yra 500). Kaip teko iš pasikalbėjimų su žmonėmis suprasti, tokio mažo susirinkusiųjų skaitliaus priežastim esą tai, kad.... daugelis p. Pruseiką jau girdėjo kalbant. Antru kartu, matyt, jau nebepanorėjo klausyti. Ir reikalinga pasakyti, kad vargu galima ginčytis su tais, kurie taip vertino "garsaus kalbėtojo" gabumus. Ko p. Pr. kalboje nebuvo! Ir kunigas klebonas (be to negalima), ir popiežius ir prusai-katalikai, ir Rusija, ir Mandžiurija su Francuzija, ir Suvalkijos afstovas dumoje, kun. Laukaitis, ir... ir... visko buvo. Nelyginant didelio miesto departamentinė krautuvė. Pasak kalbėtojo, visi (tai, turbut, viso pasaulio) laikraščiai yra kapitalistams ir kunigams parsidavę; vien "liuosi nuo grieko" "Laisvė," "Kova" ir "Keleivis" ir vienas lietuvių išganymas — tai Sąjunga. Prakalboms pasibaigus, atsirado keletas vyrų, kurie prisirašė prie tų "išganymo vartų." Kalbėtojas dar sakė, buk socialistai kovoją už 8 valandų darbo dieną. Kalbėtojas čia, kaip sakoma, nepasiziūrėjęs į kantičkas, užtraukė šermenyse Aleliuja, nes Bentleyville angliakasiai senai jau, ačiu U. M. W. of A., turi 8 valandų darbo dieną ir dabar kovoja už 6 valandas. Darbai musų apielinkėje pradėjo eiti geriau: vėl dirbama pilną laiką.

Viską Žinąs.

IŠ CAMBRIDGE, MASS.

Vietos draugijos ir statistiškos žinios. Lietuvių čionai yra apie 4,000. Seniausia vietos "Lietuvos Sunų Draugystė" susitvėrė 1905 m. ir šiądien turi narių apie 200. Keli metai vėliau dėl tikėjimiškų pažvalgų atsiskyrė mažas burelis nuo viršminėtos draugystės ir sutvėrė naują, vardu "Šv. Jono Krikštytojo." Ta draugija dabar turi narių apie 150. Metais vėliaus tapo sutverta "Šv. Juozapo Draugystė," grynai katalikiška. Šiądien narių turi 400. Bet susipykus jai su kunigu, išsai griebėsi tverti dar katalikiškesnę, ir gimė "Rymo-Katalikų Ukėsų Kliubas"; tačiaus greit nuvažiavo amžinan atilsin. Paskui susitvėrė "Šv. Gabrieliaus Draugystė, kuri turėjo 9 narius, neilgai pagyvavo ir nuėjo "R.-K. Uk. Kliubo" pėdomis. Susitvėrė "Šv. Stepono Draugystė," kuri tačiaus gyvuoja labai silpnai. Vėliaus pasirodė moterių draugystė, vardu "Nekalto Prasidėjimo Panelės Švenčiausios." Tos draugijos stovis nežinomas. Pastarame laike susitvėrė susidedanti iš vyrų ir moterių draugystė, vardu "Lietuvos Dukterų ir Sunų." Gyvuoja labai gerai. Narių turi 130. Šioji draugija prisilaiko visai laisvos (?) konstitucijos.

Smulkesnės vietinės draugijėlės yra sekančios: "Laisvės Choras," Teatrališka kuopa, L. S. S. 71-ma kuopa, bažnytinis choras.

Šiądien čia jau yra trįs lietuvių užlaikomos krautuvės. Valgomų daiktų krautuvių yra 16. 1 čeverykų krautuvė, 3 barzdaskutyklos, 1 fotografistas, 1 graborius, 1 namų pardavinėtojas, laivakorčių agentura ir pinigų siuntimo įstaiga.

Kiek yra iš lietuvių pilječių, rį sukėlę "Laisvės" agentėliai. sunku pasakyti; bet, rodos, nebus daugiau per 40. Todėl politikoje nieko dar negalima veikti.

B. Lorentas.

IŠ SIOUX CITY, IA.

Vietos įvairumai. Lietuvių čia yra 101 šeimyna, pavienių 600, o merginų pora tuzinų. Čia gyvuoja Sv. Jono susišelpimo draugija ir 4 kuopa S. L. A., bet jos nieko neveikia; tai jų ir pagirti negalima.

Pasklidus gandui, kad Amerikon atkako Svečiai iš Lietuvos, norėta ir čia jų naudai ką nors padaryti, bet nesidavė, nes karštai tikintieji manė, kad tai koki bedieviai. Vien 4 kuopa S. L. A. pirko sieksnį žemės.

Nesenai čia buvo vieno biznierio puikios vestuvės. Puikios jos ir buvo, nes svečiams valgių ir gėrimų netruko. Už tai paskui viens kitam pradėjo makaules skaldyti. Pasekmės to buvo — kad vienus reikėjo ligoninėn gabenti, kitus dėdės į šaltąją nusigabeno.

Dabar čia rengiasi statyti bažnyčią, bet dėl jos tarp lietuvių gali kilti dideli vaidai. Mat vasarą buvęs čia kunigas patarė rinkti pinigus ir atiduoti vyskupui, o jis, girdi, bažnyčią pastatysiąs. Taip dabar ir daro du vyrai ir nieko daugiau prie to darbo neprileidžia.

Spalio 26 d. buvo parapijos susirinkimas, bet komitetas nieko naudingo žmonėms neįstengė paaiškinti, tik liepė daugiau pinigų duoti; tai viskas. Žmonės nieko gero nesužinojo. Taip ir pasibaigė susirinkimas, žmonės neužganėdinti, rugodami, namon sugrįžo.

Vidžemės Paukštelis.

IŠ LEWISTON, ME.

Vakaras. Kooperativiška draugovė. Nesenai čionai atsibuvo vakaras. Vaidinta "Žmonės" ir "Nuo ausies lig ausies." Truputį geriau atlikta varguolio ir Onos rolės; kiti gan prastai. Abelnai imant, vakaras vaidinimo žvilgsniu nusisekė vidutiniškai. Žmonių buvo neperdaugiausia, ir pelno liko $26.00 su centais, kurie paskirta — kaliniams. Nutarta toliaus sulošti "Alkani Žmonės" ir "Dėdė atvažiavo."

Nesenai Lietuvių Darbininkų Kooperativiška Draugovė atidarė valgomųjų daiktų krautuvę. Sekasi neblogai, nes išsyk reikėjo pastatyti 3 darbininkus. Dabar, kaip girdėt, trįs neapsidirba, norima pastatyti dar vieną darbininką. Atsižvelgiant į uolų draugovės viršininkų darbavimąsi, galima tikėtis, kad krautuvė ateityje išsiplėtos ir bus svarbia bei naudinga įstaiga vietos lietuviams. Yra, žinoma, ir tokių, kurie, nesuprasdami reikalo svarbumo ir jiems patiemą naudingumo, stengiasi varomamjam darbui pakenkti. Yra net tokių, kurie vaikštinėja po namus ir atkalbinėja žmones nuo draugovės krautuvės. Dėlei kokių priežasčių taip daroma, daugelis vietos lietuvių supranta. Tačiaus yra ir žmonių, kurie tiems piktos valios atkalbinėtojams patiki. Bet anksčiaus, ar vėliaus, žmonės susipras ir pamatys, kame jų tikra nauda.

Mainešteitietis.

Vakaras. Spalio 18 d. priklausantis prie šv. Baltramiejaus drstės jaunimo ratelis pastatė scenoje veikalą "Pirmi Žingsniai." Vaidintojai atliko savo darbą pusėtinai. "Nepusėtinai" užsilaikė susirinkusioji publika, kadangi laike lošimo šnekėjosi, juokėsi, plojo ir abelnai parodė, kad nemoka rimtai bei tinkamai užsilaikyti viešuose susirinkimuose. Geriausiai programe nusisekė dialiogas "Poezija ir Proza" kurisai ištikrųjų artistiškai atlikta. Ant rytojaus atsibuvo prakalbos, kurios žmonėms gan patiko.

Ten-šian žiur.

IŠ MONTELLO, MASS.

Įvairumai. Spalio 26 d. buvo trukšmingas susirinkimas 17 kp. SLA. Mat nuo tulo laiko Bostono laikraščiuose pradėjo atsiradinėti korespondencijos, šmeižiančios kam nors neturėjusius laimės patikti monteliečius. Išpludo kuopos susirinkimą biauriausiais žodžiais H. S. Tas padavė kuopai skundą. Iš to kilo trukšmas, kuris sukėlė "Laisvės" agentėliai. Pludikų buvo viršus, nes skundą atmesta, todėl išplūstasis išstojo iš kuopos.

Spalio 27 d. buvo parengtos Draugijos "Vienybės" prakalbos. Kalbėjo L. Grikštas, Smelstorius ir Paltanavičius. Buvo ir deklamacijos. Visi savo uždavinį gerai atliko.

Išsyk Grikštas nebuvo kviestas kalbėti, bet čia jam pribuvus ir jį užkvietė. Ant greitųjų išlipinta apie tai pranešanti pliakatai, bet pliakatus tuojaus, Grikšto priešai nudraskinėjo. Pasirodė, kad tai darė socialistai (Koki? **Red.**).

Spalio 28 d. Mokslo draugijos choras parengė vakarėlį. Buvo choro dainos, deklamacijos, skambinta ant piano. Viskas pasisekė gerai. Tarp kitko buvo leista išlaimėjimui vargonėliai 75 dol. verti.

Spalio 25 d. tulo lietuvio B. 'boardingierius' apvogė savo šeimyninką, bet tapo sugautas. Spalio 27 d. buvo teismas. Gavo mėnesį kalėjimo ir užmokėti 15 dol.

Laisvas Vaikas.

IŠ SCRANTON, PA.

Naujai sutverto choro reikalai. Vieton užmigusio maišyto choro, čia likosi sutvertas vienų merginų choras, kuris, nors nesenai tapo sutvertas, bet jau pusėtinai padainuoja. Sutvėrė ji taip negražiai "Kovos" neteisingai apšmeižta p-nia G., kuri nei jokios pažinties su nepriguliminguoju kunigu neturi, o čia "Kova" ją jo gaspadine padarė. Pareikalauta buvo nuo "Kovos" atšaukimo melagingos žinios, bet ji to nepadarė. Šmeižti mat jai geriau patinka, negu šmeižimą atitaisyti. Minėtas choras jau viešai pasirodė laike atsilankymo čia Svečių iš Lietuvos—D-ro Basanavičiaus ir Dumos atstovo Yčo, o dabar rengia koncertą. Visi geidžia chorui gero pasisekimo, sutvirtėjimo.

Š.

IŠ LOKENTON, W. VA.

Lietuviai ir darbai. Šitą kaimelį galima pavadinti tikra tamsybės pakampe. Nors čia lietuvių yra apie 40 šeimynų ir 200 pavienių, tačiaus laikraščių pareina vos trįs. Draugijų jokių nėra. Visa, ką lietuviai čia žino, tai girtuokliauti ir peštis. Apie laikraščio užsirašymą nei neužsimink. Bedieviais, girdi, nenorime tapti. Čionai daugiausia gyvena iš Dzukijos bei Žemaitijos. Anglių kasyklos dirba gerai, bet uždarbiai menki.

Laikraščių Agentas.

IŠ WINNIPEG, KANADOJ.

Vietos draugijos. Paskutiniuose laikuose tarp lietuvių kilo čia nesusipratimai. Čia gyvuoja dvi lietuviškos draugijos — Didžiojo L. K. Vytauto nuo gruodžio 3 d. 1911 m., kuri turi 200 dol. ir per savo gyvavimo laiką pašelpos sergantiems išmokėjo 24 dol. Dabar gi susitvėrė, kaip jau buvo "Lietuvoj" minėta, draugija Žemaičių Kunigaikščio Keistučio, kuri priklauso prie SLA. ir kuri turi jau 20 narių. Bet ta nauja draugija sulaukė daugybę priešų, kurie atkalbinėja žmones, kad į ją neširašytų, nes, buk jiji busianti kuniginė. Iš kur tos draugijos priešai tai išsvajojo, nežinia, nes S. L. A. konstitucijoj nėra tikėjimiškos prievartos, tai ir prie prigulinčios draugijos jos vartoti negalima.

A. M. Virbalas.

LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS SEKRETORIAUS RAPORTAS,

Lietuvių Laikraštininkų IV-jam Suvažiavimui 7, 8 ir 9 d. spalio mėnesio, 1913 m., mieste Shenandoah Pa.

Gerbiamieji Tamstos:

Antri metai pasibaigė, man besekretoriaujant Lietuvių Spaudos Draugijai, ir visgi dar negalima pasidžiaugti Lietuvių Spaudos Draugijos darbų vaisiais. Tie vaisiai gal paaiškės iš musų pereitais metais išrinktų komisijų raportų, kuriuos čia turėsime išgirsti, taigi aš asmeniškai pasiganėdinsiu tuo, kad pranešiu gerbiamiemsiems Tamstoms tik apie tuos dalykus, kurie paliečia mane, kaip Draugijos sekretorių.

1. Apsiėmęs sekretoriauti nuo 3-čiojo suvažiavimo, norėjau, kad musų Spaudos Draugija tikrai pavirstų į labai gyvą ir veiklų kuną. Todėl raginau (keliais atvėjais) išleistuves, kad tarp kitko ir reguliariškai mokėtų savo mokestis į Draugijos iždą. Matydamas tulų išleistuvių nepaisymą, 23 d. balandžio 1913 m., pasiunčiau krivulę per visas išleistuves; krivulėje išdėsčiau visą Spaudos Dr-jos stovį ir nurodžiau, kiek kurios išleistuvės mokėjo ir kiek skolingos. Žinoma, drauge su tuo meldžiau, kad jos (skolingosios) teiktųsi su Draugija atsilyginti. Šitos krivulės nuorašą čionai pridedu. To mano atsiliepimo pasekmės buvo tokios: nė viena išleistuvė nesuteikė man atsakymo, krivulė pas mane, kaipo Draugijos sekretorių, nesugrįžo ir nežinau, kuri išleistuvė ją palaidojo. Po tam mano paraginimui tur buti tik viena išleistuvė teprisiuntė savo mokestis, tai "Kataliko" išleistuvė.

2. Prisiųstąjį man 3-čiojo suvažiavimo protokolą išsiuntinėjau visoms redakcijoms.

3. Kreipiausi į Spaudos Dr-jos valdybą, kad mane įgaliotų užsiimti galutinu sutvarkymu Amerikos Lietuvių Centralio Knygyno prie New Yorko Public Library, nesa komisija savo darbo nedirbo taip, kaip, pagal mano mintį, to reikėjo. Ir apie tą dalyką plačiau čia paaiškinsiu.

Centraliam Knygynui sutvarkyti išrinkta komisija, kurion inėjo p. J. O. Širvydas, tuo laiku buvęs "Vienybės Lietuvninkų" redaktorium, ir aš. Laišku atsikreipėva į New Yorko Viešojo Knygyno direkciją, išaiškindami musų steigiamojo knygyno tikslus ir ko mes, Spaudos Draugija, norime. Gavusiu atsakymą, pasiuntėva jį Spaudos Draugijos valdybai. Krivulė sugrįžo ir Valdyba pasirašė, kad skaitė musų pranešimą. Po tam žygiui vėl viskas aprimo tulam laikui. Pasiryžta kreiptis į Spaudos Dr-jos Valdybą, kad įgaliotų padaryti ekspensus, koki galėtų rastis Centralio Knygyno steigimo reikalais. Gavus prielankų atsakymą ir įgaliojimą, pirmučiausiai pranešta Public Library direkcijai, kad Spaudos Draugija galutinai nusprendė pavesti savo Centralį Knygyną Public Library globai ir kad neužilgo lietuvių kalba išėję spaudiniai bus siunčiami į Public Library. Po tam atspausdinta pora šimtų speciališkų laiškų, kuriuose prašyta musų laikraščių ir knygų išleistuvių, kad siuntinėtų savo periodinius ir neperiodinius leidinius į naujai įsteigtąjį Centralį Knygyną. Tokius laiškus išsiuntinėjom visoms, kokios sužinota, išleistuvėms čia ir Europoje.

Į atsišaukimą atsiliepė ir pažadėjo siųsti Centralin Knygynan savo leidinius šios išleistuvės: Lietuva, Vienybė Lietuvninkų, Pirmyn, Tėvynė, Draugas, Laisvoji Mintis, Laisvė, Katalikas, Tarka, Jaunimas, Tėvynės Mylėtojų Draugija, Lietuvos Ukininkas, Lietuvos Žinios, Bendrija, Varpas, Viltis, Dilgėlės ir p. J. Ilgaudo išleistuvė. "Vadovo" išleistuvė atsisakė siųsti veltui savo leidžiamąjį laikraštį ir reikalavo 6 rub. metams, nes, girdi, "Vadovas" ir taip neapsimokąs. Iš kitų išleistuvių negauta jokio atsakymo.

Tai buvo įsteigiamasis darbas. Dabar jau galime pasigirti, kad musų Centralio Knygyno ideja įsikunijo, nors dar toli gražu ne visai. Dar daug ko truksta, kaip, Gerbiamieji, matysit iš tolimesnių raporto žinių.

Dabartinis Centralio Knygyno stovis šitoksai:

1. Knygos laikomos ne bendroje slavų sekcijos salėje, bet tame skyriuje, kur knygos labjau prižiurima ir apsaugojama drauge su latvių ir ukrainiečių tokiomis pat sąlygomis įsteigtais jų centrų knygynais. Knygynui yra svarbu tas savo knygas užlaikyti ant visados, ir laiko jas tokioje vietoje, kur be skyriaus užveizdos specialio pavelijimo negalima pašaliniems ineiti. Norintiems knygas skaityti, pavelijama tiktai pačiame knygyno bendrame kambaryje; išsinešti knygų nevalia, jei bent gavus specialį Public Library direkcijos pavelijimą.

2. Dabar musų knygų kataliogas nėra dar galutinai sutvarkytas, bet jau baigiamas tvarkyti. Dviem atvėjais buvau kviestas, kad suredagavus katalogą, kas, žinoma, ir atlikta. Dabar katalogas (kortelių sistemo) jau yra spaudoje.

3. Musų kataliogas turi paskirtas sau raides QY, ir knygos yra padalintos į sekančius skyrius: QYB — generališkasai surašas, QYC — periodiniai leidiniai, QYE — istoriški veikalai, QYG — apysakos, QYI — pozezija ir scenos veikalai, QYL — kitokių formų literatura, QYN — kalbažinystė, QYP — kalbamokslias, QYR — žodynai.

4. Sužinojimui, kokių veikalų nėra musų knygyne, reiktų visas kataliogas perrašyti, o tam nėra nei laiko, nei žmogaus. Padaryta tik tiek, kad Knygyno (Public Library) valdyba sutiko pertikrinti ir peržiurėti komisijos priduotąjį Knygynui Piaseckaitės-Šlapelienės kataliogą (kurs, manau, yra sulyginamai pilnas) ir paženklinti tas knygas, kurios Centraliame Knygyne jau yra. Redaguojant musų skyriaus kataliogą, patėmyta, kad jau susiųsta į tą skyrių beveik visi leidiniai šitų išleistuvių: "Lietuvos," "Kataliko," "Lietuvos Ukininko," "Šviesos," Viduno, "Rutos," Ilgaudo, "Tėvynės" leidiniai. Tokių išleistuvių, kaip Piaseckaitės-Šlapelienės, Maciejausko, šv. Kazimiero Draugijos Kaune, "Vilties," "Vienybės Lietuvninkų," "Darbininkų Vilties," "Kovos," "Keleivio" ir t. t., beveik visai neprisidėta prie Knygyno. Galutinai bus sužinota, kuomet Public Library valdyba sulygins komisijos priduotąjį ir augščiaus paminėtąjį katalioga su savuoju.

5. Iš periodinių leidinių musų Centralin Knygynan ateina šitie laikraščiai ir žurnalai:

1. Allgemeine Littauische Rundschau (nebeišeina).
2. Birutė; 1912 ir 1913 m.;
3. Dilgėlės;
4. Draugas;
5. Katalikas;
6. Kova;
7. Kurėjas, 1900 m., No. 1 iki 19, ėjo Chicago, Ill.;
8. Laisvoji Mintis, 1913 m.
9. Lietuva, kompletai nuo 1898 m.;
10. Lietuvis, 1901 m., Philadelphia, Pa., No. 1—6, 8—10; 12;
11. Laisvė;
12. Lietuvos Žinios;
13. Lietuvos Ukininkas;
14. Naujа Draugija, 1899 m., Baltimore, Md.;
15. Pirmyn;
16. Saulė;
17. Šaltinis;
18. Tarka;
19. Tėvynė;
20. Vienybė Lietuvninkų, nuo 1897 m.; 1897 metų komplete truksta No. 4;
21. Viltis.

Taigi, iš šio surašo matome, jog Centralin Knygynan neatsiųsta ir nesiunčiama šitų laikraščių ir periodinių leidinių: Aušra, Dagis, Darbininkų Viltis, Ateitis, Draugija, Keleivis, Lietuvių Žurnalas, Moksleivis, Rygos Garsas, Rygos Naujienos, Pasiuntinis, Pavasaris, Vadovas, Vienybė, Vaivorykštė, Teatras. Nėra taipgi ir musų mirusiųjų laikraščių kaip Lietuvių Laikraštis, Lietuvis, Vilniaus Žinios, Bitininkas, Aušra, Apšvieta, Spindulys ir t. t.

6. Siunčiant Centralin Knygynan knygas ir periodinius leidinius reikia šitaip adresuoti:

E. H. Anderson, Director,
New York Public Library,
476 Fifth Ave.,
New York, N. Y.

7. Nuo tulo laiko kaikuriuose musų laikraščiuose rašoma, buk nesą knygyne jokios tvarkos, negalima esą susikalbėti, susirasti knygų, laikraščių ir t. t. Dalis tų užmetimų gal ir turi kokį pamatą; bet didesnėje dalyje jie yra nepamatuoti. Visupirmu, tiesa, kad knygyne lietuviškai susikalbėti negalima, nesa ten nėra lietuvio; vargiai knygynas (Public Library) samdytų lietuvį tiktai lietuvių skyriaus dėlei, nes tą skyrių labai retai kas teatlanko; pagaliaus kiekvienas gali susikalbėti angliškai, maskoliškai ir lenkiškai. Teisybė, butų gera, kad lietuvis dirbtų Public Library. Tuokart nebutų abejonės, kad ilgainiui musų skyrius pasidarytų visiškai pilnas ir butų galima juo pasidžiaugti, kaip tikruoju musų raštijos centru. Taigi gal ir gera butų, jei šis Laikraštininkų Suvažiavimas išreikštų tą linkėjimą New Yorko Viešajam Knygynui, drauge pasižadėdamas siuntinėti Knygynan savo leidinius ir parupinti kitų išleistuvių išleistas knygas ir laikraščius.

8. Viršiaus minėta, kad reikalauta iš Sp. Dr-jos valdybos įgaliojimo padaryti ir ekspensus, jei toki butų, tvarkant musų Centralį Knygyną. Čia pranešu, kad ekspensų pridaryta $4.31 ir šiaip jie paskirstoma: $1.50 "Tėvynės" spaustuvei už atspausdinimą 200 laiškų, kuriais kviečiau išleistuves prisidėti prie įsteigimo Centralio Knygyno; $2.81 išleista krasos ženklialiams susirašinėjimuose su išleistuvėmis ir Viešuoju Knygynu.

Žinoma čion nerokuojama darbas, kurio taipgi šiek-tiek padėta.

4. Susirgus musų gerb. iždininkui, "Vienybės Lietuvninkų" leidėjui, p-nui Juozui Paukščiui, atsišaukiau į Sp. Dr-jos Valdybą, kad išrinktų jo vieton kitą iždininką. Vienbalsiai paskirta iždininku iki šiam suvažiavimui antras "V. L." leidėjas, p-nas Kazys Brazis.

5. Lietuvių Spaudos Dr-jos iždo stovis.

Gerame stovyje, tai yra pilnai užsimokėję iki 1 d. gegužės šių metų, yra sekanti laikraščiai: "Tėvynė," "Lietuva," "Katalikas" ir "Vienybė Lietuvninkų." Paminėtieji keturi laikraščiai išviso įmokėjo po $25.00. Kiti laikraščiai yra skolingi: "Laisvoji Mintis" įmokėjo įstojimo $5.00 ir $1.00 mėnesinės, taigi iki 1 d. gegužės š. m. yra skolinga — $10.00; taip pat $10.00 yra skolinga "Darbininkų Viltis"; "Dagis" įmokėjo $5.00 įstojimo ir $5.00 mėnesinės; dabar "Dagis" nebepasirodo, taigi kaszin, ar bebus ši skola sumokėta Draugijos iždan.

Jei visi laikraščiai sumokėtų savo mokestis iki 1 d. spalio š. m., tai męs turėtume gauti į Sp. Draugijos iždą:

Nuo "Laisvosios Minties"	$24.00
Nuo "Darbininkų Vilties"	$24.00
Nuo "Tėvynės"	5.00
" "Lietuvos"	5.00
" "Kataliko"	5.00
" "Vienybės Lietuvninkų"	5.00
Viso	$68.00

Lietuvių Spaudos Dr-jos iždė dabar yra pinigų $117.50. Atskaita atrodo šitaip:

"Tėvynė"	$25.00
"Lietuva"	25.00
"Katalikas"	25.00
"Vien. Lietuvninkų"	25.00
"Dagis"	10.00
"Laisv. Mintis"	6.00
"Darb. Viltis"	6.00
Visō įmokėta	$122.00

Išmokėta:

Popiera ir konvertai Sp. Dr-jos laiškams, 1911 m.,	$3.00
3-jų čekių sukolektavimas	.30
L. Sp. Dr-jos sekretoriaus išleidimai 1911-1912 m.,	1.20
Viso išmokėta	$4.50

Atitraukus išmokjimus nuo įplaukimų, iždė lieka grynų pinigų $117.50. Jei sumokėtų iždan skolingosios išleistuvės augščiaus paminėtus $68.00, tai iždė turėtume $185.50.

6. Rengiantis prie IV-tojo L. Sp. Dr-jos ir Laikraštininkų suvažiavimo, išsiuntinėjau visoms komisijoms, kiekvienam nariui atskirai, pakvietimus dalyvauti suvažiavime, ar bent prisiųsti raštu raportą iš savo darbų komisijose. Prisiuntė p. J. J. Hertmanavičia raportą ir p. L. Sernas laišką, kuriame plačiai išdėsto savo pažiuras į musų terminologijos klausimą.

7. Pirm suvažiavimo išsiuntinėjau pakvietimus visoms išleistuvėms, priklausančioms prie Sp. Dr-jos, kad dalyvautų Suvažiavime. Iki šiol gavau atsakymą nuo "Kataliko" išleistuvės; ją atstovaus p. S. P. Tananevičia, o redakciją p. P. Brandukas. "Lietuvos" redakciją atstovaus p. Šernas; "Tėvynės" redakciją ir išleistuvę — V. Račkauskas; "Moksleivio" redakcija įgaliojo p. S. Tananevičią. "Tarka" pranešė, kad dalyvauti suvažiavime negali, bet kiek vėliaus prisidės prie Spaudos Draugijos.

8. Atskirai priduodu Suvažiavimui sąskaitą, kurią meldžiu įsakyti iždininkui apmokėti.

Su tikra pagarba,
V. K. Račkauskas,
L. Sp. Dr-jos Sekr

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi but pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonymais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

"Lietuvos" Inkorporavimas. Šiomis dienomis laikraštis "Lietuva." Consolidated Printing Co. ("Liet." spaustuvė) ir "Lietuvos" knygynas, iki šiolei buvusie atskiriomis viena nuo kitos įstaigomis, susijiejo į vieną didelę korporaciją vardu "Lietuva Publishing Co.". Šita nauja korporacija išpirko Consolidated Printing Co. šėrus ($30,000.00) ir pradėjo naują gyvenimą su inkorporuotu kapitalu $100,000.00.

Pranešdami savo skaitytojams ir draugams apie tai, mes skaitome podraug savo pareiga sudėti širdingą ačiu visiems savo kaip sandarbininkams, taip skaitytojams ir draugams užu jų ikišiolaikinį parėmimą musų sunkaus darbo ir užu jų užuojautą, nes tik ačiu skaitytojų ir visuomenės užuojautai šis laikraštis, užgimęs ir pradėjęs savo darbą tautiškoj ir visuomeniškoj lietuvių dirvoj prieš 22 metu, galėjo augti ir šiądien išaugo į didžiausią lietuvių laikraštinę korporaciją.

Prie naujos korporacijos dalininkais (šėrholderiais) bus prileidžiami ir aktyviški laikraščio sandarbininkai bei darbininkai, ir tokiu budu, jeigu neklystame, pirmu kartu tarp lietuvių įvedama lietuvių korporacijoj svarbus principas, kad darbininkai turi progą tapti dalininkais ir imti dalį pelno iš tos įstaigos, kurioj jie dirba.

Pasiremdamas savo skaitytojų, bendradarbių ir draugų parama ir visuomenės užuojauta, kurios jis nemažai patyrė per 22 metu savo gyvavimo, šis laikraštis ir toliaus uoliai gins visų lietuvių reikalus, prijtardamas ir remdamas kiekvieną darbą, kuris musų broliams-lietuviams gali atnešti naudą, ir kovodamas su kiekvienu nekulturišku, arba lietuviams ir visai lietuvių tautai blėdingu apsireiškimu, saugodamas juos nuo išnaudojimo toj ar kitoj formoj ir už vis labjaus stengdamasis paremti visus tuos darbus, kurie veda prie praplatinimo ir pakėlimo apšvietos tarp musų brolių. — **tikros apšvietos,** kuri yra raktu, atidarančiu duris gerovėn ir laimėn.

Apie "stebuklingus" apgarsinimus. Taip vadinamųjų "stebuklingųjų" daktarų apgarsinimų klausimas yra jau nenaujas musų spaudoj. Jį daug svarstyta ir daug apie jį rašyta. Apie jį daug kalbėta ir paskutiniame laikraštininkų susivažiavime, laikytame prieš kelias savaites Shenandoah, Pa. Tačiaus iki šiolei visgi nesurasta tinkamo budo, kuris šitą skaudulį iš musų laikraštijos prašalintų. Lietuvių spauda buvo persilpna, kad pati viena butų galėjusi grumtis su šiuom piktu, kuris buvo prasiplatinęs ne tik po kitų tautų, bet ir po galingą amerikonų laikraštiją.

Šiądien, kada bent vienas iš didelių Amerikos laikraščių (Chicago Daily Tribune) pradėjo kovą su minėtais "stebuklingais" apgarsinimais ir išvedė aikštėn daugybę išnaudojimo pavyzdžių, mes manome, kad atėjo laikas ir lietuvių spaudai prie to darbo prisidėti.

Todėl vienu iš pirmiausių naujos musų laikraščio korporacijos nutarimų yra nusprendimas prašalinti iš "Lietuvos" visus taip vadinamus "stebuklingų daktarų" apgarsinimus, ką mes su šiuom numeriu ir darome.

Nors laikraščio redakcija, sulyg abelnai priimtos laikraštinės teisės, niekados neima atsakomybės už tilpusius apgarsinimus; nors musų laikraštis ne sykį savo skiltyse,—raštu ir piešiniais, — stengėsi nurodyti savo skaitytojams, kaip pažinti įvairių apgarsinimų abelną vertę, tačiaus mums išrodo, kad atėjo laikas visiškai išravėti musų laikraštijos darželį, atskyrus žoles nuo gėlių,—žinoma, kiek tai yra laikraščio galėje.

Mes tikimės, kad ir kiti lietuvių laikraščiai atkreips į tai savo atydą.

Dar prie emigracijos klausimo Lietuvos laikraštijoje. Jau buvome, rods, nekartą minėję ir pažymėję vis augantį ir rimtėjantį Lietuvos laikraštijos įdomavimą bei atsinešimą į išeivystės iš Lietuvos klausimą. Pastaruoju laiku tenykščius laikraščius, tartum tvanas, užliejo įvairus straipsniai apie išeivystę, jos priežastis, priemones sulaikyti išeivystę, o jeigu negalima sulaikyti, tai bent taip pakreipti, kad išeivis pasimokytų ko nors gero, ką, pargrįžęs atgal tėvynėn, galėtų sunaudoti savo asmeniškai ir savo santautiečių naudai; o jeigu jau negalima tikėtis išeivio sugrįžimo atgal, tai bent taip sutvarkyti išeivystę, kad patįs išeiviai turėtų iš to kuodaugiau naudos, kad nepatektų į tą vargą bei skurdą, kaip šiądien dažnai dėstis, kad butų šiek-tiek užtikrinta, arba bent nustatyta artimoji, tamsi išeivio ateitis. Išeivystės klausimas pastaruoju laiku pradėjo labai "kaisti," ir kas savaitė atneša, jei ne keletą, tai bent vieną, du straipsniu vis su naujais receptais. Žodžiu sakant, iš visų keturių pusių griebtasi, anot patarlės, rauti ridiką. Kaip tasai ridikas raunama, nurodyta paciliuose "Lietuvos" numeriuose.

Lietuvos laikraščiai, matydami tą visą subruzdimą Amerikos lietuviuose ir tą užuojautą Tautos Namams, teisingai sprendžia apie mus, kad mes neesame ištautėję ir tėvynės meilė dar vis tebeliepsnoja musų krutinėse. Ta meilė, gyvenimo aplinkybių apnykta ir neturėdama nuolatai gaivinančios medžiagos, nustoja savo aiškumo, kartais vos spingsi. Bet reikia vėjeliui pustelt iš tėvynės, ir ugnis vėl liepsnoja. Tokiu vėjeliu savo laiku buvo "Saulės" delegatai, kun. Olšauskas su kun. Tumu. Dabar tą pačią įtekmę, tiktai didesniame platume, turėjo L. M. Dr. atstovai, Dr. J. Basanavičius ir p. Yčas. Jie, nors pirmoje vietoje atvažiavo visai su kitais tikslais — rinkti aukų, tačiaus, vaizdingai tariant, jie atsivežė su savim "tėvynės kvapą," kvapą, kuriame mes praleidome puikiausias savo dienas ir kurio mes čionai, svetimoje šalyje, taip pasiilgę, ištroškę. Ir štai "tėvynės kvapas" pirmoje vietoje ir buvo ta jiega, kuri nužėrė nuo sielos svetimus pelenus, dulkes, ir užžiebė vėl skaisčią liepsnelę. Jie, pasiuntiniai, atvažiuodami kituose tikslusose, buvo tuom gyvu siulu, kurisai riša mus su apleistaja tėvyne.

Tuom, rasi, ir galima išaiškinti ir tą pinigišką pasisekimą, kurį turėjo pasiuntiniai. Todėl pilnai teisingai Mokslo Draugijos susirinkime pasakė kun. Žilinskas, kad jeigu aukas tam pačiam tikslui rinktų koksai nors, net ir populiariškiausis Amerikoje gyvenąs lietuvis, tai jam tasai darbas nepasisektų.

Jeigu gi atvažiuotų iš Lietuvos vienas-kitas musų tautiečių, kurių tikslu nebutų aukų rinkimas, bet tiesiog susipažinimas su Amerikos lietuviais, su musų gyvenimu ir podraug amerikiečių supažindinimas su Lietuvos gyvenimu, kurisai pastaruoju laiku dideliais žingsniais žengia pirmyn ir, reiškia, nuolat žymiai keičiasi, tai toksai svečias, prie tinkamai pagamintų sanlygų, sukeltų išeiviuose, kaip sakoma, entuziazmą, rasi, daug kartų didesnį, negu "svečių-nebuvėlių" iššauktasai. Laikas nuo laiko atsilankantieji iš Lietuvos toki svečiai butų gyvu ir stipriu ryšiu, jungiančiu likimo perskirtus lietuvius. Prie šiądieninių sanlygų, žinoma, toksai sumanymas pas mus, lietuvius, yra tiktai svajonė, bet jisai aiškiai nupiešia tuos upus, tuos ruožus, kuriuose Lietuvos visuomenė stengiasi išrišti išeivystės klausimą, arba sumažinti aštruosius kraštus jame, sunaikinti išeivystės gaminamą pavojų Lietuvai.

Kitas išeivystės klausimo pastatymas yra surištas su sanlyga, kad išeiviai, pabuvę tulą laiką svetur, paskui grįžta vėl atgal Lietuvon. Kadangi didžiausis išeivių skaitlius yra kaimiečiai, tai klausiama, ar lietuviai, atvažiavę į Ameriką, vieton to, kad eiti į fabrikus, kreiptųsi prie ukininkystės, prie Amerikos "farmerių," kame galėtų išmokti geresnio žemės apdirbimo, susipažinti su tobulesniais ukio vedimo budais, ir paskui, sugrįžę Lietuvon, negalėtų savo prityrimą panaudoti tenai? Vieta, patogia lietuvių kolonizacijai, skaito Kanadą, kurioje klimato sveikumas bei panašumas į Lietuvos klimatą, butų labai patogios sanlygos lietuviams apsigyventi. "Vilties" N116 tilpusiame apie tai straipsnyje, straipsnio autorius, p. V., prisipažįsta nepažįstąs Amerikos gyvenimo sanlygų ir svarstąs klausimas iš grynai "teorinės pusės" ir todėlei prašo Amerikos lietuvių, geriau ir arčiau susipažinusiųjų su šiuom klausimu, išreikšti savo nuomones apie tokio sumanymo naudingumą.

Amerikos lietuvių tarpe yra prityrusių ir daug ką galinčių tame klausime pasakyti žmonių, ir jųjų balsas laikraštijoje, be abejonės, butų pageidaujamas. Artimesniam susipažinimui su dalyku siunčiame skaitytoją prie minėtojo "Vilties" 116 numeryje straipsnio.

Išvažiavus Svečiams. Praeitoje savaitėje pasibaigė galop L. M. Dr. pasiuntinių, Dr. J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo, misija, ir lapkričio 1 d. jie sėdo laivan, išsiveždami 45,000 rublių Tautos Namams Vilniuje. Kokią reikšmę turėjo Svečių atsilankymas pas mus, Amerikos lietuvius, — apie tai jau daug kalbėta bei rašyta, ir klausimas, regis, nuodugniai išsemta. Beto kįla klausimas, ar mes, Amerikos lietuviai, išvažiavus Svečiams, drauge su jais išleidome Lietuvon ir Tautos Namo reikalą? Rodos, kad ne. Yra daug draugijų, kurios pasižadėjo aukauti. Amerikos visuomenės, o ir tų draugijų priederme yra žiurėti, kad pažadėjimai neliktų vien tiktai pažadėjimais, kad žodis ištikrųjų stotų apčiuopiamu, gyvu kunu. Yra daug tokių draugijų, kurios įvairių priežasčių dėlei, Svečiams atsilankant, negalėjo prisidėti prie bendro darbo. Musų, lietuvių, priederme yra paraginti, paskatinti tas draugijas neužmiršti atidėtosios pareigos. Yra tokių draugijų, kurios, ačiū savo narių nesusipratimui, arba piktos valios žmonių agitacijai, buvo priešingos Svečių kelionės tikslui. Lietuvio garbė reikalauja iš musų, kad tokių draugijų klaidingai padaryti žingsniai butų pataisyti, kad tų draugijų nariai suprastų padarytąją klaidą, suprastų Tautos Namų svarbą ir, nors vėlai, stentgusi atlikti laukiamąjį darbą. Čia dirva, kurios apšviestesnieji ir daugiau susipratę lietuviai neturi teisės apleisti. Toliaus, yra kolonijų, kurių Svečiai, laiko stokos dėlei, nespėjo aplankyti, ir tų kolonijų dauguma neprisidėjo savo auka prie bendro darbo. Vietos prakilnesnių gaivalų priederme yra pakelti klausimą ir pasistengti jįjį tinkamai išrišti. Galop, ir tose vietose, kur Svečiai atsilankė, dirva vos pajudinta, — ypatingai tų vietų, kuriose Svečiai lankėsi iš pačių pradžių, ir daugelis žmonių, rasi, ir norėdami prisidėti savo auka, bet, laiku apie tai nesužinoję, neaukavo. Čia susipratusiems bei aukavusiems žmonėms plati dirva pasidarbuoti. Aukavusios draugijos taipogi privalėtų raginti savo kaimynes prie darbo. Žodžiu sakant, Svečiai tiktai išarė ir užsėjo lauką, o nuo musų priguli, kad branda butų dar didesnė negu ta, kurios patįs Svečiai čia budami, susilaukė. Tiktai pamėrėkime! Laikraščiuose buvo išsitarta, kad jeigu mes, Amerikos lietuviai, panorėtume, tai lengvai galėtume sumesti nors ir 50 tukstančių doliarių. Ir tai nėra tuščiu pasigyrimu. Jeigu Amerikos lietuvių visuomenė norės, tai bus atsiekta. Svečiai išsivežė su savim, kaip sakyta, apie $23,000. Pastaruoju Svečių kelionės laiku norėta pasiekti bent $25,000, bet, tulų priežasčių dėlei, nepasiekta. Jeigu mes 50 tukstančių doliarių ir nesumesime, bet ne tiktai pasiekti, bet ir perviršinti 50 tukstančių rublių —tai tiktai musų noro klausimas.

Amerikos lietuviai nepadarė sau gėdos prieš močiutę-Lietuvą. Jau ir dabartinė suma yra amžinu lapu, įrašytu musų tėvynės istorijon. Bet mes galime tą lapą pagražinti, padaryti dar garbesniu, dar pasidžiaugtinesniu. Užbaigkime darbą dar garbingiau, negu jisai pradėta! Tiktai panorėkime, o mes galime.

Atvažiavo "Birutės" redaktorius. Pranešama, kad Amerikon jau atvykęs "Birutės," svarbiausio Mažosios Lietuvos žadintojo, redaktorius-leidėjas, p. J. Vanagaitis. Kiek žinome, jisai atvažiavo rinkti prenumeratą savo laikraščiui, kurisai, ačiu žemam iki šiolei prusiečių tautiškam susipratimui, neturi dar jiegų išsilaikyti vien vietiniais skaitytojais. Kaip teko iš tikrų šaltinių girdėti, p. J. Vanagaitis žadąs išpradžių aplankyti tas kolonijas, kurių, budamas pirmą kartą Amerikoje, neaplankė.

AMERIKĄ APLEIDŽIANT.

Musų kelionei po Amerikos lietuvių naujokynes galui prisiartinus, kada mums reikia atsiskirti su musų išeiviais, mes širdingai gailestaujame, kad nebegalime jų tarpe ilgiau likti. Mes esame tiek daug malonių, neužmirštinų įspudžių tarp Amerikos lietuvių įgiję, tiek daug užuojautos musų pasiuntinystės tikslams patyrę, tiek gausių aukų surinkę Mokslo ir Dailės Draugijų Namams statyti, kad šiądien, atsisveikindami su tais gerbiamais musų broliais ir seserimis, kurie mus kelionėje įvairiais budais šelpė, skaitome didžiausia savo pareiga pirmučiausia viešai visiems musų prieteliams tarti nuoširdų "ačiu"!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, Susivienijimo Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopos, taip ir įvairių vietų pašelpinės draugijos, aukodamos ir agituodamos tarp savo narių už Tautos Namų ideją ir josios įkunijimą, taipogi labai daug prisidėjo prie musų surinktųjų aukų padauginimo. Visoms šitoms organizacijoms, kaip ir "Tėvynės" redaktoriui, p. V. K. Račkauskui, kursai pildė sekretoriaus priedermes ir pašventė daug savo spėkų, kad sutvarkius aukų rinkimą, pridera musų širdingiausią dėką!

Lietuvon sugrįžus, malonu bus visados atsiminti, kad mums kelionės laiku teko užtėmyti, jog ryšiai su Amerikoje gyvenančiais lietuviais eina tvirtyn, pasisekė daugelyje vietų atgaivinti juose Tėvynės meilės jausmus ir nors kiek prisidėti prie pakėlimo lievystės ir vienybės bendrame Tėvynės labui darbe. Šitam tarp Lietuvos ir Amerikos lietuvių ryšiui paturėti ir jam sustiprinti, musų nuomone, reikalinga pačioje Amerikoje turėti ypatinga organizacija, kuri šiuo laiku galėtų susidėti iš visų žmonių, kurie dabar yra įsirašę į Lietuvių Mokslo Draugiją Vilniuje, kaip paprastaisiais, taip ir labdariais-nariais. Tuo tarpu, pakolei bus Amerikoje sutvarkinta Lietuvių Mokslo Draugijos narių kuopa, ką galės atlikti tiktai tosios Draugjios Komitetas Vilniuje, pačios kuopos organizavimu galėtų užsiimti pav. šitie Mokslo Draugijos nariai: d-ras A. K. Rutkauskas ir kun. Serafinas Chicagoje, kun. T. Žilinskas Bostone, d-rė Aldona Jankauskienė ir kun. d-ras Varnagiris Brooklyne, pasirinkdami kuopos sekretoriumi p. V. K. Račkauską, "Tėvynės" redaktorių, New York, N. Y.

Lietuvių Mokslo Draugija Vilniuje, budama tarpininkė tarp Lietuvos ir Amerikos lietuvių, turėtų sutraukti saviepi visas musų tautos intelektuales spėkas bendrame Tėvynės darbe—kultūros augštyn kėlime. Todėlei butų labai geistina, kad Amerikos lietuviai kuodaugiau rašytųsi šitą draugiją, paturėtų ją savo skatiku, ypač šiuo laiku, kada yra rengiama statyti Mokslo ir Dailės Draugijų, taip svarbus visai Lietuvai, namai, kurie bus apšvietimo ir kulturos židiniu musų Tėvynėje.

Tikėdamiesi, jog musų apsilankymas Amerikoje paliks žymius pėdsakus Amerikos lietuvių gyvenime, ir trokšdami, kad Tautos Namų statymas ir jų palaikymas butų ir ateityje šelpiamas, tariame Jums, Broliai Lietuviai, iš gilumos širdies—sudiev!

Dr. J. Basanavičius,
L. M. Dr-jos Pirm.
Martynas Yčas,
Liet. Atstovas Valstybės Dumoje.

Brooklyn, N. Y.,
Spalio 30 d. 1913 m.

Svečių Išvažiavimas.

(Iš musų specialių korespondentų pranešimų).

Pereitą subatą, lapkričio 1 d., po kelių mėnesių sunkaus darbavimosi tarp Amerikos lietuvių, musų Svečiai, Dr. Jonas Basanavičius ir Dumos Atstovas Martynas Yčas, apleido Ameriką, grįždami atgal Tėvynėn. Tikėtasi, kad gal ir pasiseks Dr. Joną Basanavičių pasilikti pas mus visai žiemai, ir musų užsitarnavęs veikėjas buvo prielankus tam sumanymui. Tačiaus galų-gale toji viltis neišsipildė: Dr. Basanavičius išvažiavo kartu su atstovu Yču, kuris butinai turėjo grįžti į Dumos posėdžius Peterburge. Dr. Basanavičius, kaip minėjome, išpradžių turėjo norą "žiemavoti" Amerikoj, tačiaus neatsižėliotini Lietuvių Mokslo Draugijos reikalai, kaip lyginai rengimas abelnos lietuvių spaudos parodos Vilniuje ateinantį pavasarį prie Mokslo Draugijos metinio Susivažiavimo, neleido jam ilgiaus pas mus viešėti ir pašaukė jį atgal Tėvynėj darbuotis.

Surinko 45 tukstančius rublių. Išvažiuodami iš New Yorko, Svečiai išsivežė Lietuvių Tautos Namų pastatymui Vilniuje 45 tukstančius rublių. Sulyginus šias aukas Tautos Namams su rinktomis prieš porą metų "Saulės" namams aukomis, kurių buvo surinkta apie 36,000 rublių, matome, kad Tautos Namai laimėjo apie 10 tukstančių rublių daugiau už "Saulės" namus.

Tai yra gana graži auka ir amerikiečiai už ją neturi sarmatos. Visgi, nežiurint į tai, galima buvo tikėtis, kad amerikiečiai aprundins abelną sumą iki 50 tukstančių rublių. Labai nedaug iki tai sumai truko, bet visgi išleidome Svečius, jiems tos sumos nesuteikę. Mes vienok neabejojame, kad amerikiečiai tą sumą papildys, nes dar ir šiuom laiku yra draugysčių, kurios dėlei įvairių priežasčių su savo aukomis nesuspėjo pasirodyt.

Iki 50 tukstančių truksta nedaug, ir trukstančiąją sumą lengvai galės surinkti iš įvairių draugijų, dar neaukavusių, iš dalies pelno, skiriamo nuo balių ir teatrų ir t. t. O gal musų socialistai, rašusieji taip daug apie tai, kaip jie remia Tautos Namus ir kaip jie "myli" savo tautą, pridės tą mažą vuodegėlę, kurios truksta iki 50 tukstančių, nes reik manyti, kad tos visos jų šaunios kalbos ir besigirimai apie "tautos meilę" turėtų buti verti nors 5 tukstančius rublių; ypač dabar, kada išvažiavo tie "šelmiai," kurie neleido jiems aukauti dėl "purvinų jų rankų," yra pagalios proga ir jiems pasirodyti su darbu ir savo besigirimus patvirtinti skambučiais.

Iškilmingos išleistuvės. Svečių išleistuvės buvo širdingos ir iškilmingos. Spalio 25 d. vakare brooklyniečiai buvo surengę atsisveikinimui su Svečiais iškilmingą vakarienę Knapp Mansion svetainėj Brooklyne. Vakarėlis prasidėjo išpildymu koncertinio programo po p. Miko Petrausko vadovyste; koncertas buvo gražiai nusisekęs.

Susodinus Svečius už stalų— Dr. Basanavičių ir p. Yčą pagarbos vietose— prasidėjo vakarienė, kurioj dalyvavo apie 150 ypatų. Didelį ir netikėtą įspudį padarė momentas, kada p. V. Jankuckas, bankieto vedėjas, atsistojęs, sava prakalba perstatė Dr. Basanavičių. Tuom, kaip sykis, laiku atsiskleidė uždanga už Dr. Basanavičiaus, ir susirinkusių akims pasirodė didelis Dr. Basanavičiaus portretas, p. Stropaus (fotografo iš Newarko) nupieštas. Ir svečiai, ir Dr. Basanavičius buvo labai sujudinti, kada tas paveikslas buvo jam padovanotas.

Apart Svečių reik pažymėti šiame bankiete sekančias laikytas prakalbas: p. V. K. Račkausko, "Tėvynės" redaktoriaus, kun. V. Varnagiro ir p. J. O. Širvydo. Visi jie nesigailėjo užuojautos žodžių kaip pačiam Tautos Namų reikalui, taip ir gerb. Svečiams, pasišventusiems tam reikalui dirbti.

Suteikia Dr. Basanavičiui SLA. pagarbos narystę.

Susirinkusių bankiete svečių,— o jų buta ne tik iš Brooklyno ir New Yorko, bet ir iš kitų vietų tam tyčiai atvažiavusių iš Scranton, Pa. (p-nia Šliupienė), iš New Britain, Conn. (p. J. Skritulskis), iš Newark, N. J., ir kitų aplinkinių miestų,—upas buvo žymiai pakilęs. Tuom laiku pasikelia p. P. Mikolainis, S.L.A. vice-prezidentas, ir trumpoj prakalboj praneša, kad SLA. centralinė valdyba, atjausdama ir giliai kainuodama Dr. Basanavičiaus didelius nuopelnus, lietuvių tautai padarytus, nusprendė apdovanoti Dr. J. Basanavičių SLA. pagarbos sąnarystės laipsniu, — ir prisegė gerb. Svečiui SLA. sąnarystės ženklelį. (Trukšmingas publikos plojimas). Naują ir vienintėlį SLA. Pagarbos Narį Europoje sveikino minėtas SLA. vice-prezidentas p. P. Mikolainis, SLA. cent. sekretorius p. A. B. Strimaitis ir SLA. cent. kasierius, p. J. Skritulskis. Pražilęs gerb. "Senis" buvo, matomai, labai tuomi sujudintas ir, priimdamas Pagarbos sąnarystę, keletą kartų sušuko "Valio, Susivienijimas, valio!" Šie žodžiai vėl atkartotinai buvo padengti entuziastiškos publikos plojimais. Dr. Basanavičius, atsidėkavodamas už suteiktą jam garbę, čia pat padovanojo SLA. savo paveikslą, apie kurį augščiaus buvo minėta.

Brooklynas sudėjo arti 18 šimtų. Ant rytojaus, spalio 26 d. atsibuvo prakalbos McCaddin svetainėj. Žmonių buvo pilnutėlė svetainė jau 7 val. vakare. Vakarą atidarė Svečių priėmimo komiteto pirmininkas, kun. V. Varnagiris. Sudainavus chorui Tautišką jį Hymną po K. Strumskio vadovyste, kun. Varnagiris perstatė publikai Svečius, karštoj patriotiškoj prakalboj ragindamas neužmiršti tėvynės ir remti jos reikalus, kiek tik galint. Paimdamas šv. Augustino minėtinus žodžius: "Mylėsi Viešpatį Dievą už viską labjaus, artymą savo kaipo pats save, **o tėvynę savo labjaus už save,**" gerb. kalbėtojas puikiai nupiešė tėvynės meilės prasmę.

Dr. Basanavičius ir p. Yčas savo prakalbose išdėstė Tautos Namų svarbumą ir jų reikalingumą; papasakojo, kaip jiems čia Amerikoj sekėsi, neužmiršo padėkavoti lietuviams už jų duosnumą ir užuojautą ir priminė apie tuos musų tautos išgamas, kurie veidmainingai, arba aklai veidmainius sekdami, stengėsi Tautos Namams pakenkti.

Minėtina yra taipgi karšta p. J. Liutkausko, buvusio TMD. prezidento kalba, kuris jau žinomas yra Amerikos lietuvjams, kaipo vienas iš iškalbingų oratorių ir gerų tėvynainių.

Apart prakalbų, buvo ir dekliamacijų, kuriomis ypač atsižymėjo panelės Petrauskiutės, kurių esama, kaip pranešama, nepaprastai gabių mergaičių.

Salėje aukų surinkta $820.00. Su draugijų aukomis susidarė $1,409.15, o išviso su pirmiaus įteiktomis aukomis Brooklynas padarė Tautos Namams $1,776.15.

Brooklyno moterįs, kurios buvo pasižadėjusios "subytyt" Chicagos moteris, išlaikė savo žodį: surinko ir paaukavo Tautos Namams vardu Brooklyno lietuvaičių $157.20. (Chicagos moterįs buvo aukavusios $125.) Šių aukų surinkime pasidarbavo Moterių Blaivybės dr-ja ir Brooklyno lietuvaičių Kliubas.

Vaikai sudeda savo auką.

Nepaprastai malonų ir graudingai iškilmingą reginį padarė Aniolų Karalienės parapijos mažai vaikučiai, kurie, suėję ant scenos, pasveikino lietuvių atgimimo "Tėvą," Dr. J. Basanavičių, įteikė jam gyvų gėlių puikų bukietą, prašė priimti tarp vaikučių surinktą auką Tautos Namams—visą sieksnį žemės, — ir, iškėlę mažas rankutes augštyn, prižadėjo visą savo amžį karštai mylėti savo tėvynę, jos neužmiršti ir jos labui tarnauti, prašydami pražilusio senelio "priimti" juos gerų lietuvių tarpan. Regykla buvo tikrai iškilminga ir įspudinga.

Didžiausis Tautos Namams Aukautojas.

Didžiausiu Tautos Namams aukautoju, ne tik visoj Amerikoj, bet ir abelnai tarp visų lietuvių, pasirodė Brooklyno klebonas, Dr. Kun. V. Varnagiris, kuris paukavo nuo savęs penkis šimtus doliarių, sumušdamas tokiu budu duosnumo rekordą. Priėmus atydon jo nenuilstantį veikimą Tautos Namų reikalams ir šitą, galima pasakyti, milžinišką auką, reik ištarti jam gilios pagarbos žodžius, kaip karštam tėvynainiui. Tas jam juo labjaus priklauso, nes, kaip girdėtis, kun. Varnagiris nėra "pinigingu" ir turtingu vyru. Šita aplinkybė sykiu su jo nepaprastu duosnumu didžiam Tautos reikalui yra ganėtina, kad jį pastačius pavyzdžiu kitiems kunigams ir [illegible] nai visiems lietuviams. Daug tokių tėvynainių!....

Tik SLA. anuomet įteikė panašią auką $500.00.

Nekurie Nariai Labdariai.

VYRAI, KURIE SAVO PASIDARBAVIMU PASTATĖ WATERBURY PIRMOSE EILĖSE SULYG DUOSNUMO TAUTOS NAMAMS VILNIUJE.

ANTANAS J. POVILAIKA, iš Waterbury, Conn., aukavęs Tautos Namams $100.00.

K. CH. KAŽEMĖKAS, iš Waterbury, Conn., bankininkas, aukavęs Tautos Namams $100.00.

P. J. KAŽEMĖKAI, iš Waterbury, Conn., krautuvės savininkai, aukavę Tautos Namui $100.00.

Krutomi paveikslai.

Gerbiami musų Svečiai ir Tautos Darbininkai išvažiavo, ir gal daugiaus neturėsime malonios progos juos pas save vaišinti; tačiaus jie liks amžinai musų atminčiai krutamuose paveiksluose, kuriuos prieš jiems išvažiuojant pasirupino nutraukti kinematografistas p. Račiunas. Traukta juos kelis sykius.

Pirmą sykį imta paveikslai prie McCaddin salės, dalyvaujant didelėms lietuvių minioms. Antrą syk imta paveikslus, Svečiams išvažiuojant,—sėdant ant laivo ir laivui išplaukiant. Šie, ytin žingeidus, krutomi paveikslai bus rodomi visoj Amerikoj ir Lietuvoj, ir liks amžina atmintim musų Svečių pasidarbavimo. Yra labai geras dalykas, kad tai pasisekė padaryt.

Išleistuvės.

Svečius išleisti prie laivo susirinko skaitlingas žmonių burys. Tarp tų, kurie atėjo ištarti Svečiams paskutinį "Sudiev!" ir palinkėti jiems laimingos kelionės, buvo: Dr. Jonas Šliupas ir p. Šliupienė, tyčiai atvykusie iš Scranton, Pa., p. Jankauskas, perdėtinis Ateivių skyriaus ant Ellis Island ir p. Jankauskienė, pp. Gediminas ir Baniulis, "Vienybės Lietuvninkų" redaktoriai, pp. P. Mikolainis, Brazis ir kiti "Vien. Liet." leidėjai, p. Mikolainienė; p. V. K. Račkauskas, "Tėvynės" redaktorius; p. Mikas Petrauskas, pp. Bučinskai, p. Rimkus, Martus, p-nia Bacevičienė, p. Faltinaitis iš New Britain, Conn.; pp. Račiunas, Danielius ir kiti.

Išleistuvės buvo labai širdingos ir graudingos. Ir Dr. Basanavičius, ir Atstovas Yčas atkartotinai dėkavojo susirinkusiems, ir jų ypatose visiems Amerikos lietuviams, už jų viešingumą, širdingumą ir užuojautą Tėvynės reikalams. Vieni iš paskutinių Dr. Basanavičiaus žodžių buvo: "Susigiminiavom mes su jumis, amerikiečiai, ir ištikro mums dabar net labai sunku su Amerika atsiskirti, kur tiek daug širdingumo esame prityrę"....

Laivas sujudo ir pamaža pradėjo slinkti jurių linkui. Skepetaičių ir skrybėlių mosavimai lydėjo išplaukiančius Svečius. Ten ant laivo dėnio, targi minios kitų, stovėjo dvi ypatos, — musų Svečiai,—kurie skrybėlėmis siuntė paskutinius atsisveikinimus Amerikos lietuviams.... Uoste judamųjų paveikslų mašina čiršk-kė, stengdamasi sugriebti paskutinę meilių Svečių išvaizdą, ir publika akimis lydėjo laivą, kol jis iš akių neišnyko....

Pašnekėlių Kampelis.

340. Kas tai yra Rentgeno, arba X spinduliai? Rentgeno, arba X spindulių atradimas yra vienu svarbiausiųjų ir galingiausiųjų šio laiko mokslo pasiekimų. Jų kaip teoriška, taip ir praktiška pusė yra musų dienose taip svarbios, kad kiekvienas, norintis skaityti save apsišvietusiu žmogum, negali nežinoti, kas yra tie spinduliai ir kame jųjų svarba.

Rentgeno spinduliai pagal savo prigimtį yra toli-gražu ne tai, ką mes paprastai esame pripratę vadinti spinduliais. Pirmiausiai, tai yra tam tikri **nematomi** spinduliai. Jie atrasti tapo dar nesenai ir visai netikėtai. 1895 m. tulas vokietis, profesorius W. K. Röntgen, bedarydamas Würtzburge bandymus su tula medžiaga, pastebėjo, kad prie tam tikrų sanlygų bandomoji medžiaga švietė, nežiurint, kad buvo apglobta tamsia materija. Prof. Röntgen, labai nustebintas, užsijdomavo dalyku, ir greitu laiku žmonės išgirdo keistą naujieną, kad atrasta spinduliai, kurie pereina per beveik visokią medžiagą, žmogaus ir gyvulių kunus ir t. t. Patsai prof. Röntgenas atrastuosius spindulius pavadino "X-spinduliais," kadangi nežinojo, nei kaš jie, nei iš ko susideda, nei iš kur paeina; jisai tiktai pastebėjo jųjų veiksmę. O toji veiksmė ištikrųjų buvo stebėtina. Jei per tam tikrą stiklinę trubelę perleisti stiprią elektrikos jiegą, tai tulos trubelės stiklo vietos tuojaus pradeda iš savęs išleisti spindulius. Kaip sakyta, tie spinduliai yra nematomi; apie juos galima tiktai dasiprotėti pagal jųjų veiksmę. Taip mes žinome, kad fotografijinis stiklas, arba klišė tamsioje vietoje nepasigadina, ir atėjus reikalui, galima tokia klišė pasinaudoti, nutraukti paveikslą. Bet štai, jeigu mes ant tos tamsioje vietoje stovinčios klišės užleisime x-spindulius, tai ji susigadins, tartum išnešta į šviesą. Dabar, jeigu mes tarp klišės ir spindulių šaltinio pastatysime savo ranką, tai pastebėsime keistą apsireiškimą: ant klišės liks rankos ženklas. Bet kokiu budu? Aiškiai matyt bus vien tiktai atsimušę rankos kaulai. Kitos gi dalįs bus vos matomos, kaip visai silpnutis šešėlis. Kitais žodžiais tariant, X-spinduliai pereis per rankos raumenis, kaip paprasta šviesa per stiklą; neperleis tų spindulių tiktai kaulai. Išsitarimas, kad kaulai neperleis spindulių per save, nėra visai teisingas. X-spinduliai pereina ir per kaulą, bet labai mažai. Todėl kaulas ir duoda tokį didelį šešėlį. Jeigu padėti vieton rankos, sakysime, pinigų krepšelį, tai ant klišės visai aiškiai atsispaus esantieji krepšelio viduryje pinigai. Krepšelio gi visai beveik nepastebėsime. Pereina X-spinduliai ir per įvairius metalus, bet visiškai mažai. Jeigu metalo lentelė yra kiek storesnė, spinduliai visai negali pereiti. Taigi, mes matome, kad X-spinduliai pereina per tokius kunus, per kuriuos paprasta šviesa nepajiegia pereiti. Tačiaus šie rods galingi X-spinduliai nepajiegia pereiti per tokius kunus, per kuriuos paprastos šviesos spinduliai pereina. Taip, stiklas paprastųjų spindulių beveik nesulaiko; tuom tarpu gi X-spinduliams per stiklą yra labai sunku pereiti, ir mažai jųjų pereina. X-spinduliai yra nevienodo stiprumo. Vieni yra stiprųs, arba kaip vadina, "kieti," kurie veikia stipriai ir pereina per tokius daiktus, per kuriuos antrieji "minkštieji" spinduliai visai negali pereiti, arba pereina su dideliu vargu. X-spinduliai, puldami ant kokio nors kuno, suteikia tam pačiam kunui ypatybę išleisti spindulius. Tokiu budu šieji kunai tampa taip vadinamais antraisiais tų spindulių šaltiniais.

Yra dar viena X-spindulių ypatybė. Mes žinome, kad šviesos spinduliai, pereidami per kuną, prie tam tikrų aplinkybių persilaužia. Su X-spinduliais yra priešingai: jie, nežiurint per kokį kuną ir prie kokių aplinkybių eitų, niekuomet nepersilaužia. Jie yra visuomet tiesųs. Kaslink tų spindulių "prigimties," tai reikalinga pasakyti, kad nors jau 18 metų praėjo nuo jųjų atradimo, tačiau mokslininkai iki šiol nesugeba duoti paaiškinimo, kas yra tie spinduliai ir iš ko jie susideda. Yra keletas klausimą aiškinančių teorijų, tačiaus nei viena iš jųjų mokslo vyrų galutinai nėra priimta.

Jau iš aukščiaus pasakyto, skaitytojas gali numanyti, kokią didelę svarbą gali turėti tie spinduliai. Neimdami kitų mokslo sryčių, pažiurėkime tiktai į tą visą svarbą, kurią tie spinduliai turi medicinoje. Jųjų pagelba galima, nepjaustant kuno, surasti, kokioje vietoje yra įstrigus kulka arba kitokis pašalinis daiktas; jųjų pagelba galima matyti, kaip ir kurioje vietoje perlaužta kaulas, kurį, paskui žinant viską, labai lengva jau ir sutaisyti. Galima taipogi matyti, kaip sugijo perlužęs ir sustatytas kaulas. X-spinduliai prašalino visą tą sunkų ir pavojingą trusą bei kuno pjaustymą, kuris pirmiau buvo reikalingas dalykui ištirti. Kai-kurie mokslininkai sprendžia, buk tų spindulių įtekmė į žmogaus kuną esanti gan daug kenksminga. Tačiau jeigu tai ir butų teisinga, kenksmingumas nyksta, kaip lašas jūrėse, visoje toje naudoje, kurią spinduliai atneša. Nesenai dar X-spinduliai atrasta, o naudos iš jųjų turime begalo daug. Ateityje mokslas, be abejonės, suteiks šito atradimo pagelba žmonijai dar daugiau labo ir dar vienu dideliu žingsniu prisiartins prie tos, rasi, svajojamos gadynės, kame vien išmintim ir laime žmonija žydės.

—o—

341. Iš kur paeina žodis "nikotinas," ir kodėl išsiplatino tabakas? Kasmet milionai doliarių klojama ant aukuro taip įsigalėjusiam "dumų karaliui"—tabakui. Milionai žmonių kasdien drauge su dumais traukia savęn svarbiausiąją tabako dalį nikotiną, suteikiantį tabakui tą ypatingą skonį, kurio dėlei, rasi, tabakas daugiausia rukoma. Žodžiai "tabakas" ir "nikotinas" yra tapę kuone sinonimais (vienprasmiais žodžias). Nikotinas yra tabako siela, be kurios tabakas nustotų visos savo svarbos. Nikotinas yra taja tabako dalim, kuri žmogaus sveikatai, kaip sakoma, daugiausiai kenkianti. Ir visa kova prieš tabaką yra greičiau kova prieš nikotiną. Kasdien "pypkoriai," su "blaivininkais" besiginčydami apie rukymą, vartoja tą žodį,—"nikotinas." Tačiaus ar daugel žino, iš kur tasai žodis yra kilęs, kodėl esantieji tabake nuodai pavadinta tuom žodžiu? Apie tai pabylosime. Iš pasikalbėjimo taipogi pamatysime, kodėl išsiplatino tabakas.

Daugelis mano, kad tabakas tapo išpradžių tulo Sir Walter Raleigh iš Amerikos atvežtas į Angliją, o iš čia išsiplatino, kaipo rukymui medžiaga, po visą Europą. Ištikrųjų gi yra kitaip. Tabakas, kaip parodo tulas 1577 metų raštas, tapo įvežtas Europon per Portugaliją. XVI šimtmetyje Portugalijos sostapylėje, Lisbone, gyveno prie portugalų karaliaus francuzų ambasadorius, vardu Jean Nicot. Kartą jisai nuėjo pažiurėti kalinių, ir kalėjimo užvaizda įteikė jam žolę, kaip sakė, iš Floridos. Nicot tą žolę pasodino savo darže, kur žolė pradėjo labai sparčiai augti. Vienas iš Nicot'o tarnų kartą pasakė jam, kad tulas vaikinas, panaudojo žolę iškilusiam ant veido skauduliui, ir buk žolė pagelbėjusi. Užinteresuotas Nicot ištyrė dalyką ir pamatė, kad tarnas jam nepamelavo. Neužilgo Nicot pats persitikrino tame, buk žolė esanti vaistu. Vienas jo virėjų labai persipjovė pirštą. Atėjus jam pas Nicot, šitasai pirštą nuvalė ir apraišiojo tos žolės lapais. Už kelių dienų pirštas pagijo. Žolė (mes vadiname tabaku) nuo to laiko pagarsėjo visoje apielinkėje, kaipo geras vaistas, ir žmonės ją vadino "ambasadoriaus žole." Neužilgo žolė tapo pervežta iš Portugalijos į Francuziją, kur keletas augštos kilmės ambasadoriaus pažįstamų sirgo sunkia liga, kurios daktarai negalėjo išgydyti. Norėta, mat, pagydyti ligonius "ambasadoriaus žole." Ar pasisekė pagydyti—apie tai istorija nieko nesako. Šiądien, be abejonės, tie visi ligoniai jau visai "išgydyti," bet kaip buvo tuom tarpu—nežinome. Žolę pradėjo visur žmonės vartoti, bet vadino jau ne "ambasadoriaus žole," bet paties J. Nicot vardu—nikotinu. Taigi, matome, kad toji žolė išpradžių išsiplatino, kaipo vaistas, ir tiktai vėliaus pradėta jį rukyti.

—o—

342. Kur melagiams stato paminklus? Netikėtum, žmogus, kad gali buti tokia šalis, kur melagiams statytų paminklus. O jeigu patikėtum, tai sakytum, kad tos šalies žmonės visi yra melagiai, kurie stato paminklus saviems "melų didvyriams," tai yra tiems savo piliečiams, kurie daugiausia ir pasekmingiausia mokėjo meluoti. Jeigu gi pasakytum, kad tokia nuomonė yra neteisinga ir kad, atpenč tie "melagiams paminklų" statytojai yra vieni doriausių bei teisingiausių žmonių visame pasaulyje, nežinia, ką skaitytojas pasakytų; vargu net ar tikėtų. Tačiaus taip yra.

Tokia dorų žmonių tauta, statanti melagiams paminklus, gyvena netoli piet-rytinio Azijos kranto, ant salos Borneo. Ta tauta vadinasi Dyak. Ant kiek tosios tautos žmonės yra teisingi, galima spręsti iš to, kad, išeidami medžioti arba taip su reikalais toliaus, jie niekuomet neužrakina savo namų, ir tačiau vagysčių tarpe tų žmonių visiškai nepasitaiko. Tulas rašytojas išgyveno tarpe dyakų apie 20 metų, ir per tą laiką atsitiko vos 2 vagystės, **bet ir** tai vėliaus pavogtieji daiktai buvo slaptai sugrąžinti, kuomet apvogtieji pradėjo vagis labai keikti. Mat, kiekvienas dyakas labai bijosi keiksmo ir mano, buk mestas ant jojo keiksmas gali labai pakenkti. Dyakas ne tiktai vagystę, bet ir melą skaito labai bjauriu daiktu. Tačiaus, nežiurint to visko, melagiams stato paminklus. Dalykas, mat, kame. Jeigu kas pameluoja, tai dyakai kur prie tako prikrauja didelę kupetą šakų. Tai yra paminklas melagiui. Kiekvienas, eidamas pro šalį, privalo pridėti po šaką ir keikti melagį, kurio vardan pastatytas paminklas. O keiksmas juk, anot dyakų, taip baisiai kenkia. Drauge su tuom, paminklas turi kiekvienam dyakui priminti, kaip negeros yra melagystės pasekmės. Tasai paminklas yra persergėjimu ne tiktai to laiko žmonėms, bet taipogi ir ateinančioms gentkartėms. Mums rodosi, kad nelabai kas norėtų turėti sau tokį "paminklą." Taip pat mano ir dyakai, ir kiekvienas jųjų stengiasi nepatekti į "garbinamųjų" skaitlių. Kas-žin, ar toki paminklai pagelbėtų europiečiams?

—o—

343. Kur yra seniausia geležinkelio stotis Amerikoje? Tokia stotis, kaip sakoma, esanti Newcastle, Del. Esąs tai seno Newcastle ir Freuchtown geležinkelio ofisas, kame anksčiaus pardavinėjo tikietus. Namas ofisui pastatytas 1832 m. Dabar jisai jau nėra vartojamas visai. Langai užkalti, ir tasai pirmutinis Amerikos geležinkelio "ex-ofisas" yra dabar vien puikiausiu pavyzdžiu, ant kurio galima aiškiai pamatyti, kaip tolį į trumpą, 80 metų, laikotarpį gali, ačiu tautos darbštumui, nužengti josios kultura.

KLAUSIMAI.

344. Kaip galima susikalbėti su užgriutais?

345. Kur mokama geriausiam poetui alga?

346. Iš kur paeina žodis "cigaras"?

347. Kam katinas nešioja usus? (Atsakymai bus kitam numeryj)

—Carter in New York Evening Sun.

KOVA.

Neptunas, jurių karalius, kuris tiek aukų (laivų ir žmonių) savo galinga ranka nutraukė jurių gelmėna, susilaukė stipraus sau priešo—bevielinio telegrafo, kuris iki šiolei jau spėjo išgelbėti tukstančius žmonių iš Neptuno nagų. (Titaniko ir Volturno nelaimės yra to pavyzdžiai).

Aukos Tautos Namams Vilniuje.

IŠ BRIGHTON, MASS.

Sieksniai žemės:
Antanas Gudelis $10.50
Aukos:
Po $2.00 aukojo: V. Baltrušaitis, Fr. Bačionas, A. Dabšauskas. Viso $6.00
Po $1.00 aukojo: Zid. Bernotas, A. Matulevičius, J. Raila, J. Seuris, Pr. Markauskas, J. Smilgius, J. Petrauskas, J. Gedraitis, D. Valis, J. Šarpnickis, B. Ajauskas, A. Vėbras, S. Garelis, K. Jautakis, V. Tolonas, A. Radzius, Z. Pukelis, Fr. Mačiulis, M. Jonauckiutė, S. Taujėnaitė, B. Baziulskutė, Fr. Galenauskas. Viso $23.00
Po 50c. aukojo: J. Skutuinas, St. Sartinas, K. Sirka, S. Klevas, Z. Bucevičius, A. Pocius, J. Kairys, B. Dabravolskis, B. Vasbis, J. Banionis, P. Katkevičius, P. Andrikas, J. Daickis, V. Visminas, L. Taška, J. Rokas, L. Ajauskas, J. Veselis, K. Barkus, Fr. Kareraucka, A. Buknis, O. Budolavičienė, J. Talalas, J. Treinavičius, M. Augustaitė, N. Petroniutė, K. Bernotas. Viso $13.50
Smulkių aukų — $7.86.
Viso Brighton'e, Mass. — $60.86.

IŠ ROCHESTER, N. Y.

Sv. Jurgio Karėivio dr-ja įstojo į Narių-Labdarių skaičių $100.00

IŠ BROCKTON, MASS.

Sieksniai žemės:
Bažnytinis choras $10.00
17 SLA. kuopa $10.50
Mykolas Arbačinskis $10.50
Mata Jakavonie $10.50
Kun. K. Urbanavičius $21.00
Marė Sakalauskaitė $10.50
Aukos:
Kun. Kaz. Urbanavičius $9.00
Matas Jukavonis $4.50
Po $5.00 aukojo: P. Vaičiunas ir U. Šepetaitė $10.00
Po $2.00 aukojo: V. Daukša, A. Trainavičius, K. Vaičiunas, P. Balčiunas, Ant. Norkus, J. Gaidys. Viso $12.00
J. Česnulevičius aukojo $3.00
P. Tubelis $1.50
Po $1.00 aukojo: D. Gutauskas, J. Tautvaišis, P. Margis, J. Žilinskas, V. Kasėnas, Fr. Pašakarnis, A. Zletkus, V. Tautvaišis, S. Košeta, K. Pigaga, P. Kmaras, Pr. Mockapetris, P. Kašetaitė, Ad. Skosola, Z. Pigaga, A. Košeta, P. Kupšys, P. Aluševičius, J. Neverauskas, Iz. Daunys, J. Vaitkus, J. Samsonas, H. Stankus, B. Gaidamavičius, V. Pigaga, P. Vervečka, J. Tukys, K. Oksas, Ad. Rastikis, Al. Limonas, B. Miškinis, A. Baronas, D. Kiela, M. Podžiunas, K. Vaičiunas, M. Smaliukas, J. Stirkas, V. Jurkevičius, K. Bingelis, A. Dembinskas, L. Jucis, Pr. Cijunskis, R. Daniauskas, Kl. Znotikas, N. N., K. Ciurbulėnas, M. Balčiuniutė, J. Kireiša, B. Antanavičienė, G. Svelnus, L. Žilinskas, D. Budrikis, J. Jermavičius, A. Saldvviejus, Z. Valackaitė, P. Neverauskas, V. Radviliukė, A. Laučka, Al. Piserka, J. Puipa. Viso $60.00
Smulkių aukų — $22.26.
Viso Brockton'e, Mass. — $195.82.

IŠ CAMBRIDGE, MASS.

Sieksniai žemės:
Nekalto Pras. Šv. Mar. Pan. Dr-ja .. $10.50
Teodorius K. Danielius $10.50
Petras Bartkevičius $10.50
Petras Lužeckas $10.50
Antanas Belickas $10.50
Kazys Laikauskas $10.50
Kazys Laikauskas $10.50
Po $2.00 aukojo: Jonas Laukaitis, P. Armonavičia, M. Dapšis, J. Tamulinas, R. Grigaliunas, J. Pilvelaitis. Viso $12.00
Po $1.00 aukojo: A. Bartkevičius, H. M. Garry (amerikonas), J. Degutis, J. Maliauskas, Petron. Čekavičienė, S. Morkis, J. Belockas, V. Jackunas, F. Gricius, D. Zaleckas, J. Dovidonis, K. Giedraitis, J. Taseckas, J. Turauckas, J. Tamienas, S. Urbonas, V. Karačka, J. Kairaitis, J. Stirius, J. Vitkauskas, J. Šeškauskas, B. Grigas, J. Sokas, S. Jauga, A. Gricius, A. Kireilis, V. Aniesta, N. Morkienė, Vl. Lepiošką, Feliksas Balza, K. Kvietkauskas, Magdė Belska, J. Kiškis, F. Ragauskis, A. Butka, F. Normantienė, A. Ambrazaitis, J. Valeikis, A. Baltrimaitis, A. Babilius, A. Dovidenas, B. Simonavičia, A. Levickas, F. Krandauskas, M. Paulis, A. Vaišnora, J. Rimkus, K. Beliauskas, J. Vaišnora, R. Starkis, R. Grigaliunas, J. Verseckas, J. Bieliauskas, V. Zerkauskas, A. Anulevičius, V. Radvilas, P. Zableckas, A. Valeika, A. Baireniutė, F. Kvetkauskas, K. Matulienė, Iz. Danielius, F. Stungis, K. Tranavičius, F. Dobrovolskis, V. Paulauskis, S. Rumša, A. Giedraitis, J. Bertulis, A. Pivarunas, P. Šopa, S. Samulis, F. Jatužis, P. Selemenavičia, A. Povilionis, M. Šilalis, A. Matulis, J. Barpšis, J. Plokštis, F. Alesevičia. Viso $79.00
Smulkių aukų — $18.50.
Viso Cambridge, Mass. — $183.00.

IŠ LAWRENCE, MASS.

L. M. Dr-jos *Narių-Labdarių* skaičiun įstojo Lawrence'o klebonas, *kun. Antanas Jusaitis*, aukodamas Tautos Namams $200.000
Sieksniai žemės:
43 SLA. kuopa $10.50
Antanas Ramanauskas $10.50
Ona Ramanauskienė $10.50
Jonas Sekevičius $10.50
Sv. Elzbietos Dr-ja $10.50
Kun. A. Jusaitis (ir $200.00) $10.50
Aukos:
Lawrence'o Draugijos $40.00
Po $5.00 aukojo: J. Jusaitis, J. Žukauskas, J. Kerdiejus, J. Arlauskas. Viso $20.00
Šv. Elzbietos Draugija $4.50
Po $2.0 aukojo: J. Strumskis, Z. Andriulaitutė $4.00
Po $1.00 aukojo: J. Jurgaitis, M. Daunys, J. Augulis, M. Bulotas, P. Rudaičiukė, A. Tumasonis, M. Kibildienė, J. Akstinas, J. Vinickas, A. Valinskas, V. Danilevičius, Fr. Balčiuniutė, Em. Baltrenaitė, V. Krasauskas, J. Jetušis, V. Varnas, R. Karsokienė, M. Vitkauskaitė, V. Čiulada, J. Čiurlionis, D. Gavutis, P. Miciunas, V. Pauliukaitis, S. Petrikevičius, S. Seibutis, P. Kibildis, O. Zilinskiutė, J. Kibildis, R. Jurkoniutė, K. Liaušką, O. Subačiutė, R. Vainauskas, V. Klimašauskas, A. Rakauskas, K. Mačiulskytė, A. Valinskas, R. Ainorius, Z. Pupalaigiutė, O. Padralskienė, A. Snapauskas, V. Stankaitienė, A. Simanoniutė, R. Tartoniutė, M. Norkunas, S. M. Mačiulskis, N. Judka.
Viso ..... $46.00.
Smulkių aukų — $23.83.
M. Yčas už patarimus 2 žmonėms — $7.00.
Viso Lawrence, Mass. — $408.33.

IS HAVERHILL, MASS.

Sieksniai žemės:
Sv. Kazimiero Kar. Dr-ja $21.00
Jonas Večkys $10.50
Liet. Ukėsų Gedimino Kliubas $10.50
Po $5.00 aukojo: Jonas Balčius, Justin. Pretkus, Mot. M. Aleksonis $15.00
Po $2.00 aukojo: K. Vencius, St. Dzingelevičius, T. Kašėta, Andr. Krušas, K. Kazlauskas. Viso $10.00
Po $1.00 aukojo: Iz. Valiukevičius, Ant. Kevličius, Zig. Gudukas, J. Barišauskas, A. Naudžiunas, Agota Večkienė, Marcelė Destuvienė, J. Truska, P. Jankauskas, Dom. Čiras, J. Deltuva, J. Užđavinis, V. Kazlauskas, And. Buja, J. J. Subačius, P. Bakanauskas, P. Čiras, P. Gardžiulis, P. Miliauskas, M. Stravinskiutė, A. Liseckas, A. Kriukonis, J. Kazlauskas, D. Sčesnulevičius, J. Buinickas, F. Velička, J. Prakapas. Viso — $30.00
Smulkių aukų — $6.05.
Viso Haverhill'yj, Mass. — $103.05.

IS NASHUA, N. H.

L. Mokslo dr-jos *Narių-Labdarių* skaičiun įstojo *šv. Kazimiero Draugija*, aukodama Tautos Namams $100.00
Sieksniai žemės:
Vincas Kavaraciejus $10.50
Juozas Žuravlis $10.50
A. Bakanauskas — $2.00.
Po $1.00 aukojo: K. Barauskas, V. Slaičiunas, Vikt. Slaičiunas, K. Žilionis, S. Zavadskis, Andr. Kvaraciejus, M. Sakalauskiutė, A. Gumbrevičius, K. Poška, A. Bieliakas, J. Skliutas, M. Semsė, K. Šiškevičius, J. Zapėnienė, J. Januškevičienė, V. Petrauskas, Ig. Vaičiunas, V. Nadzeika, S. Zapėnas, J. Trainavičius, J. Januškevičius, P. Pavačauskas, V. Tamulevičius, K. Nadzeika, F. Kvaraciejus, J. Zubavičius, S. Simutis, P. Kinčinas, M. Kvaraciejienė, V. Bakanauskiutė, V. Semsis, J. Kisielius, J. Kvaraciejus, A. Tralnavičius, A. Degėsys, M. Matuzas, A. Tekorius, J. Sakalauskiutė.
Viso $38.00
Smulkių aukų — $6.88.
Viso Nashua, N. H. — $169.88.

IS WORCHESTER, MASS.

Liet. Mokslo Dr-gijos *Narių-Labdarių* skaičiun įstojo:
Sv. Kazimiero Draugija $100.00
Sv. Jurgio Karėivio Draugija $100.00
Kun. Jonas Jakaitis $104.00
Sieksniai žemės:
Jonas Bulvičius $10.50
Marijos Panos Dr-ja $21.00
Jonas Vaitkus $10.50
57 SLA. kuopa $10.50
Antanas Bernotas $10.50
Ignotas Klimas $10.50
Dram. Draugija "Birutė" $10.50
Jonas Šrupša $10.50
Jonas Rauktys $10.50
Jurgis Tumosas $10.50
Čezaras Vaškelevičius $10.50
Petras Jašinskas $10.50
Antanas Senulis $10.50
Feliks. ir Ant. Steponkai $10.50
Kun. Pr. Meškauskas $21.00
Mikas Paltanavičius $21.00
Jonas Černius $10.50
Šv. Liudviko Draugija $21.00
Vaclovas Sutkus $10.50
Alfonsas Sutkus $10.50
Juozas Sutkus $10.50
Petras Civinskas $10.50
Vincas Civinskas $10.50
Dom. Stankus $10.50
Vincas Saldukas $10.50
Vincas Ginkus $10.50
Aukos:
Po $5.00 aukojo: Andr. Kupstas, A. Medelis, B. Vaitiekaitis, Juozas Alyta, M. Meškus. Viso $25.00
Po $4.00 aukojo: Kun. P. Meškauskas (ir du sieksniu žemės), Mikas Paltanavičius (ir du sieksniu žemės), Šv. Liudviko Draugija (ir du sieksniu žemės). Viso $12.00
A. Karpavičius — $3.00.
Po $2.00 aukojo: Kaz. Dzetoveskas, Juoz. Buinickis, V. Čepavičius, D. S. Greicaitis, J. Bacevičius, Pr. Matuzas, S. Žaliauskas, S. Jančauskas, K. Stankus, J. Kedys, U. Kaškauskiutė, K. Senkus, K. Jurevičius, T. Geleckiutė, J. Povilaitis, K. Klenavičius, A. Ranianauskas, P. Žegonis, J. Naujokaitis. Viso $38.00
Ignotas Klimas (ir sieksnį žemės) .. $1.50
Po $1.00 aukojo: Jurgis Tautvila, J. Kupstas, O. Kudlinskiutė, Ur. Adomavičiutė, J. Puodžiunas, J. Samanius, M. Ulevičienė, Marė Babrauskienė, (žadėjo duoti $100.00), M. Kantramaičiutė, S. Mancevičius, T. Dominaitis, A. Manora, A. Vieraičiutė, J. Jakaitis, J. Bučinskas, O. Piliačiutkė, J. Norkaitis, Ad. Plutnikas, Jer. Montvila, A. Montvila, Vin. Loda, St. Kubys, K. Deltuva, U. Jokubauskiutė, J. Važalas, J. Bendorius, M. Kildušis, P. Lydeckas, J. Geležius, F. Mainota, K. Pupka, J. Pupka, J. Jankauskas, P. Plokštis, A. Arlavičius, A. Mačiuliutė, Pr. Ragaliutė, A. Traupis, K. Sutkus, J. Civinskas, J. Dirsa, J. Kedys, A. Purvinskas, P. Šilauskas, J. Šačkus, J. Glaveckas, M. Ruseckas, S. Bacevičius, J. Galeckas, V. Krikliunas, J. Galevičius, J. Kobekas, P. Kuočius, A. Račkauskas, K. Marcinka, P. Jasiunas, P. Pauliukonis, A. Blažys, P. Juškevičius, A. Švenčiunas, V. Rusauskas, A. Dailyda, A. Kromilius, A. Baravykas, M. Baravykas, D. Skliutas, M. Grabauskas, J. Vilimavičius, J. Dailyda, J. Stamonkaitė, A. Pauliukonis, P. Liubinas, K. Žuklys, D. Zemeikis, D. Rauktis, J. Rauktis, A. Stankuvienė, A. Žemantauskas, V. Krikštolaitis, R. Balčiuniutė, A. Andžiulis, P. Lozoraitis, J. Zakaras, A. Zakaras, P. Karalius, S. Slauckas, B. Česnulevičius, Pr. Jakaitis, Bl. Visockas, Kr. Pigagiutė, J. Pigagiutė, M. Silčiutė, J. Mieškelonaitis, J. Mikolavičius, Z. Dvareckas, U. Urbonavičienė, R. Radvičiukė, T. Tautkevičius, M. Gisauskienė, J. Rukenčius, A. Ilgumskas, A. Kaleckas, J. Lipantas, O. Anieliauckiutė, J. Račkauskiutė, B. Pupka, J. Budrius, A. Lipnickas, St. Ulevičius, M. Visackutė, P. Sidelis, J. Kirsokas, J. Kurtinaitis, Z. Poškus, J. Skliutas, S. Juodauga, V. Ribickutė, A. Skiraičiutė, M. Bulvičienė, T. Migauskas, A. Bakalauskienė, M. Gluvičius, V. Ciplijauskas, M. Achenbach, J. Neinavičius, J. Markevičiutė, J. Pigaga, R. Mažeika, J. Dabravolskis, K. Mažeika, J. Vaitkevičius, Elzb. Traineja, J. Česnulevičius, J. Babravičius, V. Gibavičius, V. Degutis, A. Černiauskas, A. Matlauskas, J. Čirvinskienė, A. Mažukna, J. Kvetlietis, V. Ramanauskas, M. Glavickas, J. Menslauckas, J. Stramila, A. Simulionis, P. Navickis, P. Žemaitis, J. Žaliunas, J. Liutkevičius, A. Mieliauskas, A. Bunikis, K. Grigaitis, J. Židockis, P. Janulevičius, A. Žaliauskas, S. Aleksonis, K. Gičauskas, A. Simanskiutė, P. Bendrauskas, A. Kvedaras, K. Kregždys, J. Simniškis, P. Levonavičiutė, K. Geleckiutė, S. Dubickas, K. Pauliukonis, M. Kupstas, M. Svitonis, S. Preimonas, M. Staliulionis, J. Palubeckas, J. Kevelaitis, K. Drasuolis, S. Purvinskas, B. Purvinskas, M. Gnažulis, J. Gilius, J. Gustaitis, K. Valatkevičius, T. Krelavičiutė, V. Gražulis, S. Gilius, A. Balsiunas, A. Jasiunas, M. Šičkus, L. Paulauskas, J. Kaminskas, J. Galeckas, J. Lukas, K. Jakubauskas, A. Jakubauskaitė, A. Jarusavičius, A. Lesevičius, A. Pukys, L. Sabonis, L. Baliukonis, F. Balevičius, J. Ročkienė, P. Dedinas, J. Pačauskas, J. Simanavičius, J. Skliutas, J. Rudnickas, P. Narbuts, M. Lozoraičiutė, J. Lozoravičius, M. Leonavičiutė, J. Simaitis, K. Seilius, N. Vilkelis, A. Vingeliutė, J. M. Vieraitis. Viso $214.00
Petras Civinskas (ir sieksnį žemės) .. .50
Smulkių aukų — $68.00.
Įeigos salėn dešimtukais $88.00
Viso Worcester'yj, Mass. — $1.069.00.

PER "TĖVYNĖS" REDAKCIJĄ:

Sieksniai žemės:
81 SLA. kuopa, Butte, Mont. ... $10.50
102 SLA. kp., Weaver, Ill. $10.50
168 SLA. kp., Stamford, Conn. .. $10.50
199 SLA. kuopa, Hartshorne, Okla. $10.50
Šv. Mateušo Dr-stė, Chicago, Ill. .. $10.50
D. L. K. Gedimino Dr-ja, Hartshorne, Okla. $10.50
"Lietuvos Ukininko" Dr., Chicago, Ill. $21.00
Jonas Gritė, Cleveland, Ohio, 4226 Brooklyn ave., 178 SLA. kuopas iždininkas, pacina iš Senų Lamoku kaimo, Panevėžio pav., Kauno rėdybos $10.50
St. Miliauskas, 22 N. New St., Bethlehem, Pa., (prisiųsta per "Liet." Red.) $10.50
J. Gaščiulis, 1101 Hopkins St., Cincinnatti, Ohio, šaliuninkas, pacina iš Suvalkų red., Vilkaviškio pav., Gižų gm. Rudos kaimo $10.50
74 SLA. kp. So. Chicago, Ill. $10.50
Aukos iš Cincinnati, Ohio:
J. Gaščiulis $4.50
N. C. Krukonis $5.00
Po $1.00 aukojo: J. Arminaitis, A. Gladkevičius, K. Noreika, J. Sidlauskas, J. Viltrakis, A. Rimkus. Viso $6.00
J. Vaičiulis ..... .50
Iš Cincinnati, Ohio, viso, priimta — $26.50
L. Stanevičius iš Marshfield, Ore. .. $2.00
J. Purvis, mokslevis, Badwin University, Berea, Ohio $1.50
P. Vaičiulaitis, Beloit, Wis., ... $1.00
Per kp. F. Mikolainį iš Thorp, Wis., — aukojo: A. Malinauskas — $1.00; P. Borowik (lenkas) — 50c.; I. Volteraitis, F. Binčinski (lenkas) ir J. Hucker (lenkas) po 25c.; J. Jokubaitis po 20c. Viso $2.65
Per A. Vaičiuną iš Watervliot, N. Y., 136 SLRKA. kuopos nariai aukojo: Alfonsas Vaičiunas $1.25; Jonas Vaičiunas, Kaz. Vaičiunas, Kaz. Perda, Ipolitas Janevice, Pr. Bukoveckas, Andr. Pakajauckas, Juozas Vaičiunas, Augustinas Vaičiunas. Viso .. $9.25
Sieksnis žemės: M. and V. Furniture Co., Antanas Maliauskas ir Antanas Vidžiunas, savininkai, 687—3 ave., kampas 21-os gatvės, Brooklyn, N. Y. $10.50
Viso ..... $168.90.
Išviso per "Tėvynę" inplaukė aukų Tautos Namams $463.30

**PAAIŠKINIMAS S

—Macauley in New York World.

Huerta traukioja Amerikos Ereliui plunksnas iš uodegos. Kas-žin, ar kartais tąs jo negriebs snapu ir nagais.... (žiurėk "Polit. žinios.")

mažai atkreipia į tokias mokyklas atydos ir, vieton jomis naudotis liuosais žiemos vakarais, laiką praleidžia įvairiems niekniekiams, buoles kur bebadydamas, ar po karčiamas bekalėdodamas. Proga jam čia pat, sakytum, ant nosies tupi: tik eik pasimokyk,—daugiaus žinosi, daugiaus galėsi uždirbti, lengviaus galėsi savo buvį pagerinti,—bet musų Jonelis ar Petrukas ir išsižioti tingi ir, vieton šį-tą pramokti, vieton progomis naudotis, kaip minėjome, vely praleidžia laiką įvairiems niekniekiams.

Jeigu vėliaus bėda tave, broluži, prispaus, jeigu gyvenimas bus sunkus, nesiskųsk ir nekeik nieko: tankiausiai pats sau esi kaltas, nes kaip sau, jaunas budamas, pasikloji, taip, vėlesnio amžiaus sulaukęs, išsimiegosi...

Mano pirkt svetainę. Simano Daukanto dr-stė nuo Bridgeporto, pereitame savo susirinkime tarėsi apie pirkimą nuosavios svetainės mitingams laikyti. Drja žada užinteresuoti tuom pačiu reikalu Teisybės Mylėtojų draugiją (abidvi yra vienos iš stipriausių draugijų ant Bridgeporto) ir išrinko tam tikslui delegaciją, kuri svetainės pirkimo reikalą perstatys Teisybės Mylėtojų dr-jai. Vieta svetainei dar neapžiūrėta, bet draugija jau paskyrė nuolatinę komisiją, kuri tuom reikalu turės rupintis.

Įvairumai. Miręs nesenai laikraščio "Draugo" redaktorius, kunigas A. Kaupas, kaip girdėti, nepalikęs jokių turtų, išskyrus savo gyvasties apdraudą (life insurance), kurią jis testamentu padalinęs tarp savo giminių ir kelių labdaringų draugijų.

— Ateinantį nedėldienį išvažiuoja Lietuvon Karolis Glaveckas, buvęs pirmininku šv. Kazimiero Vyrų ir Moterių draugystės West Sidė'je. Jo nemažai pasidarbuota draugystės gerovei ir todėl prieš jam išvažiuosiant draugai sudėjo jam širdingą ačia už jo darbštumą.

JUOKELIAI.

IŠMINTINGAI PATARĖ.

Jisai. — Kas su jumis, Maryte?

Marytė. — Sergu.

Jisai. — Nesirgkite, nes tai labai nesveika.

ATSAKĖ.

Jurguti, koksai skirtumas tarp šiaudų ir šieno? — Nežinau. — Et tu, kvaily! Juk kiekvienas galvijas tai žino.

SAUGIAI PADARYTA.

— Dėdule, ar užrašėte man ką? — klausia Jonas.

Dėdė. — Užrašiau tau $1000, bet gausi juos po savo mirčiai, nes kitaip juos vistiek praleistum.

NEGALĖJO SUPRĄSTI.

Teisėjas. — Ar tai buvo kietas daiktas, kuriuom tau apkaltinamasai sudavė?

Skundikas. — Negalėjau, šviesiausis sude, pažinti, nes buvo tamsu.

RESTAURACIJOJE.

Tulą prastą žmogeį, užėjus į hotelį, pavadino jagamasčiu. Tas ir sako. — Nesmių bajoru. — Tai nieko nekenkia, atsakė tarnas, nes pas mus jagamasčiu vadina kiekvieną latrą.

NEBRANGIAI.

Juozas į sutiktą draugą. — Kaip tu puikiai apsirėdęs! Kiek kainavo tau šitas žiponas?

— Tiktai du mėnesius augštalangės, buvo atsakymas.

GERAI ATSAKĖ.

Du žmonės susitiko ant siauro liepto. Aš kvailiams niekuomet kelio neduodu, rėkia vienas. — O aš visuomet, atsakė ramiai antras ir.... prasišalino.

PERILGU LAUKTI.

A. — Atsiprašau, ar tamista nežinot, kuomet išeina iš šitos stoties paskutinis traukinis?

B. — Vėltui tamista lauki. Aš manau, kad nei vienas iš mudviejų nedagyvensime iki tos valandos.

KYTRUOLIS.

Jonukas. — Ar mamytė valgo kietus daiktus?

Mama. — Ne, suneli, dantų neturiu.

Jonukas. — Tai paslėpkite man, mamyte, šituos riešučius ir saldainius.

GERAS VAISTAS.

Juozas. — Ak, dėdule! Taip myliu Marytę, kad vystu iš ilgėsio.

Dėdė. — Tiktai apsivesk su ja, vaikine, tai tuojaus ta didelė meilė prapuls.

LAIMINGESNIS.

Vėl šiądien netekau vieno dančio, kalba pati į savo vyra, o jisai. — Tai tas dantis laimingas, nes jam nereikia su tavo smailu liežuviu gyventi viename name.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Wm. Lask. Ant grubijoniškų ir pasakytum, kvailokų užsipuldinėjimų joks, save gerbiantis, žmogus neatsakinėja. Neatsakinėjo nei p. Yčas, ir neturėjo reikalo to daryti, nes, kaip ten nebutų, tie visi užsipuldinėjimai buvo nedaugiaus, kaip ir.... ant mėnulio lojimas. Netilps, nes nei minties, nei prirodymų nėra.

p. Plaušinis. Pritrukom vietos; bus kitam numeryj.

p. P. Čer—ka. Jusų "Kritika ir Polemika" užimtų laikraštyj daugiaus vietos negu ji yra verta. Sulyg noro, grąžiname.

p. Liet. Sunus. Sunaudosim.

p. A. Č—tė., Amsterdam, N. Y. Tilps sekančiam num., bet prisiųskit savo pilną pravardę ir adresą po korespondencija.

p. A. Mur. Bus kitam numeryj; ačiu.

p. P. Kamonas. Sunaudosim.

p. B. Lor. Tas pats.

p. Al. L. Reik. Ačiu, bet netinka.

p. Viską žin. Sutrumpinome.

p. Pakeleivis. Sutrumpinome ir sušvelninome.

p. Mainšteitietis. Žinia apie L. M. Dr. atstovo prakalbas yra jau persena, ir todėl ją apleidome. Melždiame nevėlinti taip su žiniomis.

p. Ten-šian žiur. Vietos stokos dėlei, spalio 18 d. prakalbų aprašymo negalime talpinti. Žinia apie mušytynes neverta talpinti. Ačiu.

p. Gegutei. Peržiurėsime.

p. A. J. Pov. Vietos stokos dėlei, jusų laiškas į šį numerį tilpti negalėjo.

Apgarsinimai.

KIEKVIENOJE LIGOJE.

Pirmasai gero gydytojo žingsnis kiekvienoje ligoje yra išvalyti vidurius, nes jo vaistai negali pasekmingai veikti, kol žarnose randasi dykos medžiagos. Šitos tai priežasties dėlei, mes dažnai esame atkreipę savo skaitytojų atydą į Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą, kurį jie turėtų vartoti, kaip tiktai koksai nors sirguliavimas yra patėmytas. Jisai prigimtu budu visiškai išvalo vidurius, be skausmo arba kokio nors kitokio nemalonumo ir nenusilpnindamas kuno. Jisai taipogi paskatina virimo organus dirbti, ir tokiu keliu kova už sveikatą yra paprastai išlošta. Jisai ištikrųjų yra pirmaja didele pagelba beveik kiekvienoje ligoje, ir ypatingai skilvio bei vidurių ligose. Išvalykit kuną bei laikykite jį švariu, ir jųs išvengsite daugelio ligų. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Jeigu jums jusų naminiuose reikaluose reikalinga gero linimento, pavelykite patarti jums Trinerio Linimentą.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

ŽIRGVAIKIO PASK. IR BUD. DR-JA.
Jau gyvuoja 3 metai ir turi kapitalo suviršiš $12,000.00

Taigi, lietuviai, kurie norit sučėdyti pinigų mokėdami tik po mažą sumą, prisirašykit prie šios draugijos. Drja laiko savo susirinkimus kas seredos vakarą apie 8 val. vak. L. Ažuko svet., 3301 Auburn ave., kertė 33-čios gat. Taipgi šita Dr-ja skolina pinigus ant namų už prieinamą procentą.

Nauja 15-ta serija atsidarys spalių 15 d. Kurie norite užsirašyti atsilankykit po viršminėtu antrašu.

KAS TAM KALTAS

Lietuviai, atkreipkite domą!

Lietuvių Jaunimo Ratelis vaidįs labai puikią 4 veiksmų dramą

"Kas tam Kaltas?"

J. J. Zolp parašytą.

Nedėlioje, lapkričio 16 d., 1913 m., Šv. Jurgio parap. svet., kampas 32 pl. ir Auburn ave. Pradžia 7 val. vak.

Kaip žinoma Chicagos lietuviams, "Lietuvių Jaunimo Ratelis" visuomet užganėdina publiką savo lošimu; taigi tikimės, jog ir šį kartą neapvilsime.

Komitetas.

DEŠIMTAS METINIS KEPURINIS BALIUS!

parengtas dr-stės šv. Mykolo Arkanioło II, Nedėlioj, 9 lapkričio (Nov.), 1913 m. Atlas svetainėje, 1436-40 Emma st., arti kampo Milwaukee ave. ir Noble st. Pradžia 2 val. po pietų. Įžanga 25c. porai

Kurios panelės ar moterėlės atsineš navatnaiuslas kepures, gaus dovanas geros vertės, tiktai, meldžiamosios, nepamirškit ir nepatingėkit pasidaryti po navatniausią kepurę, dovaną vis gausit. Puiki muzika gries puikiausius ir smagiausius lietuviškus šokius.

Komitetas.

TEATRAS ir BALIUS!

Scenoje statoma pirmą kartą Chicagoj "Išgama," dviejuose aktuose drama. Nedėlioje, lapkričio (Nov.) 16 d., 1913 m. Poliak Zwionzek svetainėje, 1315 N. Ashland ave., nuo Milwaukee ave. 2 blokai į šiaurę. Pradžia 6-tą val. vakare. Tikietų kainos: 25c., 35c. ir 50c. ypatai.

Kviečia visus **Komitetas.**

GRAŽUS VAKARAS!

Parengtas Dr-stės "Aušros Vartų Š. M. P." Vyrų, atsibus nedėlioje, lapkričio (Nov.) 9 d., 1913 m., M. Meldažio svet., 2242-2244 W. 23rd pl. Pradžia 5 val. vakaro. Tikietų kainos: 50c., 35c. ir 25c.

Bus lošiama dvi labai juokingos komedijos: **"Jaunikis"** ir **"Tarnas Įpainiojo,"** taipgi bus dainos ir garsaus Stepuko Vodevilius. Po gražaus programo bus šokiai, skrajojanti krasa ir įvairios žasmės. Grajys geriausia, mums visiems žinoma Brolių Sarpalių muzika. Atelkit, o nesigailėsit.

Kviečia **Komitetas.**

Pajieškojimai.

Pajieškau Jono Kalvaičio, iš Slabados sodžiaus, Antanavo gm., Mariampolės pav., Suvalkų gub., ir pusbrolių Segevičių Petro, Juozo ir Baltraus. Visi Suvalkų gub. Pirmiaus gyveno Waterbury, Conn. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti daresu:

Ant. Pačkauskas,
1539 Hamilton av. E. Cleveland, O.

Pajieškau savo brolio Vilniso Kalniečio, iš Viršolų sod., Panemunio parap., Aleksandravo pav., Kauno gub. Apie du mėnesiai išvažiavo nuo manęs ir dingo. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Romasis Kalnietis,
215 N. Watts st.,. Philadelphia, Pa.

Pajieškau Benedikto Rimo, iš Rozalino parap., Panevėžio pav., Kauno gub. Gyveno pirmiau Pittsburge. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Jonas Rimas,
538 Bunker st., Chicago, Ill.

Pajieškau Jeronimo Grubinsko, Liongino Kučinsko ir Antanino Kučinskaitės; paeina iš Kauno gub., Biržų par., Geidžiunų sodžiaus. Prašau atsišaukti adresu:

Ben. Kairis,
1214 Union st., Chicago, Ill.

Pajieškau Andrisiuno Jokimo, iš Šiaulių parap. ir pav., Kauno gub. Gyvena apie New York. Turiu svarbų reikalą. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Stanislava Pečiukaitytė,
115 Granite st., So. Boston, Mass.

Pajieškau Barboros Slagerienės, iš Smilgių parap., Panevėžio pav., Kauno gub. Apie 12 metų kaip Amerikoje. Jos pačios, ar kas ją žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Anna Swidrienė,
194 New York ave., Newark, N. J.

Pajieškau savo brolio Kajatono Sanulio, iš Velzių kaimo, Šeduvos parap., Šiaulių pav., Kauno gub. 25 metai kaip Amerikoje. Pirmiau gyveno, girdėjau, St. Louis. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Klemencas Sanulis,
101 Bell ave., McKees Rocks, Pa.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Povilaičio, iš Pašiškių parap., Šiaulių pav., Kauno gub. 13 metų kaip Amerikoje. Pirmiaus gyveno Pittsburgh, Pa. 5 metai atgal išvažiavo į Cleveland, Ohio. Nuo pusantrų metų nežinau kur. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Mrs. Veronika Alubickienė,
5618 Dresden alley, Pittsburgh, Pa.

Pajieškau savo dėdės Mykolo Milkinto, iš Užknuopių kaimo, Kaltininkų parap., Raseinių pav., Kauno gub. Gyveno keli metai atgal Kanville, Pa. Turiu svarbų reikalą. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu

Viktoras Milkintas,
2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugų Serediškio, Jurgio Mirončiko, Jurgio Karosos ir Alekso Majausko. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Mr. Tony Stočowsky,
920 W. 35th place, Chicago, Ill.

$10.00 dovanų tam, kas paduos tikrą antrašą, kur dabar gyvena Kristupas J. Milauskis, dauglausiai jisai vadinas K. J. Miller, jisai prasišalino iš Chicago, Ill., June 8 d. 1913 m. Drauge su savo moterim ir duktere 1 metų; jisai buvo Moon Coffee & Tea Co., korporacijos vadovu. Kalba lietuviškai, angliškai ir biski lenkiškai. Dirbdavo už selsmoną. Kas žino arba kam tektų sužinoti meldžiu kuogreičiausiai pranešti apie jį, o gausit augščiau minėtą sumą $10.00.

Joseph Blouzdis,
733 W. 17th place Chicago, Ill.

PAGELBĖKITE RASTI.

Agota Petrokienė, lietuvė moteris su dviem kudikiais, **Michalina ir Zosia,** važiavusi pas savo vyrą **Mykolą Petroką,** gyvenantį Detroit, Mich., yra užlaikyta Immigracijos valdžios Quebec'e, Kanadoje, nes, ačiu blogai parašytam antrašui, kurį moteris padavė, jos vyras negali buti rastas. Visos Immigracijos ofiso Detroite pastangos atrasti vyrą likosi be naudos. Šio laikraščio skaitytojai Detroite yra kviečiami pagelbėti rasti Mykolą Petroką ir, jeigu jiems pasisektų, išsyk atsiliepti į U. S. Immigration Office, Quebec, P. Q., Canada, šeimyna bus sugrąžinta Rusijon, jeigu vyras negalės buti rastas.

Reikalavimai.

Reikalaujama: — kriaučių ir "finišerkų" ant moterių kostumeriškų drapanų. Darbas geras ir nuolatinis, su geru užmokesčiu. Atsišaukti antrašu: Paul Straus & Co., 2723 W. Madison st., Chicago, Ill.

Reikalaujama — gera pirmos kliasos stenografistė, kuri norėtų turėti gerą vietą netoli vidurmiesčio; gera proga; lai atsišaukia pati: Suite 310, Como Bldg., 441-445 So. Dearborn st.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda: — kriaučių dirbtuvė. Pardavimo priežastis: savininkas išvažiuoja į Kaliforniją. Kreiptis antrašu: 3355 So. Morgan st., Chicago.

Ant pardavimo: — saliunas lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, arti lietuviškos bažnyčios. Biznis yra išdirbtas jau nuo 5 metų. Parsiduoda iš priežasties, kad savininkas išvažiuoja į savo šalį. Atsišaukit adresu: **1724 West. 47th Street,** kampas Hermitage av. **Chicago, Ill.**

Parsiduoda: — grosernė su kelnais, forališiais, prie gražios gatvės, nėra arti bučiarnės. Galima pirkti su rakandais, arba be, 4 ruimai, tinkanti didelei šeimynai. Biznis gerai eina. Parsiduoda pigiai. Pardavimo priežastis: savininkas trumpame laike nori išvažiuoti Lietuvon. Reikalaujanti lai atsišaukia adresu:
3258 So. Morgan st., Chicago, Ill.

Parsiduoda: — gera bizniška nuosavybė, 2 augštais išstatyta. Randos $75.00. Kaina $7,500. Lengvi išmokėjimai. Kreiptis antrašu:
Mrs. Rademacher,
3562 So. Halsted st., Chicago, Ill.

ANT PARSAMDYMO.

Automobiliai veselijoms, krikštynoms, pagrabams ir t.t. yra pigiai parsamdomi iš Halsted Garage. Taipgi automobiliniai trukai perkraustymui Furničių, nuvežimui į dypus ir t.t., yra gaunami pigiai. Perkraustymui furničių automobiliniai trukai kaštuoja pigiau kalp arkliai, ir geriau ir greičiau atlieka darbą.

Atsišaukite į
HALSTED GARAGE,
3222 So. Halsted st., Chicago.

Parsiduoda: — 2 augštų puikus murinis namas su saliunu, arti 47-os ir Western ave. Ant pirmo augšto saliunas, ant antro augšto 6 ruimų pagyvenimas. Namas puikiai įrengtas, gazu ir elektrika apšviestas, su maudykle ir visais reikalingais įtaisymais. Atsišaukite į A. Olszewskio Banką.

Ant randos: — štoras dėl saliuno biznio, prie kampo 33-čios ir Halsted sts. "Saloon license" yra. Atsišaukite kuogreičiausia antrašu:
Petras Šliakis,
3321 S. Auburn ave., Chicago, Ill.

Bile vienas gali uždirbti $25.00 į savaitę liuosomis valandomis; patyrimas nereikalingas. Gavimui visų sulyg to žinių, rašykit:
LIPMAN SUPPLY HOUSE
Dept. 7,
527 S. 5th ave., CHICAGO, ILL.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos mus agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar ant pusėj metų ir užsimokėti.

ATHOL, MASS.
Kaz. Granickas, 28 Essex St.

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis. 1834 N. Castle st.
Vincas Želvis, 520 W. Conway st.

BROOKLYN, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand st.
Vincas Daunora, 229 Bedford Ave.

BURLINGTON, N. J.
S. Petrunas, 413 Earl st.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Batkevičius, 877Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
Juozas Aleksa, 8374 Rerkoff ave.
Juoz. Braknis, 3327 Lowe ave.
Ed. Butkevičia, 3153 Emerald ave.
John Bimba, 1801 S. Johnson st.
Antanas Grišius, 708 W. 17th Pl.
W. Gaižauskas, 10759 S. Michigan av.
Adomas Jodelis, 818 W. 18th st.
Julius Kaupas, 2232 W. 24th st.
J. A. Rimkus, 920 W. 26th Pl.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.
Ant. Zelnys, 3240 S. Morgan st.

CICERO, ILL.
A. K. Boczkus, 1318 So. 49th Ct.

GRAND RAPIDS, MICH.
C. Kentraitis, 448 Leonard St. N.W.

GARY, IND.
Ant. Melkinis, 1109 Jeferson st.

HERRIN, ILL.
J. T. Adomaitis, 820 So. 16th st.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador st.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 415 Middle st.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, 14 Summer st

LOS ANGELES, CAL.
P. O. Mankus, 319 Germain Bldg.

MELROSE PARK, ILL.
Wlad. Vaišvila, 2219 Lake st.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

NAUGATUCK, CONN.
J. J. Inamaitis, 6 Curtis st.

NEW YORK,
A. Lesniauskas, 125 E. 7th st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry st.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 510 Main st.

PETERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette st.

PITTSBURG, PA.
Baltrušaitis Bros., 2400 Fifth ave.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd st.
Pius Zaviackas, 445 Stanton st.

PITTSTON, PA.
J. Kazakevičia, 103 N. Main st.
J. S. Vaškevičius, 72 N. Main st.

PLYMOUTH, PA.
S. Poteliunas, 345 E. River st.

PURITAN, PA.
Jonas Martinkaitis.

SCRANTON, PA.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross ave.

SHENANDOAH, PA.
T. Kryžanauskas, 38 E. Centre st

SOUTH BOSTON, MASS.
Nek. Gendrolius, 224 Athen st.
Paul P. Mikalauskas, 248 W. 4th St.
K. Yurgeliunas, 233 Broadway

SPRINGFIELD, ILL.
G. Tachilauckas, 2145 So. 15th st.

ST. CHARLES, ILL.
Sim. Kiela, 575 W. 6th st.,

WATERBURY, CONN.
Jurgis Žemaitis, 827 Bank st.

KUR GAUTI "LIETUVĄ"

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c., šiose vietose:

BALTIMORE, MD.
Just. Mandrovickas, 112 N. Green st.

BROOKLYN, N. Y.
Ant. Jankauskas, 65 Hudson ave.
Balt. Juozupavičius, 222 Berry st.
Jan Milevski, 166 Grand st.
Ant. Plochocki, 87 Grand st.

AUŠROS DIENINĖ MOKYKLA
3149 So. Halsted St.

Mokinama Angliška, Lietuviška, Lenkiška ir Rusiška kalbos, rokundos (arithmetic), vidutinė ir aukštesnė matematika, knygvedystė (book-keeping), greitraštis (stenography), Prekybos Teisės (Commercial Law), etc.

Mokinimo laikas nuo 9 val. ryto iki 4 val. popietų. Mokestis pigi.

ANTANAS ŠLAMAS,
2436 W. 25th St.

Pirmos Kliasos Grosernė. Visokių valgomų daiktų. Taipgi užsiimu perkraustymu, "permufinimu". Užlaikau ant pardavimo anglis, malkas ir pristatau į namus.

Atlieku greitai ir teisingai.

$50 PREMIJA TAU.

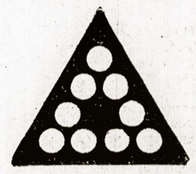

Įstatyk skaitlines nuo 1 iki 9 į kiekvieną ritinį, taip kad, sudėjus, gautųsi 20. Prisiuntus teisingą išrišimą, mes kiekvienam pasiųsime $50 vertės kreditinį čekį, svarbų tiktai, perkant pas mus 4 lotus, arba 10,000 ketvirtainių pėdų žemės, 10 mylių atstu nuo didžiojo New Yorko (Greater New Yorko). Tų lotų kaina yra $119. Vienok kas turės musų čekį, tas apturės tiktai už $69. Mokestis po $5 kas mėnesį. Reikalaudami mapos ir abelnų informacijų, rašykite antrašu:
OUTCALT REALTY CO.,
Dept. No. 9,
111 Hudson st., Jersey City, N. J.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

SAULE
THE SUN.

Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pėtnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
" " pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

JONAS KULIS
3259 So. Halsted st., Chicago.
"LIETUVOS" AGENTAS.

Lankosi Chicagoj, užrašinėja "Lietuvą". Renka apgarsinimus ir šiaip spaudos darbus. Perka namus, liotus ir parduoda. Ir šiaip suteikia informacijas biznio reikaluose.

A. Olszewski,
"Lietuvos" leidėjas.

Petras Vaitiekunas.
"LIETUVOS" Agentas.

yra keliaujančiu "Lietuvos" agentu. Šiomis dienomis jisai lankosi Michigan valstijoj. Užrašo ir priima prenumeratą "Lietuvos" ir prie jo galima nusipirkti visokias lietuviškas knygas.

Petras Vaitiekunas yra atsakomas "Lietuvos" agentas, todėl jam kur atsilankius, galima be baimės laikraštį užsirašyti ir pinigus jam užmokėti už prenumeratą, o mes laikraštį reguliariškai siuntinėsime.

A. OLSZEWSKIS,
"Lietuvos" leidėjas.

...išliuosuoja flegmą!

Kiekvienam, kuris kenčia nuo kosulio, arba užkimimo, malonu bus sužinoti, kad

Severos Balsamas Plaučiams (Severa's Balsam for Lungs)

išliuosuoja flegmą ir tuom pačiu suteikia greitą palengvinimą. Jis yra geriausiai pritaikintas prie gydymo kosulio, užkimimo ir kitų panašių nesveikumų kvėpavimo organuose.

Kaina 25 ir 50 centų.

Aptiekose. Reikalaukit Severos. Jeigu neturetu, parsitraukit stačiai nuo mus.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Lithuanian Alliance of America

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtines apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. • S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) $52.517.97.

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.

P A Š A L P A — A P Š V I E T A — V I E N Y B Ė

'LIETUVOS'
SPAUSTUVE
3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS
Spaudos

DARBUS

Atlieka greitai
pigiai
ir
gražiai.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio
Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuviu,
Perstatymams ir
Baliams
Programus,
Afišas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir
Konvertams
Antgalvius,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir
Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stiliaus
raidės
graži spauda.

'LIETUVOS'
SPAUSTUVE
3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

METRAŠTIS-ALMANACHAS
''ŠVITURYS''

Su Kalendorium 1913 m. Jono Rinkevičiaus Išleistas, 2-ri metai.

LITERATUROS SKYRIUJE TELPA:

L. Giros "Geradariai—eilės . "Beaušt anti aušrelė..."—Pijėsa dviem paveikslais. "Dainius ir žmonės"—eilės. "Ramunės"—eilės.

J. Šeiniaus "Sapnas"—gyvenimo pasaka.

M. Vitkaus 1) "Ant vandens," 2) "Baltasis Gvazdikas," 3) "Geltvoji rožė," 4) "Laisvoji lanka,"—eilės.

L. Pelėdos "Dėl saviškių"—Iš gyvenimo vaizdelis.

A. Vienuolio "Bezdžionės"—Iš gyvenimo žmonių apysakėlė.

Dagio "Širdžių susiartinimas."

M. Gustaičio "Naujiems Metams," — Fragmentas.

Žemkalnio "Blaivininkų Pirmininkas"—Monologas.

Toliaus seka Mokyklos, Musų fabrikai, Šelpimi fondai, Musų artistų kuopos, Artistų surašas; Vilniaus chronika. Surašas visų lietuviškų laikraščių Lietuvoje ir Amerikoje išeinančių su jų adresais ir kainomis. Kronika 1912 m. Sausio, Vasario, Kovo, Balandžio, Gegužės, Birželio, Liepos ir Rugpjučio mėnesių. Ant galo Informacijų skyrius. Viso 253 pusl. Kaina 65c

Užsisakant ir pinigus siunčiant adresuokite:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Kiekvienas gali išmokti barberystės trumpu laiku ir galite padaryt pinigą kol mokinatės. Rašykit, klausdami informacijų. Nossokoff's Barber College, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa.

ANT IŠMOKESČIO PO 5C. KASDIEN

Jums pasiųsime dailų 14k. auksu spaustą (14 k. gold filled) laikrodį, tuojaus su lenciugėliu (retežėliu), su geriausiais viduriais Elgin, arba Waltham; gvarantuota ant 20 metų.

Rašydamas dėlei paaiškinimo, įdėk ir krasos ženklelį atsakymui:

AMERICAN WATCH COMPANY,
343 East 9th St., *NEW YORK, N. Y.*

K. ZURAITIS
PIRMAEILINIS BUFETAS

Šaltas alus, gera degtinė, kvepianti cigarai. Priima svečius : kuoširdingiausiai. :

3200 SO. HALSTED ST.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1178

Lietuvis advokatas, baigęs teisių mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos
Telephone Yards 2390

RUSSIAN AMERIKAN LINE
(Rusiškai Amerikoniškoji Linija).

Pier 31st street, Brooklyn, N. Y.

Laivai eina stačiai tarp Rusijos ir Amerikos, geriausi, didžiausi ir greičiausi su Rusijos pačtu laivai, nauji dubeltavų šriubų garlaiviai

RUSSIA — 16,000 tonų
KURSK — 13,500 tonų
CZAR — 13,000 tonų

į ROTTERDAMĄ į 9 dienas be permainos į 11 dienų be permainos į LIEPOJŲ.

$31.00 — — 3-čia kliasa — — $33.00
$45.00 — — 2-ra kliasa — — $50.00
$65.00 — — 1-ma kliasa — — $75.00

ISPLAUKIA KAS ANTRĄ SUBATĄ

Artimesnėms informacijoms rašykit pas: A. E. JOHNSON & CO, General Pass. Agent, 27 Broadway, NEW YORK.
arba pas vietinį autorizuotą agentą.

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.

ometus Skyriaus Viršininku, Inspektuoti Suvienytų Valstijų Immigracijos turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate; Proctor, Solicitor ir Councelor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų kreipkitės laiškais, įdedami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS
ATTORNEY-AT-LAW
403 Lyon Building SEATTLE, WASH.

Geriausios Siuvamos Mašinos yra "SINGER"

Mes ir parduodame ir išmokiname siuti. Turime atspaudę Lietuviškoje kalboje knygas, pagal kurias galima greitai ir gražiai išmokti siuti visokius siuvinius. Mes parduodame mašinas nebrangiai, pradedant nuo $3.00 iki $59.00 gvarantuojam kiekvieną mašiną ant 10 metų. Taipgi sutaisome senas mašinas. Mums nedaro skirtumo, kur mašiną reiktų pristatyti, nors Rusiją. Musų štoras randasi po šiuomi adresu:

ANTANAS VISBARAS,
3239 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Yards 4828

Kur įdėti pinigai atneša DIDZIAUSIĄ PROCENTĄ!

Pinigai laikomi bankoje atneša 3 procentą. Į morgečius įdėti (tai yra paskolinti) atneša 5 ir 6 procentą. O į namus įdėti atneša 10 ir 15 procentą!

Kodėl tada neperki namą, kuris duoda tau didesnį procentą negu visi kiti pinigų investinimai.

Mes turime pardavimui daug gerų namų, didelių ir mažų, kurie neša nuo 10 iki 15 procentų, ir parduodame juos labai lengvomis išlygomis.

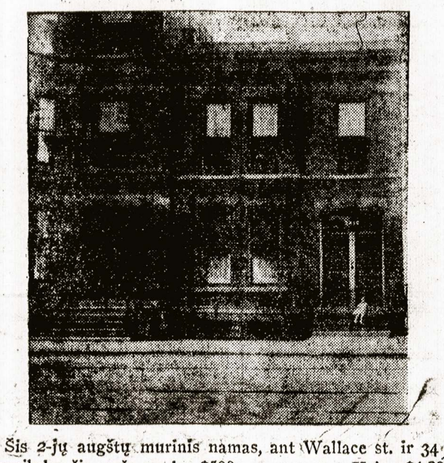

1. Šis 2-jų augštų murinis namas, ant Wallace st. ir 34 gat. kurio paveikslas čia, neša rendos $500.00 per metą. Kaina $4.200.00 Taigi jis neša 12 procentą. Įmokėk tik $1.000.00, o reštą lengvomi mėnesinėmis išmokestimis.

2. 2-jų augštų medinis namas, ant Lowe ave. arti 36-tos gat. parsiduoda už $1.500.00, o rendos neša $250.00 per metą, taigi neša 16 procentą. Įmokėk tik $500.00, o reštą ant išmokesčių.

3. 3 kampiniai lotai prie dabar rengiamos lietuvių tautiškos bažnyčios verti $3.500.00, parsiduoda už $2.200.00. Įmokėk tik $1.400.00, o reštą ant lengvų išmokesčių.

4. Gerai įtaisyta duonkepė (Bakery) su namu ant Archer ave., parsiduoda labai pigiai.

5. Ant Halsted st., kur eina geriausis biznis ir brangiausios rendos, gali da pirkti už žemą kainą namus, nešančius nuo 10 iki 12 procentų, ir labai lengvomis išmokestimis.

Dasižinokite

A. OLSZEWSKIO BANKOJE
3252 So. Halsted St., : : CHICAGO, ILL.

ANTANAS A. ŠLAKIS
ADVOKATAS

Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose). Peržiuri obstraktus ir padirba visus kitus legališkus dokumentus.

MIESTO OFISAS:
Room 510 Ashland Block
Cor. Randolph and Clark Sts.,
CHICAGO
Telephone RANDOLPH 1307

BRIDGEPORTO OFISAS:
3255 So. Halsted Street
(Priešai 33-čią gatvę)
VAKARAIS: nuo 7 iki 9 val., išskiriant nedėlias
Telephone DROVER 5326

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.
Phone Canal 1208
Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlioms
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737
Valandos:
tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą

10 Cigarettes

5 Cents

Kodel Nerukyti Geriausius
NEBO
CORK TIP
CIGARETTES
Negali Buti Jiems Lygiu
"Garbingai Geri"

Garsinkitės "Lietuvoje."

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto
Įsteigta 1893 metuose.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Dolierio iki didžiausių sumų ir moka u ž juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rosiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rosijos konsulio pasportus važiuojantiems Lietuvon, Rosijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis, ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiausiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Pinigus turi tik tie kurie čėdyja, o sučėdyja tik tie kurie Bankon deda. Užčėdyk tik vieną dolierį sanvaitėje padėdamas jį Bankon ant 3 procento, tai

Per 1 metą turėsi	$ 52.70
Per 5 metus turėsi	279.82
Per 10 metų turėsi	604.56
Per 20 metų turėsi	1418.26

Tai ką padaro vienas dolieris, o vieną dolierį sanvaitėje gali užčėdyti kiekvienas žmogus. Tik reikia pradėti. Taigi pradėkite čėdyti.

"Kurie šiton Bankon pinigus dėjo, tie šiandien perka namus, o kurie pinigus kuparėliuose kavojo, tie dabar gaudo vagius".

Šioje Bankoje gali pasidėti pinigus ir kitų miestelių lietuviai. Rašykite mumi, o gausite pilną informaciją.

Rašydami adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

CHICAGOS LIETUVIŲ DOMAI.

Gerbiamome Chicagos Drūtėme ir visieme, kurie tik renga balius, vakarus, teatrus ar kitokias pramogėles ateinančiais metais, apskelbiu, kad aš esu pasirengęs visuose atsitikimuose sutaisyti jume kuogražiausią muziką. Todėl, rengiant teatrus, balius ir t.t. su muzikos dalykais, kreipkitės pris manęs.

Taipgi pranešu, kad savo namuose duodu valkams ir suaugusieme pamokas ant smuikos ir piano.

P. V. SARPALIUS,
3259 So. Halsted st., Chicago, Ill.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.

Geo. L. Ukso pres., St. Marcinkiewicz vice-pres., A. J. Bierzynski ižd'ininkas.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čeklai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Panedėliais, seredoms, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Seniausia Lietuvių užeiga pas
JUOZUPĄ RIDIKĄ
Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepenčius cigarus ir
Gražią Naują Svetainę
Susirinkimams, vestuvėms, baliams ir tt. Širdingas priėmimas ir broliška roda kiekvienam
3253 Illinois St., Kerte 33rd

K. J. FILLIPOVIČIUS IR
J. P. JOVAIŠAS

pardavėjai namų, lotų ir farmų už labai žemas kainas (prekes) turi didžiausį pasirinkimą; apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir forničius geriausiose kompanijose; perkantiems propertes išdirba visokias reikalingas popieras; peržiuri abstraktus ir parupina paskolas, mortgečius; parduoda lotus visose dalyse miesto Chicagos nuo $500.00 ir augėčiau, o taipogi apsaugoja žmonių gyvasti pašalpa ligos ir nelaimės atsitikimuose. Reikalinga agentai Chicago, Waukegan, Chicago Heights ir West Pullman. Norintis tokio darbo, teiksitės atsišaukti ypatiškai paskirtose valandose. Vyrams, mokantiems rašyti, geras uždarbis, pirksit propertes, o jusų pinigai į trumpą laiką dvigubai pasididins. Taipogi turime pardavimui biznių ir biznevų namų, kaipo: saliunų, bučernių su namais ar be namų dikčiai apgyventose lietuviais kolionijose. Reikalaujantie atsišaukite žemiau parodytu antrašu:

658 W. 33rd st., Chicago, Ill., offiso val.: nuo 8 iki 10 iš ryto ir nuo 4 iki 9 vakare.
Telefonas Drover 2259.

Gaunama "Lietuvos" Knygyne:
"VAIVORYKŠTĖ"
Literaturos ir dailės laikraštis.
Išeina kas 3 mėnesiai iš Vilniaus.
"Vaivorykštėj" telpa apysakos, novelės, dramos, eilės — kaip originalės, taip geresniųjų svetimų literatų raštų vertimai.
Pirmoji knyga 1913 m., pusl. 208
Kaina $1.00.
Pinigus siunčiant adresas:
A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno dollario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

SOUTH HALSTED FURNITURE HOUSE

3224-3226 South Halsted Street, CHICAGO.

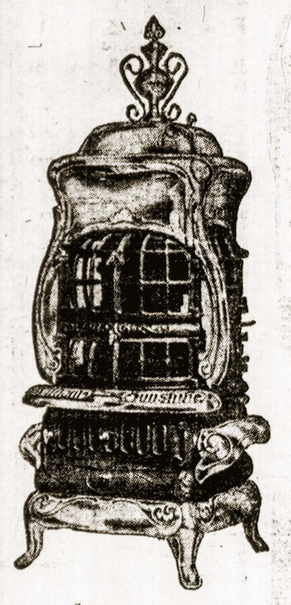

Turi didžiausia Furničių pasirinkimą ir parduoda pigiau kaip visi kiti.

KODEL MĘS GALIME PIGIAU PARDUOTI?

Todėl, kad musų štoras talpinasi savame name, ir užtai randa mumi nekaštuoja. Męs perkame visus tavorus stačiai iš fabriko už gatavus pinigus ir už tai juos gauname pigiau kaip kiti. Męs turime savo automobilius ir todėl pristatymas tavorų kostumeriam kaštuoja mumi pigiau negu tiem, kurie arkliais vežą. Todėl tai męs ir galime parduoti pigiau kaip kiti.

Turime didelį pasirinkimą visokių pečių: apšildymui kambarių, virimui bei kepimui valgių, minkštomis bei kietomis anglimis ir gazu. Kiekvieną pas mus pirktą pečių gvarantuojame. Jeigu gerai nekeptų arba netrauktų dumų, apmainome ant naujo pečiaus arba įmokėtus pinigus gražiname. Musų kainos yra pigesnės negu kitose krautuvėse, patarnavymas greitas.

Męs parduodame už pinigus ir ant išmokesčių. Kas neturi visų pinigų ant sykio, męs duosime ant išmokesčių. Męs parduodame savo tavorus netiktai Chicagos mieste, bet ir į kitus miestelius juos pristatome.

MUSU STORAS YRA ATIDARYTAS IR VAKARAIS:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomi.
Kas neturite laiko dieną, galite pributi vakarais.

SOUTH HALSTED FURNITURE HOUSE
3224-3226 So. Halsted St., :-: CHICAGO.

ŽIEMA ARTINASI

Ar turi šiltą overkotį apsisaugojimui nuo šalčio?
Jei da neturi, tai

Gausi puikiausius Overkotus pas

The Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 S. Halsted St., Chicago

Męs turim didžiausią sankrovą gražiausių drapanų, siutų ir overkotų, dirbtų geriausių firmų, kurios ant apsirengusio guli gražiau kaip keno ant orderio dirbtos.

O musų kainos visada pigesnės kaip kitų

Ateikite apžiurėti musų drapanas ir persitikrinkite apie jų gerumą ir kainų pigumą.

MUSU ŠTORAS YRA ATIDARYTAS IR VAKARAIS:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomi iki 10 val.

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
A. N. MASIULIS, Manager
3246-3248 So. Halsted St., : : CHICAGO.

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo(apdaryta)**$1.00**
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... ..15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... .....10c
Aritmetika mokiningai pati rokundų, su paveikslais (apdaryta)..35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Lietuviškas Graborius.

Užsiimu laidojimu numirusių ir užlaikau automobilių, parsamdau ant veseilių, krikštynų ir pagrabų už pigesnę prekę, kaip visi kiti. Pribunu į visas miesto dalis labai greitai, — dieną ir naktį.

J. A. PETROSIUS
3218 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 2186.

AR TURI KATALIOGĄ?

Visų lietuviškų KNYGŲ nuo seniausios iki naujausios laidos, pilnas naujas katalogas, 80 pusl., bus prisiųstas DYKAI. Tik iškirpęs šitą apskelbimą ir, prisiųsk drauge su savo adresu.
MYLĖTOJAI MUZIKOS, čia gali gauti gerų muzikališkų instrumentų katalogą, įvairiausių armonikų, koncertinkų, klernetų ir t. t.
Rašant man laišku, adresuokite:
M. J. DAMIJONAITIS
MAIL ORDER HOUSE
812-814 W. 33rd St. CHICAGO, ILL.

28 metų senas laikraštis
VIENYBE LIETUVNINKU
EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.
Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metams tik $2.00; pusei metų $1.00. Užrubežiuose; metams $3.00; pusei metų $1.50.
RAŠYK ADRESU:
J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

MOKYKLA ŠOKIŲ.

Prof. Julius Salkauskas užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokinu valsą 6 rušių, taip, kad gali drąsiai eiti šokti publikoj. Taipgi išmokinu ir kitus šokius su keleta vakarų. Mokinu kas vakaras. Lekcijos yra nuo 7 val. vak. iki 11 val. Prof. Julius Salkauskas praneša visiems, kurie nori išmokti šokti, ateiti dienomis nuo 9 valandos ryto ir net iki 11 valandai vakare. Taipgi mokinu visokius šokius Buck & Wing, Buck Skirt, Irish Jig, Clog, Spanish Waltz, Waltz, Two Step, Side Step. Pirma Lietuviška Mokykla Amerikoj. Mokytojai: Miss Antanina Kietnier, Miss Joanna Walets, Prof. Julius Saldauskis, 1843 S. Halsted st., Chicago. Kas Pėtnyčios ir Subatos vakarą mokinam šokti dovanai.
Phone Canal 3762.

Phone Drover 5052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVYS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 9 ryto lig 9 vakare
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olševskio Banką

ATPIGO LIETUVIŠKI REKORDAI!

Mes dabar turime 30 lietuviškų įvairioms dainoms rekordų, kurie iki šiol parsidavė po $2.00, dabar partraukėmė didelį transportą iš Lietuvos ir gavome pigiaus, taip kad dabar parduodama po $1.00 su prisiuntimu.
Parašykite mums savo adresą, o mes prisiųsime katalogą, iš kurio galesite pasiskirti ir apsieiliuoti lietuviškom dainoms ir deklamacijoms rekordus. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Turek Savo Namuose

Geriausią Degtinę (arielką) jei nori buti sveikas ir turėti kuom pavaišinti savo mylimą svečią. Daktarai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye

Kaipo Skanų, Tvirtą ir sveiką gėrymą
Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikiausia stalava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Saliunuose

STRAUS BROS. CO. Išdirbėjai, DEP'T L. CHICAGO, ILL.
216 W. Madison St. A. CHAPOSKE, ir T. PODLASKIS Lietuviai agentai

Šviesa Namams.

Skaitymui, siuvimui, vaikų mokymuisi, visokiam vartojimui namie — geriausia lempa, kurią jųs galite nupirkti, yra Rayo. Jokio žėrėjimo, jokio mirgėjimo. Šviesa minkšta ir aiški. Jųs galite prie jos skaityti arba dirbti, nepakenkdami savo akims. Rayo yra žemos kainos lempa, bet jųs negalite gauti geresnės šviesos už by kokią kainą.

Rayo lempos apšviečia daugiau negu tris milijonus namų.

The Rayo Lamp.

Uždegama, nejudinant kamino arba dangsčio. Lengva išvalyti ir įdėti knatą. Neda ėsuoja. Ekonomiška. Padaryta įvairiuose stiliuose ir visokiems tikslams.

Pas Vertelgas Visur.

STANDARD OIL COMPANY
(An Indiana Corporation)

Bell CHICAGO TELEPHONE COMPANY — LOCAL LONG DISTANCE TELEPHONE — BELL SYSTEM — AMERICAN TELEPHONE & TELEGRAPH CO. **System**

"Atgal prie Laukų."

Long Distance Telefonas" įvykdo stebuklus, kad padarius gyvenimą Amerikos ukėje maloniu ir naudingu. Tasai telefonas padeda vyrui, arba moteriai kaime gelbėti save patį.

Jisai vadeda miesto vyrui ir moteriai bendrai dirbti su tais, kurie kaime, visų naudai.

Gamintojas ir vartotojas, sodauninkas, komisijinis namas, prekėjas, vietinis pirklys, miesto wholesaleninkas, gyvulių vertelga ir pienininkas, visi atsideda ant Long Distance Telefono.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

ANOLA ANTI-PAIN BALM

Nuo peršalimo, Kosulio, Kataro, Uždegimo pažandžių, Nervų skausmo, Gerklės skaudėjimo, Užkimimo, Galvos skaudėjimo, Strėnų ir muskulų skaudėjimo, Grypos, Reumatizmo, Podagros ir daug kitų skaudulių. Anola yra geriausiu ir pasekmingiausiu išlaukiniu vaistu kaip seniems, taip ir jauniems ir vaikams. Prekė 50 centų, su prisiuntimu 55 centai.

ANOLA

Atsiųskit 10c prisiuntimui mažos bandymo skrynutės Anolos ir persitikrinkit apie jos gerovę. Adresuokit:

S. K. SASS,
1725 W. 18th St., Dept. 6, Chicago, Ill.

Geriausia Lietuviška Aptieka

F. A. Jozapaitis, aptiekorius ir savininkas, savo aptiekoje užlaiko visokių vaistų ir išpildo visokius receptus. Taipgi mano aptiekoje galima gauti visus lietuviškus daktarus; podraug ir angliškus. Mano aptiekoje suteikiama geriausi patarimai ir kas ko reikalauja. Laiškais tik tiems atsakom, kurie prisiunčia už 2c. stampą.

F. A. JUOZAPAITIS
APTIEKORIUS
3601 S. HALSTED ST., CHICAGO
Telephone Yards 155 arba Yards 551

Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomeniai, jog ėsu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsenėjusiose ligose. Darau visokią operaciją.
Liekuosi su pagarba
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Naudinga ir kiekvienam reikalinga užsisakyti
"KATALIKAS"
"Katalikas" yra 12-kos puslapių, didelio formato ir suteikia svarbiausių žinių iš Amerikos, Lietuvos ir iš viso pasviečio.
"Katalikas" metams $2, puseej metų $1.
Užsirašyt "Katalikas" galima kiekviename laike. Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį pamatyti veltui.
J. M. TANANEVICZ,
3249 S. Morgan St., Chicago.

Ar matei kada-nors laikraštį
"DRAUGĄ"?
"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.
"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50
Rašydami laiškus adresuokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Leveskio Prekybos ir Kalbų
Dieninė ir Vakarinė Mokykla.
Mokinama:
1. Pradinis (Priėngiamasai) Kursas,
2. Prekybos Kursas pagal Amer. planą,
3. Prekybos Kursas pagal Rusijos planą (del manančių grįžti Lietuvon),
Kalbos:
Lietuviška, Angliška, Vokiška ir Rusiška (pagal norą ir Lenkiška).
Del smulkesnių žinių kreiptis ypatiškai arba per laišką šiuom antrašu:
G. J. LEVESKIS,
Vedejas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PUPAUSKY BROS.
JEWELERS
Jubilieriška Krautuvė
Deimantų, Auksinių ir Sidabrinių tavorų, Laikrodžių ir Laikrodėlių dideliame pasirinkime.
3114 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Telephone Yards 2750
GERIAUSIA ŠOKIŲ MOKYKLA CHICAGOJE.

Kurioje-gali kiekvienas gerai ir gražiai išmokti šokt į trumpą laiką ir už labai mažus pinigus. Vaikinai ar merginos, kurie nemoka šokti, niekuomet negali užganėdinti savęs ir negali turėti linksmus laikus, nes yra taip, kaip numirę, o kuomet moki gerai šokti, visuomet busi linksmas ir kitų paguodojamas.
Norinti mokytis, meldžiu, atsilankykite po numeriu:
936 W. 33RD ST., CHICAGO, ILL
Arti Morgan gatvės,
Mokinama: Panedėlyje, Utarninkė ir Ketvergė nuo 8 iki 10:30 vak.
Mokytojai Prof. F. L. Jankauskas, B. Tisaitis.